YENİ BİR AYDINLANMA İÇİN

SOSYALİST MEZOPOTAMYA

Nisan 2008 ● Sayı: 21 ● 2 YTL ● www.mesop.net

AYLIK TEORİK POLİTİK DERGİ

NEWROZ'UN COŞKUSUNU 1 MAYIS'A TAŞIYALIM

Aslolan komünist bir hareket yaratmaktır
Tuncay ATMACA

"Demokratik ulus"
Metin AKTAŞ

TEVKURD, sorunları ve geleceği
S. ÇİFTYÜREK

Yeniden sosyalizm derken
Munzur GÜLAPUŞAĞI

Öteki ve "ötekileşme" deyince!...
Temel DEMİRER

Amerikan modelinin etkileri...
Celal ÖZCAN

www.arsivakurdi.org

YENİ BİR AYDINLANMA İÇİN
SOSYALİST MEZOPOTAMYA
Temmuz 2007 ● Sayı: 20 ● 2YTL ● www.mesop.net
AYLIK TEORİK POLİTİK DERGİ

Gün Yayıncılık Tic. Ltd. Şti Adına Sahibi
Halil İbrahim KUMRAL
Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi
İnönü Mah. Babil Sok.
No:27/3 80230
Harbiye / İstanbul

Sorumlu Yazıişleri Müdürü
Ferit Yıldırım
Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi
İnönü Mah. Babil Sok.
No:27/3 80230
Harbiye / İstanbul

Sosyalist Mezopotamya
Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi
İnönü Mah. Babil Sok.
No:27/3 80230
Harbiye / İstanbul

Telefon/Faks
(0212) 291 46 38

Yayın Türü
Yaygın Süreli Dağıtım

e-mail
sosyalistmezopotamya@mynet.com

Banka Hesap No:
İş Bankası Taksim Şb.
1052 767790
Döviz (Euro) Hesabı
1052 3335933

Baskı
Özdemir Matbaacılık
0 212 5775492
Davutpaşa Cad. 4. Güven Sanayii sitesi
C Blok No: 242 Topkapı-İSTANBUL

Gaziantep İrtibat Bürosu
Yasin Yetişgen
Tel/Faks
0 342 220 59 94
Atatürk Bul. Bina No: 49
N. Akınal Apt. B Blok
Kat: 6 D: 6 Şahinbey / Gaziantep

İÇİNDEKİLER

Editör
Uzun bir aradan sonra 1

Tuncay ATMACA
Aslolan komünist bir hareket yaratmaktır 2

Metin AKTAŞ
"Demokratik ulus" 11

S. ÇİFTYÜREK
TEVKURD, sorunları ve geleceği 15

Munzur GÜLAPUŞAĞI
Yeniden sosyalizm derken 20

Hurşit KAŞIKKIRMAZ
Avrupa Sol Partisi genişliyor 25

Temel DEMİRER
Öteki ve "ötekileşme" deyince!... 28

Celal ÖZCAN
Amerikan modelinin etkileri 39

S. ÇİFTYÜREK
"Örgütlü" örgütsüzlüğe düşmemek 46

Namık DURUK
Taraf olmak üzerine 51

Delîl RÊNAS
21. yy'da yaşanan siyasal gelişmeler 54

Berkant COŞKUN
Kapitalizm mengenesindeki aşk 58

www.arsivakurdi.org

EDİTÖR

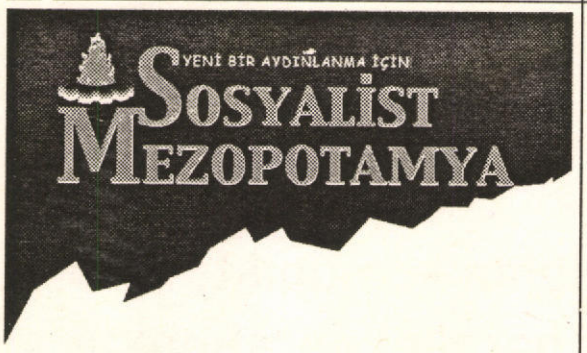

Uzun bir aradan sonra...

Sosyalist Mezopotamya dergisi en son Temmuz 2007'de çıkmıştı. Temmuz 2007 tarihinde çıkan 20. sayıdan bu yana altı ay geçti. Bu uzun sürede derginin çıkmamasının esas nedeni, imtiyaz sahibinin değiştirilmesi zorunluluğuydu. Teknik ve hukuki işlemlerin tamamlanmasıyla birlikte, Sosyalist Mezopotamya yayın hayatına 21. sayıyla devam ediyor.

21. sayımızda, farklı konuları ele alan 10'u aşkın yazı yer almaktadır.

Metin Akkuş, "Demokratik Ulus" başlıklı yazısında demokrasi, ulus ve devlet sorununu edebi bir içerikle ele almaktadır. Tuncay Atmaca "Aslolan Komünist Bir Hareket Yaratmaktır" başlıklı yazısında MESOP Politik Bildirge'sinin açılımı üzerinden örgüt ve örgütlülüğü ele alıyor. Berkant Çoşkun "Kapitalizmin Mengenesinde Aşk" başlıklı yazısında kapitalizmde aşk ve sevgiyi sorguluyor. S.Çiftyürek "TEVKURD Sorunları ve Geleceği" başlıklı yazısında son tüzük kongresi sonrasında TEVKURD'un durumu ve geleceğini; "Örgütlü Örgütsüzlüğe Düşmemek" başlıklı yazısında ise, MESOP Politik Bildirgesi'nin örgütlenmeye ilişkin yeni önerilerini işliyor. Temel Demirer "Öteki ve 'Ötekileştirme' Deyince veya Öteki kimdir, Ötekileştirme nedir?" başlıklı yazısında son yıllarda en çok tartışılan ötekileştirmeyi ayrıntılı ele alıyor. Namık Duruk "Taraf Olmak Üzerine" başlıklı yazısında emperyalizmin Ortadoğu'ya yönelik stratejisini dünden günümüze konu alıyor. Delil Renas "21.yy'da Siyasi Gelişmeler ve Uluslararası Güç merkezleri" adlı yazısında farklı emperyalist güç merkezlerinin dünya ve Ortadoğu'ya dönük izledikleri siyaset ve bu siyasetin Kürtlere yansımasını ele almaktadır. Celal Özcan 19. sayımızda yayımlanan "1870- 1960 Arası Sendikalar ve Sorunları" başlıklı yazının ikinci bölümünü işliyor. Munzur Gülapuşağı "Yeniden Sosyalizm Derken" adlı yazısında sosyalizmin sorunlarını aşmada nelerin yapılması gerektiğini vurguluyor. Ayrıca Hurşit Kaşıkkırmaz'ın yaptığı röportaj, dergimizin bu sayısında Avrupa Sol Partisi hakkında değerlendirmeler sunuyor.

Yaşanan gecikmeden dolayı okuyucudan özür dileriz. Gelecek sayıda buluşmak dileğiyle!

www.sosyalkurdi.org

Tuncay ATMACA

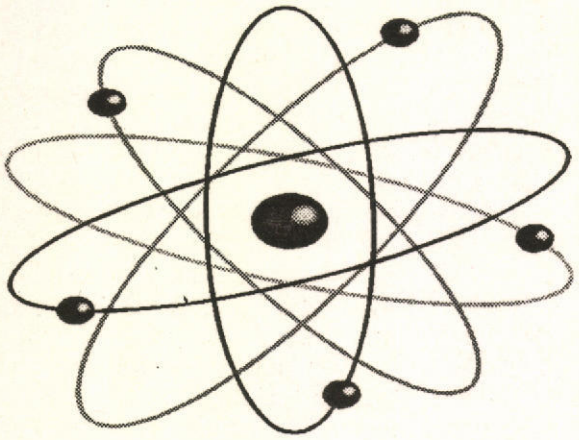

Aslolan komünist bir hareket yaratmaktır

Mezopotamya Sosyalist Parti Girişimi olarak yola çıkarken;

"* Bu coğrafyada bir kez daha yeniden dağıtmak/çürütmek üzere toparlanmayı hedeflemiyor.

* İşçi-emekçi halkta ve kadrolarda; siyasal, toplumsal, kültürel yaşamda az çok karşılığı yani kazanımları olmayan yeni yorgunluklara, enerji boşalımına neden olacak bir yürüyüşe kalkmak istemiyor.

* Organik birlikte sonuçlanmayacak bir hareket/partiye enerji taşımayı hedeflemiyor.

* İşçilerin, emekçilerin, gençliğin ve halkların sosyal, kültürel, siyasal yaşamlarını devrimci hedeflere bağlı olarak değiştiren, dönüştüren bir hareket/parti olmada iddiası ve hedefi olmayan; sadece düşünen, araştıran, tartışan bir partiyi hiç mi hiç kurmayı hedeflemiyor.

* Tıkanacak, bürokratikleşecek ve kendini tekrarlayarak işlevsizleşecek olan bir örgüte, partiye bugünden zihin haritasında yer vermeyi düşünmüyor. " vb. noktalardan hareketle Kürdistanlı komünistler olarak ilk adımda parti değil yeni bir hareketin yaratılmasını görev olarak belirledik. Ve ancak yeni bir hareket üzerinden yeni bir partinin yaratılabileceği tespitini yaptık. Bu ve benzeri tespitlerle yeni bir hareket yaratma yolunda birçok sorunu tartıştık ve Kürdistanlı Komünistlerin Manifestosu diyebileceğimiz politik bildirgeyi kaleme alarak tartışıp sonuçlandırdık. Politik bildirgenin sonuçlanmasıyla denilebilir ki hareket aşamasına adım attık.

Politik bildirgeyle birlikte 21.yy. örgüt ve örgütlenme pratiğinin hiç kuşkusuz 20.yy.'dan farklı gelişeceğini öngördük. Tabii ki bunları ön görürken 20.yy.'a damgasını vuran Bolşevik örgütlenmeyi yok saymadık. Tam tersine "tarihten ders çıkarmak" gerektiğini bilerek, onu yok saymadan taş üstüne taş koymak gerektiği tespitini yaptık. "Lenin, Marx'a nasıl yaklaşmışsa biz de Lenin'e öyle yaklaşacağız" diyerek, "ileriye doğru atılan pratik adım, her gerçek ilerleme bir düzine programdan daha önemlidir" vurgusunun politik hareket olma mücadelesinde kılavuzumuz olacağını belirttik.

Kuşkusuz tüm dünya komünist hareketinin olduğu gibi Kürdistanlı komünistler olarak bizim de en önemli sorunlarımızın başında gelen örgüt ve örgütlenme meselesidir. Adeta büyük yenilgi yıllarının içinden geçiyoruz. Bütün dünyada ve üzerinde yaşadığımız coğrafyada olumsuz bir süreçten geçiyoruz. Tabii ki bu süreçte ne kadar az zayiat verirsek geleceği kurma konusunda o kadar avantajlı oluruz. Yaşanılan örgütsel kriz ve açmazlar sadece bize, Kürdistanlı komünistlere özgü bir durum değil. Yukarda belirttiğimiz gibi dünya komünist hareketinin yüz yüze olduğu bir durum ve biz de o bütünün bir parçasıyız. Yaşanılan örgütsel kriz ve gerilemenin teorik arka planının kavranması gerekiyor. Biz bunu kavrama çabası göstererek bir politik bildirge kaleme aldık ve sonuçlandırdık. Çünkü bu yapılmadan öznel ve nesnel nedenleri anlamak ve sonuçlar çıkarmak oldukça zordu. Zordur; çünkü değişen, dönüşen dünyanın sorunlarını anlayıp kavramak ve bu doğrultuda devrimci çözümler

www.arsivakurdi.org

üretmek, devrimcilik ve geleceği kurmak açısından önemlidir.

Bugün artık, kuru ajitasyon ve propagandayla, ahbap-çavuş, kafa-kol ilişkisiyle büyüyüp gelişmek değil, yaşamı bir bütün olarak düşünüp, bilimsel çıkarsamalarla politika yapmak gerekiyor. Bu doğrultuda öğretmenlerden öğrenmeye ihtiyacımız var, yaklaşımı esas alınarak bol bol okumalıyız. Yeni bir hareket ve mücadelenin niteliğini geliştirmek buna bağlı. Halkın

KAPİTALİZM EN BAŞTA EN ÖNEMLİ ÜRETİCİ GÜÇ OLAN İNSANI YOKSULLAŞTIRIYOR. YARATTIĞI OLANAK VE ZENGİNLİKLERİN KULLANILMASINDA, SONUÇLARINDAN YARARLANMADA SINIFLAR VE ÜLKELER DÜZEYİNDE DEHŞET VERİCİ BİR EŞİTSİZLİK ÜRETİYOR.

öğretmeni olan örgüt mühendislerinin de, halktan öğreneceği şeyler var, bilinciyle davranmamız gerekiyor. Toplumun öncülüğüne soyunmuş devrimci kadroların toplum içerisindeki tutum ve davranışları oldukça önemlidir. Bu konuda Kürdistan'da sosyalizm mücadelesine gönül veren devrimci kadrolar büyük bir görev ve hassasiyetle yüz yüzedirler.

MESOP girişimi olarak uzun zamandır pratik-politik faaliyetlerden koptuk. Daha çok ideolojik teorik sorunlarla uğraştık. Ve bu uğraşımızı politik bildirgeyle sonlandırdık. Ama bu süreçte kabul edilir ki kimi örgütsel reflekslerimizi de kaybettik. Oysa, politik bildirgenin sonlanmasıyla yeni bir hareket yaratmaya soyunduk. O zaman örgütsel reflekslerimizi yeniden kazanmalıyız. Tabii ki bu o kadar kolay olmayacak. Ama hiç zaman kaybetmeden önümüzdeki süreçte ağırlıklı olarak pratik faaliyetlere yönümüzü dönmek, gelişmelere karşı tutum almak, Newroz, 1 Mayıs, 6 Mayıs, 13 Mart, Halepçe... vb özel günlerde pratik aktiviteyi tırmandırarak, hareketimizin temel şiarlarını amblem ve sembollerimizi öne çıkarmalıyız.

Kapitalizm bugün gelmiş olduğu aşama itibarı ile bir dünya sistemi durumunda. Kapitalist sistemin gelmiş olduğu bu aşama, kendi tarihsel fiziksel sınırlarına dayandığı gibi, aynı zamanda kendisiyle birlikte tüm toplumsal yapıyı da tepeden tırnağa bir bütün olarak kurumlarıyla, tek tek bireyleriyle krize sürükleyip toplumsal çözülmeyi ve dejenerasyonu tırmandırıyor. Ulus devletten siyasal partilere, sendikalardan sivil toplum kuruluşlarına, çekirdek aileden bireye kadar bir çözülme ve etkisizleşme söz konusudur. Bu denli büyük ve kapsamlı sorunlarla yüz yüzeyiz. Bu ve benzeri çaplı sorunların üstesinden gelmek her yönüyle güçlü bir Komünist hareket yaratmaktan geçiyor. Bugün önümüzdeki görev bu.

Evet, insanlık, bugün yeryüzünü bir bolluk toplumuna dönüştürecek olanaklara sahip. Bizce gerçek insanlık tarihinin başlayacağı eşitlikçi ve özgür bir dünyaya adım atmanın maddi teknik temeli, bu temel ve araçların kapitalist karakterine rağmen gelişiyor. Bu "rağmen" notu bir parantez açmamızı gerekli kılıyor.

Bugün sosyalist cephede de yaygın bir anlayış, üretim güçlerinin kapitalizm altındaki gelişmesinin bir eşitlik ve özgürlük düzeninin, maddi ve toplumsal temelini olgunlaştırdığı biçimindedir. Bu temelin sınırlarını bilerek temkinli yaklaşmak gerekiyor. Çünkü kapitalizmin geliştirdiği üretici güçler, bu sömürü düzeninin damgasını her yönüyle taşıyor. Mevcut gelişmenin yönü, içeriği ve yarattığı ilişkiler en başta mevcut düzenin kendini sürdürmesi hedefine bağlanmış durumda. Burjuva toplumun yasalarını, tarih içinde oluşmuş ilişkiler olarak doğru bir biçimde kavramak, "bize bu sistemin ardında yatan tarihi, geçmişi aydınlatan temel denklemleri", aynı zamanda üretimin var olan koşullarının kendilerini ortadan kaldıracakları yeni bir toplumsal aşamasının tarihi ön varsayımları olduğu bilgisini verir. (Marx- Grundrisse) Ancak, kabul edilir ki, bilgi kendi kendine harekete geçen, sonuçlar üreten ve değiştiren bir güç değildir. Bu nedenle, üretici güçlerin kapitalizm çerçevesindeki gelişmesi, bizi hiçbir zaman kendiliğinden eşit ve özgür bir topluma götürmeyecektir. Çünkü, ürünlerin niteliği, üretim teknolojisi ve ilişkileri, bunlara temel oluşturan mülkiyet ve hükmetme ilişkileri, toplumsal gereksinmelerin eşitlikçi ve özgürleştirici biçimde karşılanmasını engelliyor. Bilimsel ve teknolojik ilerlemeyle birlikte, teknolojik olanakların bolluk ve zenginlik yaratacak biçimde değerlendirilmesi, insanlığın hizmetine sunulması hiç kuşku yok ki, kapitalizm altında olanaksızdır. Tam tersine devasa kaynaklar israf ediliyor. İnsan – doğa ilişkisini sağlıklı bir temele kavuşturma ve insan gereksinmelerini karşılama yönünde değerlendirilmiyor.

Kısaca, kapitalizmde var olan biçimiyle teknolojik ilerleme, devrimci bir kopuş olmadıkça insanlık açısından, saldırganlığa, köleleştirmeye, vb.; insana hizmet ettiğinden daha çok hizmet etmektedir. Sonuçta kapitalizm en başta en önemli üretici güç olan insanı yoksullaştırıyor. Yarattığı olanak ve zenginliklerin kullanılmasında, sonuçlarından yararlanmada sınıflar ve ülkeler düzeyinde dehşet verici bir eşitsizlik üretiyor.

Bütün bu sonuçlardan bakıldığında; insan, toplumsallık, toplumsal değer ve kazanımlar ölçü alındığında, bugün egemen olan ilerleme değil, tam anlamıyla gerilemedir. Çünkü kapitalizm altında teknolojik yenilikler her zaman ilerleme anlamına gelmemektedir. Bilinir, teknoloji; hatta bilim yansız değildir. Bunlar bugün için kapitalizm tarafından belirlenen tarihsel olgulardır. Yukarıda belirtil-

diği gibi tüm olgular bugün kapitalizmin "tarihsel ve fiziksel sınırları" na dayandığını göstermektedir.

Ancak, günümüzde insan, kendi yaşam ve geleceği üzerinde söz ve hak sahibi değil. Yaratıcı yeteneğini, gizil gücünü harekete geçiremiyor, kendisini gerçekleştiremiyor. Yazgısını, yaşamını eline alamıyor. Daha da önemlisi, bu istek, bu arayış hem tek tek bireyler, hem de toplumsal düzeyde giderek zayıflıyor. İşte bugünkü insan sorununun kritik noktası budur. Bu durumda bu gidişe karşı çıkmak, her şeyden önce insan olmanın gereğidir.

İnsan olmak, insan olmanın koşullarına ulaşabilmek için, bu dünyayı tüm yaşam ilişkileriyle değiştirmek ve dönüştürmek gerekiyor. Bunun için ise, son çözümlemede tek tek kişisel "isyan" ların yetmediği ortada. Emperyalist – kapitalist sistem, görülmemiş yıkıcılıktaki silahları, askeri, siyasal, parasal gücü, saldırgan, bencil ve fetişleştirilmiş ideolojisi ile bu dünyadan insani ve evrensel bir "yeni" nin çıkmasını önlemek için insanın elinden özgürleşme ve değiştirme hakkını almayı öncelikli görev olarak belirlemiştir. Bunu tüm olanaklarıyla yapmaktadır. Öyle ki, kendisine biat eden kimi eski sosyalistleri bile buna ikna etmiştir. Bunlar bile bu kadar güçlü bir yapı karşısında ne yapılabilir ki deme noktasına gelmişlerdir. Ve her gün her saat bunun propagandasını yapıyorlar. Yani, baskı ve yaptırımlarla insan böcekleştirilmiştir.

Buraya kadar söylenenlerden çıkarılması gereken sonuç; buradan çıkışın yolu örgütlenmek ve mücadele etmekten geçiyor.

Örgüt ve örgütlülük

Bizim "örgüt" kavramıyla ifade ettiğimiz, Batı dillerindeki "organizasyon", sözcüğü "organ" kökünden gelmektedir.

Aynı kökten türeyen, organik kavramı, yaşayan bir organizmanın ayrılmaz parçası olmayı, parçaların birbirine karşılıklı olarak bağımlı ve doğal biçimde bağlı olduğu canlı bütünselliği anlatıyor. Organizma, canlı varlığı oluşturan organların tümü, toplamı oluyor. Organizma, parçalara bütüne katılmaktan kaynaklanan bir yaşamsallık, canlılık veren karmaşık bir bütünselliktir.

Örgütlenmek (organize etmek), belli amaç ve işler için, her parçanın, her öğenin özel bir işlev ya da ilişkiye sahip olduğu yapı oluşturmak. Oluşturulan yapının tüm öğelerinin uyumlu eşgüdümlü bir düzen ve bütünlük içinde hareket etmesini sağlamaktır.

Örgüt (organizasyon) ise örgütlülük durumu ya da örgütlenme sürecidir. Düzenli, sistemli bir yapıdır. Tekil öğe ve hareketlerin bir plan ve eşgüdümle düzene sokulduğu uyumlu birliktir. Sonuç olarak; bir amaç için, bir üretim, bir "iş" yapmak, bir sonuç elde etmek için bir araya gelen insanların oluşturduğu, belli bir yapısı, belli kuralları olan her birim bu çerçevede örgüttür. Böyle baktığımızda aslında hepimiz doğumdan ölüme kadar yaşamlarımızın her kesitinde bir örgütlülük içerisinde yer alıyoruz. Her ne kadar örgütlülük yanlış ve korkulacak bir durum olarak gösterilse de. Üretimden eğitime, tüketimden eğlenceye, evlilikten iş ilişkilerine, çocuk yetiştirmekten emekliliğe, vb. belli ilişkiler demetine, belirlenmiş işlevlere, tanımlanmış davranış kalıplarına, az çok belli kurallara bağlandığı örgütlü bir dünya da yaşıyoruz. Zaten modern toplum tepeden tırnağa örgütlüdür.

Örgütlenme, eğer bir sokak ya da mahalle düzeyinde bir örgütlülüğün ötesinde bir büyüklükten söz edecek olursak, bir yapı oluşturma, yapılaşma işidir. Yapılaşma, şu ya da bu ölçüde bağımsız öğe ve bölümleri bir araya getirme, aralarında karşılıklı ilişki ve eşgüdüm olan yeni bir bütün inşa etme kurma eylemidir. Örgüt bir yapıdır. Birimleri, organları, bölümleri olan bir yapı. Yapı yoksa, örgüt de yoktur. Sonuç itibariyle; toplumsal hareketle organik bağ kurmayan, kendisi aynı zamanda "hareket" olmayan, durumları ilişkileri değiştirecek gerçek maddi gücü, devinimi göstermeyen bir örgüt hiçbir şeydir.

DEVRİMCİ ÖRGÜT KENDİNİ OLUŞTURURKEN BUGÜNÜN ZORUNLULUK VE GEREKSİNMELERİ İLE BİRLİKTE, VARMAK İSTEDİĞİ HEDEFİ DE GÖZETEN BİR YOL İZLEMEK DURUMUNDADIR.

Buraya kadar yazılanları toparlarsak; devrimci örgüt kendini oluştururken bugünün zorunluluk ve gereksinmeleri ile birlikte, varmak istediği hedefi de gözeten bir yol izlemek durumundadır. Hedefe varmak için bugün zorunlu olarak kurduğumuz ilişki ve araçların amaçla ne kadar uygunluk içinde oldukları önemsiz bir ayrıntı değildir. Amaca uygun ilişkiler bugünden kurulmadığı, var edilmediği zaman, araçlara teslimiyet yalnız teorik olarak değil, pratik olarak da amaçtan uzaklaşmak anlamına gelecektir. Bu coğrafyanın tarihi, yabancılaşmanın örgütsel pratiklerde de üretildiği sayısız örnekle doludur.

Birey, Örgüt ve Örgüt Bilinci

İnsan, bilinçli ve toplumsal bir varlıktır. Tarih boyunca toplumsal faaliyetinden edindiği bilgiyi bilince çıkaran insan, doğayı kavrama ve değiştirme amacıyla gerçekleştirdiği çalışma sonucu, emeği ile kendini ve doğayı üretmiş, değiştirmiştir.

Birey ile toplum arasındaki ilişki ve "çelişkilerin" bu bağlamda ele alınması gerektiği ve bireyin bilincinin mevcut koşullarca belirlendiği açıktır, idealistler, insanın toplumsal ilişkilerin toplamı olduğu gerçekliğini reddettiklerinden; bireyi içinde yaşadığı toplumsal, siyasal ve ekonomik koşullardan

www.arsivkurdi.org

soyut ele alırlar. Bu yanılgı, bireyi merkeze oturtan ve doğa ile ilişkilerinde kendiliğinden bir birliği ve uyumu varsayan anlayışa götürür. Şurası bir gerçek ki, birey toplumsal ilişkileriyle var olur ve bireyin toplumla olan uyuşmazlıkları geçicidir. Birey tek başına yaşayamayacağına göre, birey ile toplum arasında değil, ancak toplumun bir kesimi ile diğeri arasındaki çıkar çatışmalarından veya uzlaşmazlıklardan söz edebiliriz.

Ne var ki, bugün içerisinde yaşadığımız toplumda birey, bireysellik, vb kavramların sıkça ve bireyi, bireyselliği övücü, öne çıkarıcı bir tarzda kullanıldığını, kişilik hakları, kişisel çıkarları vb. formülasyonların şekilsiz ve sübjektif yorumlanmasına; insanların davranışlarına da esasta bu yaklaşımın yön verdiğini gözlemlemekteyiz. Bireyin, kendi çıkarları ile toplumun çıkarlarını karşı karşıya koyması, diyalektik ve tarihsel materyalizme aykırıdır. Bunları birbirinden kopuk ele alması, öznelci idealist düşünce sistematiği ile hareket etmesi aslında yadırganacak bir durum da değildir. Bilimsel olmayan bu bakış açısı toplumdaki hakim sınıfların ideolojisinden bağımsız ele alınamaz.

Elbette bireyleri birbirinden farklı kılan ruhsal ve bilinçsel özellikler; yani farklı kişilikler olacaktır. Ancak bunlar da yine bireyi çevreleyen toplumsal, siyasal ve ekonomik koşullarca belirlenir. Sınıflı toplumlarda, konumlanışları itibariyle sınıfsal çıkarlar kişiliklerin belirlenmesinde etkendir. Buna bağlı olarak burjuva kişilik ve buna karşılık gelen proleter kişilik gibi kişilik tiplemeleri ortaya çıkacaktır. Burada da toplumsallığın yadsınamazlığı ile karşı karşıyayız.

Günlük yaşamda çok sıkça duyduğumuz , "ben", "benim", "benim kişiliğim", "benim çıkarlarım" vb. şatafatlı sözlerde somutlaşan bireyi üstün tutan bu bireyci dünya görüşünün ortaya çıkışı aslında özel mülkiyete ve sınıflı toplumun ortaya çıkmasına dayansa da, kapitalist toplumda bireyciliğin en gelişmiş ve keskin halini aldığı, burjuvazinin, olmazsa olmazı olduğunun bilinciyle benimseyip topluma hakim kıldığı bir gerçekliktir.

Günümüzde hakim burjuva ideolojinin etkisiyle böyle şekillenen ve bireyciliğin iliklerine kadar işlendiği insan; kendisini her şeyin merkezine koymakta ve ben merkezci bakışıyla mevcut sorunların çözümüne de gerçekçi yaklaşımlar sunamamaktadır.

Toplumsal pratik içerisinde karşılaşılan sorunlar; mevcut duruma tepkiler, insanları kendiliğinden bir mücadeleye yöneltmekte, fakat bireysel çaba ve davranışları ile esasta sonuç alamayan birey; ya mevcut durumu kabullenme, ya da bireysel kahramanlıklar yapma pratiğine girişmektedir. Toplumsal sorunlara bu çerçevede bakış, gerçek çözümü asla getirmemiştir/getirmeyecektir. İnsanın yine pratiği içerisinde edindiği kendiliğinden bilincin, onu ortak sorunlara karşı ortak mücadele noktasına getirdiği de bir gerçektir. Bu, tek başına sorunun altından kalkamayacağının bilincine varan insanın "birlikten güç doğar", "bir elin nesi var, iki elin sesi var" vb. sözlerle ifade olunan kendiliğinden bilinçtir. Kendiliğinden bilinç diyoruz. Çünkü halk arasında sıkça kullanılan bu sözlerin kolektife doğru atılan bir adım olma noktasındaki ileri yönü bir yana özünde, yine bireyin kendi sorununu çözme kaygısından kaynaklı ihtiyaç duyduğu nicelik güç vardır. Özünde kolektivizm değil, bireysellik vardır. Sorunların özü görülmemiş, sınıf bilincine erişilmemiş, ancak tek başına çözüme gidilmeyeceği bilgisine varılmıştır. Öyleyse halkın kendiliğinden vardığı bu bilgiyi sınıf bilincine sıçratmak, "birlikten güç doğar" anlayışının ilerici yönünü geliştirmek çelikleştirmek; bireyselliği, bireyciliği kolektife dönüştürmek gerekmektedir.

Yola düşmüş büyük bir kaya parçasını tek başına kaldıramayan bir insanın, bu kayayı kaldırmak isteyen bir grup insanla bir araya gelmesi dahi bir çeşit örgütlülüktür. Yukarıda da belirtildiği gibi örgütün ihtiyaçtan doğduğu genel bir doğrudur. Ancak ihtiyacın bilgisine varılması ve örgütlenme gereğine vurgu yapılması yetmez. Esasında, birey-toplum ve birey-örgüt ilişkisini nasıl kurduğumuz ve örgüte hangi bilinçle yaklaştığımız önemlidir.

BURJUVAZİNİN, İŞÇİ SINIFI İÇERİSİNDEKİ KOLU DİYEBİLECEĞİMİZ, MÜCADELEYİ EKONOMİK MÜCADELE İLE SINIRLAYAN ANLAYIŞLARI YÜCELTMESİ; KENDİLİĞİNDEN BİLİNCİN SINIF BİLİNCİNE DÖNÜŞMESİNİN ÖNÜNE TÜM GÜCÜ İLE ENGEL OLMAYA ÇALIŞMASI VE BİREYCİLİĞİ, "BİREYSELLİĞİ" SÜREKLİ ŞIRINGA ETMESİ DOĞAL VE KAÇINILMAZDIR.

Örneğin; kapitalizmle birlikte açlık ve sefalet içindeki yaşamları, işçilere patrona karşı mücadele gereğini dayatmış ve işçileri yaşamlarını bir nebze de olsun iyileştirebilmek için, "ücretlerini artırma" mücadelesine, ekonomik mücadeleye yönelmiştir.

Kendiliğinden bilinçle oluşturulan bu tür örgütlenmelerle, bireyin toplumsal gerçekliği bilince çıkardığını ve gerçek çözüm aracına kavuştuğunu söylemek imkansızdır. Sınıf bilinçli işçinin örgütleneceği yer, kendi siyasal partisi yani komünist partisi saflarıdır. Kuşkusuz sendikal mücadeleye bakışı, sınıf sendikacılığı olacaktır/olmalıdır. Dolayısıyla burjuvazinin, işçi sınıfı içerisindeki kolu diyebileceğimiz, mücadeleyi ekonomik mücadele ile sınırlayan anlayışları yüceltmesi; kendiliğinden bilincin sınıf bilincine dönüşmesinin önüne tüm gücü ile engel olmaya çalış-

www.sosyalistmezopotamya.org

ması ve bireyciliği, "bireyselliği" sürekli şırınga etmesi doğal ve kaçınılmazdır.

Kapitalist sistemde mevcut egemen sınıflar, genel olarak işçi ve emekçilere elbette ki bireyci bakış açısını aşılamaya; beyinlerini bu bakış açısıyla dumura uğratmaya çalışacaklardır. Bir sürü nedenden ötürü bireyciliğin atbaşı gittiği bu coğrafyada birey ile örgüt arasındaki ilişkiyi birey ekseninde kurgulamanın tehlikesini görmek ve göstermek, örgütü salt "bireyler" toplamı, bir nicelik olarak görme anlayışını mahkum etmek; sınıf savaşımı gerçekliğinde örgüt bilincinin önemini bilince çıkarmak zorunludur.

Kabul edilir ki her örgüt, bir çeşit irade ve eylem birliğidir. Sınıflı toplumlarda var olan her örgütün bir sınıfın damgasını taşıyacağı; irade ile belirlenen rotasının bir sınıfa hizmet edeceği ve bununla bağıntılı olarak son tahlilde ilerici veya gerici olacağı açıktır. İrade ve eylem birliği olan örgütün, hangi nitelikte olursa olsun, şu veya bu biçimde/düzeyde demokratik merkeziyetçilik ilkesi ile işlemesi, örgüt için varlık-yokluk meselesidir. Ancak bu güne kadar bu coğrafyada var olan örgütlenmelerin her biri bunu savunuyor olsalar da pratikte hepsinde merkeziyetçilik ağır basmıştır. Burada bir parantez açmak gerekirse; bu anlayıştan yola çıkan Kürdistanlı komünistler olarak bizler bunu dengelemek için "yerelin merkezileşmesi" perspektifini benimsedik. "Yerelin merkezileşmesi" nden kastımız, her yerel kendisini bir merkez gibi hissedecektir. Kuşkusuz bu, merkezi yok saymak değildir. Elbette bir merkez olacaktır. Ama bu 20.yy. örgütlenmelerinde olduğu gibi her şeye kadir bir merkez olmayacaktır. Yani, demokratik merkeziyetçilik ilkesinin gerçekten yaşam bulmasının ön koşulu "yerelin merkezileşmesi" diye düşünüyorum.

"Örgüt, tek tek bireylerden oluşurken, asla salt bir bireyler toplamı değildir", şeklindeki yaklaşımımızın örgütsel plandaki yansıması da kuşkusuz bu ilke ile olacaktır. En basit haliyle, acıkan ve yemek yemek isteyen insanların bu amaçla oluşturduğu "örgütlenme" de dahi hangi yemeğin nasıl elde edilip yenileceğine, demokratik merkeziyetçilik ya da azınlığın çoğunluğu tabi olması ilkesi ile karar verilmesi, karar alıp uygulayabilmenin olmazsa olmaz koşuludur. Örgütün niteliği, eyleminin içeriği, örgütü şekillendiren ihtiyaca, örgütün üzerinde yükseldiği temele göre değişirken; demokratik merkeziyetçilik örgütlenme ilkesi sınıf mücadelesi tarihinde yine aynı bağıntıda, basitten karmaşığa yeni biçimler almış, Leninizm'le son şeklini almış, işleyişin gerektirdiği en mükemmel noktaya varmıştır.

"İrade ve eylem birliği" formülasyonundaki "bir"liğin iki yönü olduğunu görüyoruz; demokratiklik ve merkeziyetçilik. Burada demokratiklik, örgütteki bireylerin kendilerini "örgütün içerisinde sınırsızca" ifade ederken, merkeziyetçilik, oluşturulan iradenin tüm örgüt bireylerini bağlayacağı anlamına gelir. En kaba haliyle bu şekilde tanımlayabileceğimiz irade ve eylem birliğinde, bireyin örgüte tabi olmasıyla, birey ile örgüt arasında eşyanın doğası gereği çelişki varolacaktır.

İnsanların kendilerine ve çevrelerine yabancılaşmalarının had safhaya vardığı ve sürekli bireycilik ve bencilliğin pompalandığı mevcut toplumsal sistemde, insanın örgüt ve örgütlenme bilincinde de bireyselliğin aşılamaması olağan görünüyor. Halbuki örgütlülük, bilincin değiştirme ve dönüştürme amacıyla kolektife dökülmesidir. İdeolojisinin ana halkası bireycilik olan burjuvazinin hakim olduğu kapitalist sistemde, burjuvazinin örgütlerinin sınıf bilinçli muazzam işleyişine tanık oluyoruz. Burjuvazi, ordusu, polisi, mahkemeleri ve cezaevleriyle; halkın üzerindeki hakimiyet aracı olan devleti ve uluslararası emperyalist sömürü çarkıyla, kolektif bilinçle sınıf savaşımının karşı-devrim cephesindeki sınıf örgütlerine sahiptir ve hiç de bireysel davranmaz. Bir kapitalistin, sistemin devamı söz konusu olduğunda; sistemi tehdit eden bir durumla karşı karşıya kaldığında, nasıl da belirli bir ülkedeki pazar payından ve sömürüsünü arttırmaktan vazgeçebildiğini görüyoruz. Çünkü kapitalist bilir ki, esas olan mevcut düzenin korunmasıdır; bu onun -ve sınıfının- varlık yokluk sorunudur.

Hangi türünden olursa olsun, örgütlü gücün bir kolektif olduğunun, bireysel tavırlarla bağdaşmadığının ve bireysel tavır alışlar toplamı olmadığının anlaşılması gerekiyor. Hakim sınıfların örgüt bilincindeki bu seviyeye karşılık, mülksüzlerin sınıf bilincinden yoksun, kendiliğinden hareketlerinde, bireyden ve ben olgusundan yola çıkması; üstelik işçi sınıfının da bunu, düşman ideolojisinin üzerindeki "bireycilik" etkisi ile yapması kabul edilir bir durum olamaz.

Birey, ekonomik, demokratik hak talepli mücadelesinde, haklarını bireysel savaşımıyla alamayacağı kaygısıyla kendiliğinden örgütleniyorsa; bu elbette kötü bir şey değildir. Ancak kötü olan; bu

"İRADE VE EYLEM BİRLİĞİ" FORMÜLASYONUNDAKİ "BİR"LİĞİN İKİ YÖNÜ OLDUĞUNU GÖRÜYORUZ; DEMOKRATİKLİK VE MERKEZİYETÇİLİK. BURADA DEMOKRATİKLİK, ÖRGÜTTEKİ BİREYLERİN KENDİLERİNİ "ÖRGÜTÜN İÇERİSİNDE SINIRSIZCA" İFADE EDERKEN, MERKEZİYETÇİLİK, OLUŞTURULAN İRADENİN TÜM ÖRGÜT BİREYLERİNİ BAĞLAYACAĞI ANLAMINA GELİR.

www.marksizm.org

anlayışın özendirilmesi ve örgütlü gücün, sayılarla ifade olunan bir nicelik birlikteliğine indirgenmesidir. Ayrıca bireyselliğin aşılmasının ve bireyin toplum içersindeki konumlanışı, ilişkisi ve toplumdaki uyuşmazlıkların esasta düşman sınıfla yani burjuvazi ile olan çıkar karşıtlığından kaynaklandığını bilince çıkarmasına; yani tüm insanlığın kurtuluşunun anahtarı olan proletaryanın sınıf bilincini kazanmasının önünde engel olunmasıdır.

Bireyin çıkarları, son tahlilde irade ve eylem birliğinin, yani örgütünün çıkarlarına sıkı sıkıya bağlıdır ve sınıf bilinci ile şekillenen bu örgüt bilinci; bireysel çıkarların ekseninde bireysel kurtuluşun mümkün olmadığının, kurtuluşun ancak kolektif çalışma, kolektif üretim, kolektif ruh ve kolektif mücadele ile olacağının kavranmasında; örgütün, bilincin kolektif hale getirilmesi anlamına geldiğinin kavranmasında somutlanır.

Birey, bireysel kaygıları ile örgütlendiğinde ve kolektifin bilincine varmayıp, gücünü nicelikte ve kitlesellikte bulduğunda, buna değer verdiğinde; mücadelesi bireysel mücadeleyi aşamamış ve "örgütlü" davranışına rağmen özünde bireysellikle sınırlı kalmış ve sınıf mücadelesinin ve sınıfının bilincine varmamış demektir.

Bu kavrayışsızlık, yani sınıflı toplumdan edinilen bu kendiliğinden bilinç, özellikle de dar bakış açısının, ben merkezciliğinin örgütsel plana yansıyışı; sekterlik, dar grupçuluk, hizipçilik, dar pratikçilik, şefçilik vb. biçimlerde olmaktadır. Disipline olmayan, kolektif bilinçten yoksun kişiliğiyle; aşırı demokrasicilik, kariyerizm, amir-memur zihniyeti, eleştiriye tahammülsüzlük, eleştiride yıkıcılık, dayatmacılık, örgütü bir kolektif olmaktan çıkarıp bireylerin sorumsuz ve bilinçsizce bir araya geldiği şekilsiz "birlik"ler haline getirmektedir.

Bu bakış açısı, örgüt bilincinin önündeki en büyük engeldir. Şunun kavranması gerekir, örgüt bilinci, sınıf bilincine kopmaz bağlarla bağlıdır. Ancak bireyselliği kutsayanlar örgütlü hareket etmeyi, onun gerektirdiği kolektiviteyi, disiplini, kutsal bireyselliğine, kişiliğine bir saldırı; bir sürü hareketi olarak görür ve "ben", "benim düşüncelerim", "benim yargılarım", "benim değerlerim" diyerek isyan eder. Bireyciliği, gerçek bireysel özgürlüğün ancak sınıfının ve tüm toplumun özgürleşmesiyle mümkün olduğunu görmesinin önündeki engeldir. Ekonomik ve demokratik haklar temelinde oluşan demokratik kitle örgütlerinde örgüt bilincinden (ve esasta sınıf bilincinden) yoksunluk; genellikle kendiliğinden, plansız, şekilsiz ve sürekliliği sağlanamayan çalışma tarzında, dar pratiklerde, kapalı kapılar arkasında ve dar grupçulukta kendini gösterir.

DAR PRATİKÇİLİK, BİREYİN KENDİNİ ÖRGÜTÜN YERİNE KOYMASI VE TEK BAŞINA ÖRGÜTMÜŞÇESİNE, KENDİ BİLDİĞİNCE, BEN MERKEZCİ PRATİĞİ İLE ŞEKİLLENİR. İŞLER TEK TEK KİŞİLER ÜZERİNDEN YÜRÜDÜĞÜNDE, ÖRGÜTTEN VE KURUMSALLAŞMADAN; SÜREKLİLİĞİ SAĞLANMIŞ SAVAŞIMDAN SÖZ ETMEK İMKANSIZDIR.

Örgütü sadece bireysel çıkarlarının gerektirdiği kitlesel güç birliği olarak görmekte, mücadelenin kolektifliğini, nitel yönü yani esası kavrayamamaktadır. Bu, sınıf savaşımı gerçekliğinin bilince çıkarılmamış olmasından kaynaklanır.

Örgütlerde kitleselleşmese, yani nicelik önemlidir. Ancak esas olan nicelik değil nitelik, yani kolektif bilinçli değiştirme ve dönüştürme pratiği, sorunun toplumsallığının kavranmasıdır. Bireyin toplumla ilişkisine idealist yaklaşım, bireyi toplumdan soyutlarken, insanın toplumsal ilişkiler toplamı olduğunu reddederken; toplumsal koşulların bireyin bilincini belirlediği olgusunu reddetmekle ve bireyi bu noktada öne çıkarmakla kalmıyor; bu bilincin değiştirici ve dönüştürücü gücünü, insan bilincinin toplumsal pratikte oynadığı muazzam rolü de bireyin toplumsallığından soyutlayarak tek tek bireylere indirgeyip özünde inkar etmiş oluyor.

Örgüt içerisindeki çalışma tarzında da bu anlayış kendisini gösterir. Hala bireysel kavgasını sürdüren kişi, pratiğinde de, her işe ve her yere koşturan; işbölümü, uzmanlaşma, kolektif düşünce üretimi ve kolektif faaliyetten uzak bir kişilik olarak; dört bir yana yumruk sallar, dar pratik içerisine girer. Dar pratikçilik, bireyin kendini örgütün yerine koyması ve tek başına örgütmüşçesine, kendi bildiğince, ben merkezci pratiği ile şekillenir. İşler tek tek kişiler üzerinden yürüdüğünde, örgütten ve kurumsallaşmadan; sürekliliği sağlanmış savaşımdan söz etmek imkansızdır.

Doğru ideoloji, doğru politikanın olmazsa olmaz ön koşuludur. Politikanın maddi güce dönüşmesi, doğru bir tarzda hayata geçirilmesi de, doğru örgütlenmeler (ve örgütsel politikalar) ve sağlam örgütler, doğru çalışma tarzı ile olacaktır. Politik örgütlerin ve bileşimindeki bireylerin bir bütün olarak, örgüt bilincini doğru bir hatta kavramaları, ancak proleter sınıf bilincini içselleştirmeleri; proletarya ideolojisi ile şekillenmeleri çerçevesinde olanaklı olacaktır.

Her politik örgüt, bir sınıfın temsilcisi olarak, o sınıfın ideolojik hattı doğrultusunda, sınıf mücadelesinde o sınıfın çıkarlarını esas alan politik faaliyeti gerçekleştirmek için oluşturulan sınıfın politik örgütü, irade ve eylem birliği olduğuna göre, işleyişinin, eyleminin içeriğini de o sınıfın damgasını taşıyacağı bir gerçekliktir. Özcesi, politik örgüt, belirli bir sı-

nıfın ideolojik hattında oluşan, sınıf temsilcilerinin politik irade ve eylem birliği; bir sınıf örgütüdür. Örgüt bilinci, sınıf bilinci ile koşullandığından; politik örgütler, örgütlenme ilkeleri itibariyle de çok daha keskin bir şekilde bireysel tavırları dışlarlar ve bileşenlerinin sınıfın ideolojik-politik hattı ile şekillenmesi, politik örgütün varlık-yokluk meselesidir. Çünkü söz konusu olan, zaten ideolojik birliği olanların politik, pratik ve örgütsel birliğidir.

Politik örgütün, yani partinin, bu noktada demokratik kitle örgütlerinden niteliksel farkı, sınıf örgütü olması; dolayısıyla, çeşitli sınıf ve tabakalardan bireylerin akademik, ekonomik veya demokratik temelde bir araya geldiği; blokları, grupları, vb. barındırabilen geniş ve kitlesel bir irade ve eylem birliği değil; belirli bir sınıfın politik çıkarları gereği oluşturduğu, sınıfın ideolojisi- ki her sınıfın tek bir ideolojisi vardır- doğrultusunda hareket eden, sınıfın en yüksek politik birliği oluşudur. Açıktır ki, kitle örgütlerinden bu niteliksel farklılığı; dar olmasını da beraberinde getirecektir. Burada zaten sınıfın temsilcisi olması itibariyle "ideolojik birlik" ve örgüt olması itibariyle de "örgütsel birlik" vardır. Sınıfın politik savaşım ihtiyacı ile şekillenen irade ve eylem birliği noktasında, kendisi zaten bir "politik birlik" tir. Bu ne anlama geliyor? Çokça sözünü ettiğimiz "ideolojik, politik ve örgütsel birlik" partinin ta kendisi ise, "örgüt içerisindeki mücadeleden bahsetmenin ne anlamı vardır" denilebilir.

Mesele tam da buradadır; birlik bilincinin, yani örgüt bilincinin; özünde sınıf bilincinin kendisinde. Örgüt bilincini; örgütsel birliğini, sınıf örgütünün bileşenlerinin ortak ruhi şekillenişi, kolektifi kavraması ve bireysel değil, grupsal değil; kolektif üretim ve kolektif pratik içerisinde olması gerekliliğinin kavranması olarak belirliyoruz. Politik örgüt, sınıfın en yüksek birliği olduğundan, irade ve eylem birliği çok daha sıkı ve katı olacaktır kuşkusuz. Dolayısıyla işleyişinde de demokratik merkeziyetçilik şeklindeki örgütlenme ilkesi çok daha sıkı hayata geçecektir. Dengelenecektir, diyebiliriz. Merkezi yan veya demokratik yan ağır basmayacaktır. Yukarıda vurgulandığı gibi 20.yy. örgütlenmelerinde demokratiklik, merkeziyetçiliğe deyim uygunsa kurban edilmiştir. Sorun bugün, bunu dengeleme sorunudur.

Politik örgütlerde, örgütün amacı göz önünde bulundurulduğunda, demokratik merkeziyetçilik ilkesinin en yüksek seviyede hayata geçeceğini, geçmesi gerektiğini anlamak gerekiyor. Bunun, irade ve eylem birliğinin olmazsa olmaz koşulu, sınıf mücadelesi pratiğinden çıkan bir ilke olduğunu belirtmiştik. Örgüt disiplini, bu ilkenin sıkı bir takipçisi olmayı; görüşlerin kapsamlı bir şekilde ortaya konmasının ardından alınan kararları samimiyetle uygulamayı ve asla kararlara aykırı hareket edilmemesini gerektirir.

Aslolan komünist bir hareket yaratmaktır.

Bir grup insan bir araya geldiğinde, belirli ilkeler etrafında konsensus sağladıklarında ve bir amaca yöneldiklerinde bir örgüt teşkil etmiş olurlar. Örgüt teşkil olduğu anda kendini oluşturan insanların toplamından daha başka bir şey olur. Programı, tüzüğü, eylemi, sosyal ve entellektüel atmosferi olan, sürekli bir kuruluş süreci içinde olan organik bir yapı meydana gelmiştir. Verili siyasal toplumsal durumdan etkilenen bu organik yapı aynı zamanda verili toplumsal ve siyasal durumu değiştirmeye adaydır. Böyle bir devrimci yapı kendine uygun kadroları yaratır. Örgütün yapısal özellikleri ne ise, buna uygun da bir kadro tipolojisi oluşacaktır. Kabaca bu gün birçok örgütün farklı militan tiplerine sahip olmalarına neden olan şey, bu örgütlerin yapısal özellikleridir. Bu yapısal özellikler gökten zembille inmemiştir. Bu örgütleri oluşturan kadroların ülke ve dünyayı okuyarak onu nasıl, ne biçimde ve hangi öncüller ekseninde değiştirecekleri sorularına verdikleri yanıtlarla meydana gelmiştir. Bunun pratik karşılığı program tüzük ve örgütün eyleminin muhtevasıdır.

Bu noktada kimi örgütleri daha devrimci kılan şey, programı olduğu kadar, eyleminin içeriğidir. Devrimci nitelemesini elde edebilmek için, ilkesel bütünlük (program) ön koşul olmakla beraber yetersizdir. Devrimci pratik olmadan devrimci teori lafazanlık olarak kalır ve gücünü değerini yitirir. Devrimci pratik ise devamlılık ve süreklilik ile başarıya ulaşır. Tarihin bir anındaki devrimci pratik elbette ki değerlidir. Ancak devamı yoksa işçi sınıfı, ezilenler nezdinde ve sınıf mücadelesinde çabuk tükenen bir "miras"tır. Devrimci mücadele tarihinin kesitlerine "miras" olarak bakmak onu tüketir ve değersizleştirir. Çünkü mücadele tarihinin kazanımları ya da her türlü deneyimi şahıslara değil, tarihin bütün sömürülen sınıflarına aittir. Bu yüzden devrimcinin mücadeleye, "iyilik yap denize at" şeklinde yaklaşması uygundur. Devrimci örgüt derdi olan, salt kendi tarihini değil, sınıf mücadelesi tarihini de ele almalıdır. Tarih deney alanımız olduğuna göre, toplumsal bir tarih incelemesi gelecekle bağ kurmamıza hizmet edecek, bugünün temel ilkelerini belirlememizi sağlayacak, doğru ve sürekli bir pratikle birleştiğinde

DEVRİMCİ NİTELEMESİNİ ELDE EDEBİLMEK İÇİN, İLKESEL BÜTÜNLÜK (PROGRAM) ÖN KOŞUL OLMAKLA BERABER YETERSİZDİR. DEVRİMCİ PRATİK OLMADAN DEVRİMCİ TEORİ LAFAZANLIK OLARAK KALIR VE GÜCÜNÜ DEĞERİNİ YİTİRİR.

zafer mümkün olacaktır. Bu da devrimcinin kaderini ezilenlerin kaderiyle birleştirmesiyle olanaklıdır. Mücadeleye atılmayı erteleyen, işçi sınıfı ve ezilenleri nesne olarak gören her hareketin ilkeleri içi gaz dolu uçan balonlara benzer.

Kapitalist toplumda komünist hareket, devrime giden yolu ilmik ilmik işlemek zorundadır. Sınıf ve kitleler içinde güçlenmek, etkinleşmek pratik olarak gördüğümüz üzere kolay değildir. Bu biraz da dünyada ve üzerinde yaşadığımız coğrafyadaki mevcut koşullarla ilintili. Ama bu güçlenme meselesi konjonktürel bir mesele de değildir. Sınıf ve kitleler içinde tutunma, kök salma meselesidir. Yıkıcılık ve kuruculuk misyonunun hayat bulacağı yer, sınıf mücadeleleri tarihinin de gerçek oyuncuları olan bu kesimlerdir. Komünist hareket bu kesimlerde hem çoğalmak hem de sınıf içindeki ileri unsurları kazanmak için çaba sarf etmelidir. Ancak komünist hareket, öncü bir gurubun işçi sınıfını ve ezilenleri bir bütün olarak mülksüzleri devrim için peşine taktığı bir örgüt değildir. Bu tip bir yapı, bir örgütü ancak ikameciliğe götürür. Tersine komünist hareket sürekli ve sürekli bu kesimlerden beslenen, kendini her an yeniden üreten, işçi sınıfının ve ezilenlerin (mülksüzlerin) siyasal alanda kendi eylemleriyle var olmasını sağlayan bir yapı olmalıdır. Komünist hareket sınıf ve kitleleri "doğru yola getiren" elitlerden oluşan bir "çok bilenler" örgütü değil, kitlelerin önce öğrencisi sonra öğretmeni olacak bir yapı olmalıdır.

Böyle bir sürecin gerçekleşmesi komünist hareketi örgütleyecek kadrolara bağlıdır. Burada hareket aşamasında nasıl bir kadro profiline sahip olmamız gerektiği gibi bir sorunla karşı karşıya geliyoruz.

Komünist kadro nasıl olmalı?

Tabii ki burada bir reçete sunacak değiliz. Ancak kimi belirlemeler de yapmak gerektiğine inanıyoruz.

KADRO, KENDİ HALKININ, HAREKETİNİN TARİHİNİ BİLMEK, HAREKETİNİ TANIMAK, ONUN KARARLARINI ÖZÜMSEMEK, ONLARI SAVUNMAK VE ONLAR İÇİN MÜCADELE ETMEYİ BİLMEK ZORUNDADIR.

Bugün için komünist hareketin, sınıf hareketi içerisinde öncelikle her yönlü eğitilmiş ajitatörlere, propagandacılara ve örgütçülere ihtiyaç vardır. Denilebilir ki komünist kadro çalışmasında hemen hemen süreklilik hiç yok. Genç devrimciler ya da sempatizanlar devrimci örgütlerde yer alıyor; ancak aynı hızla kaybediliyorlar. Komünist hareketin öncelikli görevi, uzun süreli siyasi çalışmaya uygun olan kadrolar yetiştirmektir.

Kadro, kitleler önünde büyük bir sorumluluk taşıdığını hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıdır.

Kadro, kendi halkının, hareketinin tarihini bilmek, hareketini tanımak, onun kararlarını özümsemek, onları savunmak ve onlar için mücadele etmeyi bilmek zorundadır.

Kadro, öncelikle Marksist öğretiyi incelemelidir. Bugün sıkça karşılaştığımız zaman yetmiyor ya da başka bahanelerle bundan kaçmamalıdır. Her ne pahasına olursa olsun Marksist teoriyi özümsemeye çalışmalıdır.

Kadro, nerede olursa olsun, nerede çalışırsa çalışsın her yerde öncelikle komünist olduğunu unutmamak ve ona göre davranmak zorundadır.

Kadro, devrimci teoriye egemen olmak zorundadır.

Kadro, yalnızca politik eğitiminin düzeyini yükseltmekle kalmamalıdır. O aynı zamanda eğitimini de tamamlamalı. Genel kültür düzeyini de yükseltmelidir.

Kadro, ülkede ve dünyada gerçekleşen olaylara ilgisiz kalamaz. Ülkede ve dünyada ne olup bittiğini bilmek için dergi ve gazete okumak zorundadır. Gazete ve dergi okumadan hangi olayların olduğunu ve bunların nasıl değerlendirilmesi gerektiğini ne kendisine ne de başkalarına açıklayamaz. Günün olaylarını bilmeyen, hareketin kararlarını tanımayan bir kadro, kadro değildir.

Kadro, nerede çalışırsa çalışsın, tüm çalışma arkadaşlarının güvenini kazanmak zorundadır. Zor anlarda, umutsuz anlarda, zorlulukların üstesinden gelmede kadro ilk olmak zorundadır.

Kadronun en iyi özellikleri elbette gökten zembille inmiyor. İnsanın kendi üzerinde çalışarak bu özellikleri edinmesi gerekiyor. Yaşamında günlük şeyleri örnek bir şekilde yerine getirerek insan bu özellikleri edinir.

Kadro, toplumsal ve özel yaşamıyla çevresine örnek olmak zorundadır.

Kadro ile ilgili kimi belirlemeler yapmaya çalıştık. Kadro neden önemli. Hep üzerinde vurgu yaptığımız; biz bir komünist hareket yaratmaya çalışıyoruz. İlk etapta komünist hareketi yaratacak ya da onun yaratılmasının nüvelerini atacak olanlar kadrolardır.

Öncelikle sağlam bir çekirdekten oluşan bir kadro hareketi yaratmalıyız. Kuşkusuz bunun yanında, en geniş kitleleri kapsayan bir yapılanmaya doğru da gitmeliyiz. Bu iki unsur ilk bakışta çelişik gibi gözüken; fakat tam tersine birbirini besleyen iki özelliktir. Sağlam çekirdeği olmayan bir hareket kitleselleşemez. Bir meyve ağacının çekirdeği sağlıklı değilse toprağa düştüğünde kök salamaz, büyüyemez, ağaç olamaz... Kitleselleşemeyen bir hareket ise çekirdeğini sağlamlaştıramaz. Kitleselleştikçe hareket daha çok kişi arasından istediği uygun kadroları seçme şansına sahip olur. Bu durum her kitleselleşen hareket için değil komünist hareket için geçerlidir. Çekirdek uygun toprağa düştüğü zaman ancak kendisini büyütebilecek mineralleri vb. ihtiyaçlarını bulabilecektir.

www.arsivkurdi.org

Mevcut sistem, mücadele bir boş zaman uğraşı olarak ele alınmak suretiyle, değiştirilemez. Salt boş zamanını değil bütün zamanını devrimci mücadeleye ayırmış insanlardan oluşan bir yapıyla mümkündür. Nasıl ki, mevcut sistemin kendi profesyonelleri var. (polis, ordu, v.b.) Ve bunlar meslek olarak profesyonelce mevcut sistemi -burjuvaziyi korumakta, onun çıkarlarını göz etmekte, ve varlıkları mevcut sistemin varlığına bağlı. O zaman salt boş zamanlarında devrimci mücadele ile uğraşanlardan oluşan bir hareketin gelişimi mümkün olamaz. Aslında bütün yaşamını devrimci mücadeleye ayırmayan bireylerden oluşan bir yapıyla sistemi değiştirmeye çalışmak burjuvaziye "sen bekle zamanımız boş olunca hesaplaşırız" demekle eş anlamlıdır. Esas sorun, "aşımdan, işimden, eşimden arta kalan zamanlarda " değil, değim yerinde ise 24 saat devrimci mücadeleyi yükseltmek için plan yapan ve bunları uygulayan kadroların oluşturulma meselesidir.

Yazının başından itibaren vurgu yapmaya çalıştığımız; komünist birey, örgütün organik bir parçasıdır. Onu etkiler ve ondan etkilenir. Bu anlamıyla hareketi oluşturan bireyler için önemli gördüğümüz iki kavramdan bahsetmek gerekmektedir; güven ve komünist kimlik. Güven, ancak kaderini işçi sınıfı ve ezilenlerin kaderi ile birleştiren kadrolar arasında olur. Komünist kimlik ise teorik ve pratik mücadele hattında oluşur. Mücadelenin temel unsuru olma konusu tüm yeteneklerini devrimci mücadeleye sonuna kadar sunulması ile ilgilidir. Egemenler her iki olguya durmaksızın saldırmaktadırlar. Bu saldırılarla komünist kimliğin zaafa uğratıldığı, paylaşım, özveri, yoldaşlık gibi kavramların içinin boşaltıldığı günümüzde bir komünist hareket yaratma iddiasında olanlar açısından bütün bunların içinin yeniden özüne uygun doldurulması gerekmektedir.

Bütün maddi ve düşünsel olanaklarını mücadeleye ve dolayımla da örgüte sunan devrimci açısından devrimcilik yaşamının kendisidir. Yaşamından devrimciliği çekip çıkarmak olanaklı değildir. Bir örgüt temelde böyle kadrolar üzerinde yükselir. Sınıf mücadeleleri bunun kanıtlarıyla doludur. Kuşkusuz insanlar fedakârlığı inandıkları için yaparlar; dolayısıyla bu, kimse üzerinde egemenlik kurmanın bir aracı değildir

Sonuç yerine

Bir komünist hareket yaratmasında olan bizler öncelikle unutmamamız gereken; bizler halkın önce öğrencisi, sonra öğretmenleriyiz. Bu bağlamda propaganda ve ajitasyonun biçimleri, yerleri ve seviyeleri çok önemlidir. İlk ilişkilenilen yerlerde özellikle günümüz koşullarında kuru ajitasyondan kaçmalıyız. Derinliğine propagandaya ağırlık verilmeliyiz. En ileri, mücadeleye yatkın, doğal öncü unsurlarla özel olarak ve yoğunlukla uğraşmalıyız. Başarabildiğimiz her yerde birimler oluşturmaya gitmeliyiz. Bir hareketi düzenli ve en önemli maddi kaynağı aidatlardır. Bu konuda çok hassas davranmalıyız. Unutulmamalı ki, hareketle en küçük bağı sağlayan ya da ona sahiplendiğini gösteren aidat ilişkisidir.

Bugünden itibaren, sürekli siyasi kampanyalar üzerinde yoğunlaşmalıyız. Bir hareket daha çok siyasi kampanyalar üzerinden örgütlenir. Bulunduğumuz her yerde bu kampanyaları örgütlemeliyiz. Kendi alanlarımızın öznel sorunlarıyla bu kampanyaları örtüştürmeliyiz. Bulunduğumuz her alanda tutunmalı ve kök salmalıyız. Hiçbir zaman kitle eylemlerini anlık gösterilere feda etmemeliyiz. Buna izin vermemeliyiz. Uzun vadeli düşünmeliyiz. Yapacağımız eylemin ne getirip ne götüreceğini iyi hesaplamalıyız. Unutmamalıyız, ya da kimi örgütlerin yaptığı gibi yapmamalıyız. Yani kimse dayak yiyerek ya da açı çekerek örgütlenmez. Tam tersine sürekli buna

BUGÜNDEN İTİBAREN, SÜREKLİ SİYASİ KAMPANYALAR ÜZERİNDE YOĞUNLAŞMALIYIZ. BİR HAREKET DAHA ÇOK SİYASİ KAMPANYALAR ÜZERİNDEN ÖRGÜTLENİR.

maruz kalan kitleler yılar. Bu demek değil eylem yapmayalım. Hayır, eylemleri iyi organize etmeliyiz

Mevcut yayınlar bizim kitlelerle bağ kurmamızda, düşüncelerimizin kitlelere ulaştırılmasında en önemli araçlardır. Bu bağlamda çıkarılan her yayının iyi dağıtılması, okutulması ciddi anlamda önem taşımaktadır. Hedef her sayıda yayının daha fazla insana ulaştırılması olmalıdır. Kısa ve uzun vadeli planlar yaparak çalışma programları çıkarmalıyız. Çünkü plansız ve programsız, kafamıza estiği gibi program yapmak ve bununla yapılan çalışmadan verim almak mümkün değildir. Sürekli ve sistemli eğitim çalışmaları yapmanın yol ve yöntemlerini bulmalı ve bunları aksatmadan uygulamalıyız. Yapılan bu çalışmaları soyut teorik bir düzlemde değil, günün örgütlenme ihtiyaçlarına uygun bir biçimde pratik ile bağlantılı olarak yapılmalıyız.

Sonuç olarak;

Yapılan her işte şekil değil içeriğin önemli olduğunu;

İşçi sınıfının ve emekçilerin kendi lehlerine olduğu ve güven duydukları zaman içeriği çok çabuk kavrayacaklarını;

Teorik ve pratik çalışmaları birleştiren bir örgütlenme olmaksızın komünist bir önderliğin mümkün olamayacağını;

Mevcut sistemin gücünün bizim örgütsüzlüğümüze bağlı olduğunu;

En genel anlamda sabrı, öz disiplini, bilimsel çalışmayı birleştiren bir kadronun/ komünistin yenilmez olduğunu bilince çıkarmamız gerekiyor.

www.arsivakurtuluş.org

Metin AKTAŞ

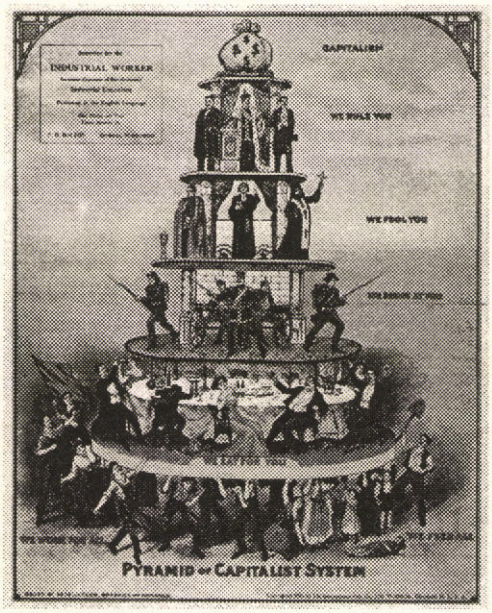

Bu fotoğraftan "demokratik ulus" çıkar mı?

"Demokratik Ulus"

Berti Aşireti'nden (Beritan Aşireti) bir dostum anlatmıştı bana. Berti Aşireti bir yaz Koy Sipi'de (Akdağ) yayladayken bir seher vakti çadırlarının ortasında okunan bir ezan sesiyle uykularından sıçrarlar. Herkes şaşkın durumdadır; bu dağ başında sabahın bu saatinde ezan okuyanda kimdi? Çok geçmeden her şey anlaşılır. Ezan okuyan kişi, yaylalarına müezzin olarak atanan bir müezzindir. Devlet baba Berti Aşiretinin insanlarının dini duygularının zayıflamaması için aşiretin konakladığı yaylaya bir müezzin atamıştır. İnsanlar bu duruma şaşırır. Ne yapacaklarını nasıl davranacaklarını bilemezler. Öyle ya; bu dağın başında kökü kırılsa bile umursamayan devlet baba Bertilerin dini duyguları zayıflamasın diye düşünmüş, onlara bir müezzin göndermiştir. Şimdi ne yapacaklardı bu müezzini? Günlerce tartışırlar bir çözüm bulamazlar. Bu soruna çözüm bulmak için sonunda yaylada yaşayan halk, yüz yıllı geride bırakmış ulu bilge bir Bertili adama gidip durumlarını anlatarak yardım isterler. Bilge adam halkı dinledikten sonra "Ezanın okunmasının koyunlara bir zararı var mı?" der. Halk "Hayır, koyunlara bir zararını görmedik" der. O zaman bilge adam "Eğer yaylada okunan ezanın koyunlara bir zararı yoksa bırakın okunsun." der insanlara.

Son günlerde Kürt'lerin ağzından düşmeyen bir söz var. "Demokratik ulus isteriz." İki Kürt yan yana gelmesin, düşünüp taşınmadan ikisi bir ağızdan "Demokratik ulus isteriz!" diye bağırıp durur. Doğrusu Kürtlerin "Demokratik ulus isteriz!" sloganını duyduğumdan bu yana bir türlü bu sloganı ısınamadım, bu sloganı doğru bulmadım. Bu slogandan korktum, kaygılandım. Çünkü bu sloganın koyunlara zarar verdiğini düşünmeye başlamıştım. Bu benim eksikliğim mi diye düşünerek günlerce eve kapanıp demokrasiyle, ulusu araştırdım; araştırdıkça bu sloganın koyunlara zarar verdiği konusundaki kaygılarım azalacağına arttı. Eğer bu sloganın koyunlara bir zararı olmadığına inansaydım asla bu yazıyı yazmayacaktım. Bırakın "Demokratik ulus isteriz!" diye bağırıp dursun Kürtler. Kimseye zararları yok, kendilerinden başka. Neme lazım. Ama işin içerisine koyunların sağlığı, can güvenliği geleceği girince iş değişti. Düşündüm taşındım vakitsiz olarak yaylanın ortasında okunan bu "Demokratik ulus isteriz!" talebinin koyunlara zarar verdiğini anladım ve koyunları kurtların saldırısından korumak, uyarmak için oturdum bu yazıyı yazdım. Eh yaylada benim de topal bir koyunum var. Vakitsiz yaylamızda okunan ezanın topal koyunuma zarar verdiğini gördükten

www.arsivakurdi.org

sonra bir şeyler söylemek benim de hakkımdı. Çünkü bu kocaman dünyada elimde kala kala o topal koyun kaldı.

Bu yazıda ulusla, demokrasi hakkında birkaç söz söylemeye çalışacağım, varın siz Kürtlerin "Demokratik ulus isteriz!" şiarının koyunlara zararlı olup olmadığına karar verin. Benden söylemesi. Sonra koyunları yitirdiğinizde birileri bizi uyarmadı demeyin.

Ben bir politikacı değilim bir roman yazarıyım. Ama Kürt politikacılarını dinlerken, izlerken şaşırır kalırım. Biri ortaya bir söz atmayıversin; hiç düşünmeden, tartışmadan, ölçüp biçmeden, sözün yararlarını ve zararlarını tartmadan atlayıverirler sözün üzerine. Ben bu eksikliğin Kürt politikacılarına has olduğunu düşünürdüm, geçen gün internette sörf yaparken Türk sosyalistlerinin sitesine girdim. Aman Allah'ım o da ne? Kocaman puntolarla "Demokratik ulus isteriz!" sloganıyla karşılaşmayayım mı. İnterneti kapatıp kaçtım. Anladım ki bu iş bulaşıcı.

Önümüzde insanlığın yüzlerce yıllık yaşanmış deneyimi var. Ama kimsenin çevresine baktığı yok. Politikacılarımız içerisine hapis oldukları yumurtanın kabuğunu kırmayı bir başarsalar dünyanın yumurtanın içinden ibaret olmadığını, yumurtanın kabuğu dışında devasa bir evrenin olduğunu görürler. Ama bunu başaramıyorlar. Yumurtanın içerisinde dönüp duruyorlar, hayatın yumurtanın içerisinden ibaret olduğunu zannediyorlar. Böyle zannettikleri için bir türlü başları beladan kurtulmuyor, bir türlü rahat bir gün yüzü görmüyorlar. Biri kalkıp yumurtanın dışında devasa büyüklükte bir evrenin, yaşamın olduğunu söylese kızıyorlar, anında bu aptallıkta bulunan insanı susturuyorlar. Geçenlerde bir Kürt politikacıyla konuştum. Gök gibi gürledi, şimşek gibi çaktı, bütün dünyayı nasıl kendilerine düşman ettiğiyle övünmeye başladı. Şaşırdım kaldım. Galiba bu tür politikacılar yalnızca Kürtlere hastı. Çünkü dünyada hiçbir halkın politikacısı düşmanlarını artırmakla övünmez. Bu aklı başında insanın yapacağı iş değil. Galiba konumun dışına çıktım. Ama ne yapayım her şeyini kaybettikten sonra elinde kala kala bir topal koyunu kalmış bir insan olarak serzenişlerimi bağışlayın.

2007 YILINDA YAPILAN BİR ARAŞTIRMADA ÜLKEMİZDE ÜST TABAKAYLA ALT TABAKA ARASINDAKİ UÇURUM ARTTIĞI, 2006 YILINDA SINIFLAR ARASINDAKİ GELİR ADALETSİZLİĞİNDE DÜNYADA 76. SIRADA OLAN ÜLKEMİZİN 2007'DE YAPILAN ARAŞTIRMADA SINIFLAR ARASINDAKİ GELİR ADALETSİZLİĞİN DAĞILIMINDA DÜNYADA 96. SIRAYA YÜKSELDİĞİNİ GÖRÜRÜZ.

Şimdi konumuza dönelim. Bakalım "Demokratik ulus isteriz!" sloganı koyunlara zarar veriyor mu, vermiyor mu?

Ulus ve demokrasi

Bu üzerinde derin düşünülmesi, araştırılması gereken bir konu ama ben bu küçük köşe yazısında bu konuyla ilgili düşüncelerimin ana fikrini açıklamakla yetineceğim.

Ulus ve demokrasi aynı şeyler değil."Demokratik ulus isteriz" sloganıyla meydanlarda bağıran insanların en önemli yanılgısı ulus ile demokrasiyi yekpare bir bütün olarak görmeleri. Ulus farklı sosyal sınıflardan oluşmuş bir olgudur. Demokrasiyse bir devlet yönetimidir. Devlet bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki baskı aracıdır. En demokrat devlet bile bu karaktere sahiptir. Demokrasiyi ulusa indirgediğinizde devletin sınıfsal karakterini inkar etmiş olursunuz ki bu sloganı atan dostlarımın en büyük yanılgısı da bu. Bu düşünceleri ülkemizde ilk kez savunan ünlü Türk milliyetçisi, düşünür Kürt Ziya Gökalp'tır. Ziya Gökalp'e göre ulus yekpare bir bütündür. Ulusun içerisinde karşıt sınıflar yoktur. Sadece ulusu oluşturan ayrı "zanaatkar" meslekler vardır. Daha sonraları Alparslan Türkeş'te Dokuz Işık adlı kitabında bu düşünceleri savunur. Türk ulusunda sınıfların olmadığını sınıfsız sömürüsüz bir ulus olduğunu iddia eder. Ülkemizde bu düşünceyi Kemalistler, panislamistler de savunur. Bu kesimlere göre, Türk ulusu yekpare bir bütündür. Ulusun içerisinde karşıt sınıflar yoktur. Durum böyle olduğuna göre devlet, tüm ulusundur. İslamcı siyasetçiler de İslam dinin bulunduğu toplumları, devletleri yekpare bir bütün görür ve İslam toplumlarının içerisinde karşıt sınıfların olmadığını savunurlar. Düşüncelerini farklı argümanlarla ifade etseler de hepsinin söylediği söz aynı kapıya çıkar. Yani bu nehirler farklı yöne akıyormuş gibi görünse de hep aynı denize dökülür. Eğer gerçektende İslam toplumlarında ya da ulusal devletlerde karşıt sınıfsal ayrışımlar olmasaydı bu insanların söylediklerini dikkate alabilirdik; ama aklı selim her insan gerek İslam toplumları olarak adlandırılan aslında kapitalist toplumların en ilkel tarzı olan ülkeleri gerek Kemalist devlet olarak adlandırılan ülkemizin sosyal, ekonomik yapısını analize edildiğinde karşınıza dünyanın en acımasız sömürü ve adaletsizlik çarkı çıkar.

2007 yılında yapılan bir araştırmada ülkemizde üst tabakayla alt tabaka arasındaki uçurum arttığı, 2006 yılında sınıflar arasındaki gelir adaletsizliğinde dünyada 76. sırada olan ülkemizin 2007'de yapılan araştırmada sınıflar arasındaki gelir adaletsizliğin dağılımında dünyada 96. sıraya yükseldiğini görürüz. Gelir adaletsizliğinde 96. sıraya yükselen ülkemiz; milyarder yaratmada bir önceki araştırmada dünyada 12. sıradayken 2007 yılında yapılan araştırmada dünyada

www.arsivakurtuluş.org

en çok milyarderi olan 8. ülke olmuştur. Kişi başına düşen milli gelir iki binlerde olan ülkemiz kişi başına düşen milli geliri otuz binlerin üstünde olan birçok Avrupa ülkesinden, dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olan Japonya'dan daha çok milyarder üretmiştir. Japonya'nın 24 milyarderi bizimse 35 milyarderimiz var. Sosyal adaletiyle övünen AKP'nin adaleti işte bu. Alt sınıflarla üst sınıflar arasındaki uçurum derinleştiği halde milyarder sayımız süratle artmaktadır. İşte milyarderlerimizin listesi:

Dolar milyarderi Türkler

Mehmet Emin Karamehmet 4.3
Şarık Tara 4.1
Hüsnü Özyeğin 4
Semahat Arsel 2.3
Ahmet Nazif Zorlu 2.3
Rahmi Koç 2.1
Ferit Şahenk 2.1
Aydın Doğan 2
Suna Kıraç 2
Tuncay Özilhan 1.9
Mehmet Sinan Tara 1.9
Filiz Şahenk 1.8
Kamil Yazıcı 1.8
Erman Ilıcak 1.9
Faruk Yalçın 1.7
Murat Vargı 1.6
Ahmet Çalık 1.5
Murat Ülker 1.5
Ali İbrahim Ağaoğlu 1.4
Bülent Eczacıbaşı 1.3
Faruk Eczacıbaşı 1.3
Mubariz Gülbanoğlu 1.3
Olgun Zorlu 1.3
Hasan Çokaoğlu 1.2
Ahsen Özokur 1.2
Şevket Sabancı 1.2
Turgay Ciner 1.1
Serra Sabancı 1.1
Yalçın Sabancı 1
Vuslat Doğan Sabancı 1
Hanzade Doğan Boyner 1
Begümhan Doğan Faralyalı 1
Sema Işıl Doğan 1
Arzuhan Doğan Yalçındağ 1
Deniz Şahenk 1

Gelgelelim İslamcıların İslam devletleri olarak adlandırdıkları acımasız kapitalist ülkelerdeki sınıf farklılıklarına. (Aslında bu terimi kullanmak istemiyorum; çünkü bana göre İslam, Hıristiyan, ya da Musevi diye toplumsal sistemler olmaz. Adlarını andığım bu adlar ekonomik sistem değil dinlerdir. Bu toplumların ekonomik sistemleri kapitalist sistemlerdir. Bu terimlerin kullanılması tamamen bir aldatmaca, tuzaktır. Dini ekonomik sistemler olmaz ve hiç olmamıştır. Yeryüzündeki bu vahşi adaletsizliği, sömürüyü yaradılışa bağlamak hiç ahlaki bir davranış değildir. Bana göre yaradılış, hayatın doğal hali; adildir. Hiç kimse mal mülkle doğmaz. Bu kötülük tanrısal değil insanidir.

Dünyada servetleri milyar doların üzerinde olan zenginler listelerine her zaman İslam toplumlarındaki zenginler girer. 2007 yılında İslam devletleri olarak adlandırılan kapitalist Arap devletleri dünyanın milyarderleri içerisine 30 milyarder sokarak milyarder sayısıyla liste başına geçtiler. Aşağıda isimlerini ve servetlerini açıkladığım İslam Arap milyarderlerin listesine baktığınızda ülkemizin milyarderlerinin Müslüman Arap milyarderlerinin yanında dilenci kaldıklarını görürsünüz. Sadece bir Müslüman Arap şeyhinin serveti bizim bütün milyarderlerimizin servetlerine eşittir. Bu da bize gösteriyor ki Müslüman ülkelerdeki sömürü ve eşitsizlik çok vahşi ve acımasızdır. Bu adalet asla tanrısal adalet ya da yaradılıştaki adalet olamaz. Müslüman ülkelerde milyonlarca insan açlıktan sefaletten kırılırken birkaç insanın elinde biriken servet milyarlarca insanı besleyecek büyüklüktedir. Bu servet bu insanların eline milyonlarca insanın açlığı, yokluğu ve ölümü pahasına birikmiştir.

Bakın 11 Aralık 2007 tarihli gazetelerde dünyanın ilk yüz zengini içerisindeki İslam devletlerindeki zenginler:

"En zengin 10 ARAP
11 Aralık 2007 Salı 10.50
Servetleri dudak uçuklatıyor. En zengin 10 Arap içinde Bin Ladin'de var...

Arap dünyasının en varlıklı 50 ismi açıklandı. Alt sınırı 700 milyon dolar olarak belirlenen listede ilk sırayı Prens El Velid aldı. . Bahreyn, Ürdün, Mısır, Suriye, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Kuveyt, Irak, Lübnan ve Filistin dahil olmak üzere 10 ülkeden işadamının dahil edildiği sıralamaya 13 yeni isim katılırken listeye girebilmek için gerekli servetin alt sınırı da 700 milyon dolar olarak belirlendi.

EN ZENGİNLER

1-Prens Elvelid (Suudi Arabistan): Serveti 29.5 milyar dolar. Geçen yıl ikinci sıradaydı. Bankacılık ve finans sektöründe faaliyet gösteriyor.

2-El Rajhi ailesi (Suudi Arabistan): Serveti 24 milyar dolar. Bankacılık ve finans sektöründe faaliyet gösteriyorlar.

3-Hariri ailesi (Lübnan): Servetleri 17.8 milyar dolar.

4-Nasır El Harafi (Kuveyt): Serveti 12 milyar dolar.

DÜNYADA SERVETLERİ MİLYAR DOLARIN ÜZERİNDE OLAN ZENGİNLER LİSTELERİNE HER ZAMAN İSLAM TOPLUMLARINDAKİ ZENGİNLER GİRER. 2007 YILINDA İSLAM DEVLETLERİ OLARAK ADLANDIRILAN KAPİTALİST ARAP DEVLETLERİ DÜNYANIN MİLYARDERLERİ İÇERİSİNE 30 MİLYARDER SOKARAK MİLYARDER SAYISIYLA LİSTE BAŞINA GEÇTİLER.

Bin Ladin de listede

Listeye, Ortadoğu'da inşaat sektörünün önde gelenlerinden olan Bin Ladin ailesi 8,5 milyar dolarla 7. sıradan girdi. Birleşik Arap Emirlikleri'nden zenginler listesine dahil edilen ilk firma 8. sırada 8 milyar dolar ile Abdülaziz El Gureyr oldu. Mısırlı Saviris ailesi 6,2

www.anarkizm.org

milyar dolarla 10. olurken Filistinli Said Huri ise 6 milyar dolarla 12. sıraya yerleşti. Listenin son ismi ise Suriye'den 700 milyon dolar ile Mafak El Gada oldu."

Fazla söze gerek var mı? Ülkemizde yılda eline 500 dolar bile geçmeyen yurttaşlarımız var. Ülkemiz milyarder üretmede dünyada üst rakamlara ulaştığı halde insanlarımız gittikçe yoksullaşmaktadır. İşte her şeyin temeli burada yatar. Bu gerçeği anlayamazsak hep yanılırız.

Sevgili bir dostum hep şöyle derdi bana "Söz köpeğin önüne atılan yemdir. Önemli olan sözün arkasındaki niyet ve amaçtır" Yapılan politikaların, söylenen sözlerin arkasındaki gerçek ise yukarıda gösterdiğim tablodur. Aslında bugün yeryüzünde en demokratik iktidar bile bu tablodur. Bu gerçeği anlayamazsak demokrasiyi de anlayamayız. Çünkü günümüzde özgürlüğün ekonomik boyutu unutuldu, inkar edildi. Oysa siyasal, kültürel özgürlük kadar ekonomik özgürlük, eşitlik bir insan hakkıdır. Bana göre ekonomik özgürlüğü, eşitliği sağlayamamış toplumlarda gerçek anlamda siyasal, kültürel özgürlüğü ve eşitliği sağlamak mümkün değildir. Ekonomik özgürlüğü olmayan bir halkın mutlu olması mümkün değildir.

Demokrasi bir devlet yönetimidir. Bir ulus değildir. Bir devlet demokrasiyle yönetilebilir, bu devlete demokratik devlet diyebiliriz; ama demokratik bir ulustan söz edemeyiz. Çünkü ulus farklı sosyal sınıflardan oluşmuş bir olgudur. Yekpare bir bütün değildir. Bugün yeryüzünde demokratik devletle yönetilen uluslara bile demokratik ulus diyemeyiz. Çünkü en demokratik devletlerle yönetilen uluslar bile bünyesinde saldırgan faşist guruplar ve sınıflar barındırmaktadır. Demokratik ulus terimini kullandığınızda ulusu yekpare bir bütün görmüş oluruz ki bu, bizi beklemediğimiz sonuçlara götürür. Demokratik ulus terimi kullanan insanlar aslında bu terimi açık bir şekilde savunmasalar da utangaç bir şekilde demokrasiyi bir devlet yönetimi olarak görmüyorlar. Çünkü bu kesimler iktidara gelmek, devleti ele geçirmek gibi bir amaçlarının olmadığını söylüyorlar. İşte beni korkutan da tam bu nokta. Çünkü insanlık tarihi boyunca halkın iktidarı, devleti ele geçirme talebi hiç bu kadar önemli, gerekli olmamıştı. Çünkü eğer en kısa sürede halk iktidarı ve devleti ele geçirmezse saldırgan faşist kesimler insanlığı ve yeryüzündeki yaşamı yok edecek bir felakete sürükleyebilir. Çünkü bu gün sadece ABD ve Rusya'nın elindeki nükleer silahlar yeryüzündeki yaşamı birkaç kez yok edecek kapasitede. Böyle bir dünyada iktidar talebinden vazgeçmek akıllı bir insanın söyleyeceği bir söz değil. Varsayalım ki saydığım bütün bu tehlikeler yok. Öyle de olsa özgürlüğün, eşitliğin ekonomik boyutunu gerçekleştirmek için halkın iktidarı ele geçirmesi lazım. Ekonomik adalet ve eşitlik ayağı çözülmemiş bir demokrasi halkın beklediği demokrasi olamaz.

Sonuç olarak demokrasi bir devlet yönetimidir, bir ulus değildir. Devletse hiçbir zaman ulusun tümünün olmamış, ulusun egemen sınıflarının olmuştur. Ulus farklı sosyal sınıflardan oluşmuş bir organizmadır. Hiçbir zaman tekil olmamıştır, olamaz. Ulusu yekpare bir bütün olarak adlandırmak eğer politik bir saflık değilse egemenlerin iktidarlarını devam ettirmek için yarattıkları bir siyasettir.

"Demokratik ulus isteriz!""diye bağıran siyasetçilerimizi görünce, hepinizin bildiği üzerine oturduğu dalı kökünden kesmeye çalışan Hasretin Hoca'nın fıkrası aklıma gelir.

Şimdi kaygılarımı dinlediniz. Sıra sizde; sizce "Demokratik ulus isteriz!"sloganın koyunlara zararı var mı?

www.arsivokulu.org

S. ÇİFTYÜREK

TEVKURD, sorunları ve geleceği

Kürt Ulusal Birlik Hareketi (TEVKURD) ve ilk adım olarak Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu (KUDÇG) üzerinde daha önce söyleyeceğimizi söyledik, yazacaklarımızı da ana çizgileriyle yazdık. Gerek birliğin şekli ve niteliği, gerekse birliğin temel bağlayıcı belgeleri olarak program ve tüzüğe ilişkin epeyce konuştuk, yazdık. KUDÇG ve TEVKURD' ün kuruluş sürecinde birliğin biçimi, niteliği, program ve tüzüğüne ilişkin büyükküçük bir dizi toplantı ve yayınlarda tabiri uygunsa işin felsefesini yaptık. Yapılan felsefenin ürünü olarak üzerinde uzlaştığımız belgeler ışığında ciddi bir pratik geliştirebilseydik, bugün işimiz daha kolay olurdu. Daha önce yazdığım yazılarda da belirttim; program ve tüzüğün başı bağlandıktan sonra TEVKURD' ün temel sorunu artık pratik politikanın verilerini azçok; ama mutlaka arkalayabilmektir. Pratiğin verilerini arkalamadan tüzük üzerine yeni bir tartışmaya girdiğimizden gerek meclis ve komisyon toplantılarında gerekse de kongre salonunda bu eksikliği hep ama hep hissettik. Tarafların sık sık "beni anlamadın", "derdimi anlatamadım" ya da "halen birbirimizi tam kavrayamadık, demek ki tartışmaya ihtiyaç var" şeklindeki vurgular, aslında pratikpolitikanın verilerini ciddi arkalamadan, soyut tartışmalarla hem birbirimizi anlamakta zorluk çekeceğimizin hem de TEVKURD' ü bir adım ileriye taşıyamayacağımızın belirtileridir.

Teorinin griliğinden çıkıp yaşam ağacının yeşil ve canlı verilerine dayanmış bir dil ile konuşabilseydik ya da önümüzdeki süreçte konuşabilirsek eminim birbirimizi daha iyi anlar, kavrar ve farklılıklarımız üzerinde ortak payda da buluşuruz. Daha önce de formülasyon olarak da ifade etmiştik; salondan sokağa çıkmalıyız, çıkmazsak tıkanır sürgit soyut tartışmalar içerisinde boğuluruz. TEVKURD açısından "tıkandı" demek halihazırda erken, ancak tıkanmanın sınırında olduğumuzu da bilerek davranmalıyız. Soyut tartışmalar giderek TEVKURD' ün birlikte hareket zeminini adeta mayınlıyor, bu mayınlı tarladan ne kadar erken uzaklaşırsak bu, o kadar TEVKURD ve herkesin lehine olur.

TEVKURD yapısı, bu mayınlı araziden çıkmasının verilerini ne oranda sunuyor diye sorulduğunda; kurulan yerel birimin faaliyeti ve Tüzük Kongresi'ndeki tartışmalara bakmak gerekiyor. Tüzük üzerindeki tartışmadan daha çıkar çıkmaz yeni bir tartışmaya odaklanmamıza rağmen hem merkezi düzeyde hem de yerel birimlerin olduğu yerlerdeki sınırlı pratikpolitik faaliyet bile bu verileri bize sunuyor. Gerek zihinsel gerek fiziksel aktivitenin merkezine program ve tüzük doğrultusunda iş yapmak konulursa, TEVKURD' ün hızla tıkanmanın eşiğinden uzaklaşabileceği inancındayım.

Bu açıdan bakıldığında 24 Şubat 2008 Tüzük Kongresindeki tartışmaların da ağırlıklı olarak pratiğe dönük arayışlarla yüklü olduğu-

www.tevkurdi.org

nu görebiliriz. Tüzük kongresine ilişkin daha somut örnek verecek olursak:

Birincisi; kongreye nicel katılım yüksekti. Ayrıca geçmiş genel toplantılarla kıyaslandığında kadınların katılma oranlarında da ufak da olsa bir iyileşme vardı.

İkincisi; nitelik bakımından da belli bir düzeyi yakaladığı görülüyordu. Tartışmanın dinamik ve düzeyli geçmesi kongrenin niteliğinin bir göstergesiydi. Dinamik geçen tartışmalarda tarafların birbirinin kararlılıklarını test ettikleri de söylenebilir. Çünkü belli bir tadilata açık olarak mevcut tüzükle devam diyenlerin yanı sıra alternatif tüzük sunanlar da kendi görüşlerinde ısrar ettiler. Ayrıca zihninde ve gönlünde mevcut tüzükle devam diyen; fakat sahip oldukları örgütsel aidiyet gereği bunu açıklıkla dile getirmeyip arada sıkışıp kalanlar da oldu. Ayrıca kongrede yüksek sesle dile getirilmese de parti ve örgütleri tümüyle dışlanarak bireyin esas alınacağı bir örgütlemeyi savunan bir başka öneri de vardı. İbrahim Güçlü bunu son meclis toplantısı da dahil savunageldi. Son meclis toplantısında da "parti ve örgütler çekilsin, geri kalan partileşsin" dedi. Kısacası taraflar karşılıklı kararlılıklarını test ettiler, ama birlikte yürümenin önemini de vurguladılar ve bunu da geçerken belirtmeliyiz.

Üçüncüsü; mevcut tüzük üzerinde yapılacak kimi değişikliklerle birlikte, yürürlükteki tüzükle yürüyelim diyenlerin üzerinden, TEVKURD'ün kendi kendini savunmasına da şahit olduk. Uzadıkça sıkıcı ve yorucu olmaya başlayan tartışmalara rağmen, TEVKURD, Tüzük Kongresinde "TEVKURD" olma sınavını verdi ve bunda kısmen de olsa başarılı çıktı. Başka bir ifadeyle bu kongre ile belli ölçüde TEVKURD'lülük kimliğinin şekillenmiş olduğu da görüldü.

Dördüncüsü; tüm tartışmalara ve farklılıklara rağmen pratik politikada da ortak bir dil oluşturmada yol aldığımızı, kongre tartışma ve önerilerinde de gördük. Bunu daha da geliştirmek hepimizin sorumlulukları arasındadır.

Bunları belirttikten sonra, tüzük kongresi gündemini oluşturan ya da meşgul eden sorunları ele alabiliriz.

HER BİRLİK MODELİ KENDİNE ÖZGÜ BİR ÖRGÜTTÜR

4 Eylül 2005 Ankara toplantısı ile ilk adımı atılan, 1718 Aralık 2005 Diyarbakır toplantısı ile boyutlanan ve azçok hedef belirleyen ortak yürüyüş, nihayet 26 Mayıs 2007 Diyarbakır toplantısı ile program ve tüzüğe ulaşmış oldu. Ancak tüzüğün onaylandığı kongrede HAKPAR'lı dostların tüzüğe ilişkin itirazları da giderek belirginleşiyordu. HAKPAR yeni yönetimince kongreye iletilen görüş, o zaman için alternatif görüşleri somut olarak içermekten uzak olup, yalnızca "bu tüzükle olmaz" demekle sınırlıydı. Kısacası, HAKPAR'ın tüzük itirazı kongreye yakın tarihte giderek uç vermiş ve kongre sırasında ise "bu tüzükle olmaz" olarak şekillenmişti. Dolayısıyla Mayıs kongresinde tüzüğe ilişkin alternatifler somut olmayınca, Kongre, Tüzük Komisyonu'nun vardığı uzlaşma uyarınca mevcut tüzük de program gibi kongrenin onayından geçti; ancak altı ay içerisinde yeni bir tüzük kongresinin yapılması da karara bağlandı. Bu karar gereğince, 24 Şubat 2008 Tüzük Kongresi gerçekleşti.

HAKPAR'lılar tarafından mevcut tüzüğe alternatif bir tüzük önerisi kongre öncesinde yazılı olarak sunuldu. Tüzük Kongresi öncesinde, Komisyon, Meclis ve Yürütmede üzerinde epeyce tartışıldı; fakat farklılıklar üzerine uzlaşmaya varılamadığından sorun kongreye taşındı. Kongre'de de taraflar görüşlerinde ısrar edince, birbirine biraz daha zaman tanımak ve bu sürede son kez bir sonuca varmak için tartışma amacıyla tüzük sorunu yine kongre kararı ile olağan kongreye havale edildi. Bu kararla denilebilir ki sorunun çözümü için zaman kazanılmış oldu.

TEVKURD, KENDİNİ BİR HAREKET OLARAK TARİF EDİYOR VE ÖNCELİKLE BİR HAREKET OLMAYI HEDEFLİYOR. HAKPAR'LI DOSTLAR, TABAN ÖRGÜTLERİYLE BAĞLANTILI OLARAK TEVKURD'UN HAREKET OLMA HEDEFİNİ "YENİ BİR ÖRGÜT OLMA" OLARAK ALGILIYOR VE BUNA DA İTİRAZ EDİYORLAR.

Okuyucu, farklılıkları daha somut algılamak için tartışmanın esas konusunun ne olduğunu haklı olarak sorabilir. Benim algıladığım, HAKPAR'lı dostların sunduğu tüzük taslağı ve tartışmalarda dile getirdikleri görüşlerinden hareketle tüzüğe ilişkin belli başlı şu farklılıkların olduğunu belirtebiliriz:

Mevcut tüzükte kentlerle sınırlı da olsa taban örgütlerinin kurulması yer alıyor. HAKPAR en başta buna itiraz ederek "taban örgütü tüzükten çıkarılsın" diye öneriyor. TEVKURD'de üzerinde en çok tartışılan sorun olmasına rağmen şu ana kadar tarafların üzerinde uzlaşamadıkları sorunların başında yine "taban örgütleri meselesi" olarak görülüyor.

Adından da anlaşılacağı gibi TEVKURD, kendini bir hareket olarak tarif ediyor ve öncelikle bir hareket olmayı hedefliyor. HAKPAR'lı dostlar, taban örgütleriyle bağlantılı olarak TEVKURD'un hareket olma hedefini "yeni bir örgüt olma" olarak algılıyor ve buna da itiraz ediyorlar. Meclis ve Kongre konuşmalarında HAKPAR yöneticisi Fehim Demir arkadaşımız bu itirazı açıkça şöyle dile getirdi: mevcut tüzüğe işaret ederek "bu tüzükle partinin yaptığından farklı ne yapılmaz" diye sorarak devamında "sorun mevcut tüzüğün ya-

rattığı sıkıntılarda değil, biz tüzüğün temel mantığına karşıyız. Esas sorun TEVKURD' le yeni bir örgüt yaratma hedefidir. TEVKURD' ün mevcut tüzüğünün mantığında örgüt olmak bulunuyor. Biz bunu doğru bulmuyoruz. Bizce TEVKURD günlük işlerle uğraşmamalı, bunu yapanlar zaten var." şeklinde özetledi. Dema Nu gazetesi adına konuşan Arif Sevinç de paralel görüşler dile getirdi.

Diğer bir tartışma konusu, TEVKURD tüzüğünde parti, örgüt gibi yapılarla bağımsız bireyin temsil edilmesinde sorunlar olduğu yönündedir ve bu itiraz ya da eleştiri azçok herkesçe kabul görmüş olup, ilgili maddenin yeniden düzenlenmesi öngörülmüştü. Demek ki TEVKURD tüzüğü üzerine sürdürülen tartışmalarda şu ana kadar uzlaşma sağlanamayan iki temel sorun bulunuyor: taban örgütleri ve örgüt olma sorunu.

Biz MESOP olarak mevcut tüzükle yola devam edilmesi gerektiğine bugün de inanıyoruz. Tüzüğe ilişkin yeni değişiklik önerileri, yaşamın pratiğinden süzülerek taşınabilirse katkı sunacağını belirttik, belirtiyoruz da. Sözü edilir bir pratik, politik mücadeleyi arkalamadan, tartışma üzerine tartışmayla getirilen değişiklik önerilerinin, sürece katkı sunmayacağı görüşündeyiz. Tüzük bize geniş mi dar mı geliyor? Ya da neresi, nasıl geniş veya dar? Bu sorulara halihazırda bizi ileriye taşıyacak yanıtlar bulmakta zorlanırız, zorlanıyoruz da.

BİZİM MODELİMİZ OLARAK TEVKURD BİR ÖRGÜT, ÖRGÜTLENMEDİR VE CEPHE NİTELİĞİNDE OLUP TABAN ÖRGÜTLENMESİNE SAHİPTİR, OLMALIDIR DA. TABAN ÖRGÜTÜ OLMAYAN CEPHE NİTELİKLİ BİR YAPILANMA ÖZGÜLÜMÜZDE ÇÖZÜMLENMEMİŞ ULUSAL SORUN NEDENİYLE AYRICA DA OLAMAZ.

HAKPAR' lı dostlarımız TEVKURD' ün bir örgüt olmasına ve taban örgütleri kurmasına karşı çıkıyorlar. Her şey bir yana tüzüğün kendisi zaten örgüt demektir. Çünkü her tüzük şu ya da bu biçimiyle belli bir örgütü tarif eder. Dikkat edilirse, HAKPAR' ın sunduğu tüzük taslağında da adı, organları, işleyişi ve bileşenleriyle bir örgütü tarif etmiyor mu? Ediyor; ancak mevcut bağlayıcı tüzükten farklı bir örgüt modelini öneriyor. Demek ki HAKPAR yöneticilerinin tüzüğe ilişkin: "TEVKURD ile yeni bir örgüt yaratma hedefi bulunuyor" belirlemesi, sorun ya da sıkıntının esasını oluşturmuyor.

Zaten dünyadaki örneklerde incelendiğinde, cephe nitelikli yapılanmaların tamamı geniş manada birer örgüttürler. Güney Afrika Ulusal Kongresi, FKÖ, Cezayir ve Vietnam Ulusal Kurtuluş Cepheleri, Bulgaristan Anti Faşist Cephesi, Hindistan Ulusal Kongresi vb. bunların tümü birer örgüttüler; ama elbette kendi koşullarının özgün örgütlenmeleriydiler. Bu belirttiğim örneklerin tümü aynı zamanda birer çatı örgütüdür ve hepsinin yine kendine özgü taban örgütlenmeleri olmuştur. İktidar, hele hele çözümlenmemiş ulusal sorun koşullarında, iktidar alternatifi olarak cephe nitelikli örgütlenmeleri, taban örgütü olmadan düşünmek mümkün değildir.

Bizim modelimiz olarak TEVKURD bir örgüt, örgütlenmedir ve cephe niteliğinde olup taban örgütlenmesine sahiptir, olmalıdır da. Taban örgütü olmayan cephe nitelikli bir yapılanma özgülümüzde çözümlenmemiş ulusal sorun nedeniyle ayrıca da olamaz. Özgülümüzdeki TEVKURD, ne ANC, ne FKÖ, ne Cezayir, ne de Vietnam modelidir. TEVKURD, tüzüğü ve programıyla bize özgüdür, bizim yürüdüğümüz ve yürüyeceğimiz yolun tarifidir. Başka deneylerin reçetesi olarak önümüze konulmamıştır. Tüzüğümüz ve modelimiz şu ana kadarki tartışma ve arayışların ürünüdür; daha ilerisini yaratmak istiyorsak, salondan sokağa doğru sıçrama yapmalıyız.

Biz komünistlere dönük olarak zaman zaman "soğuk savaş döneminin kavramlarıyla konuştuğumuz" , kendimizi yenilemeyip "klasik örgütlenmede ısrar ettiğimiz" kimi dostlarımızca söylendi. TEVKURD mü eskinin, geçmişin tekrarı yoksa 1980 öncesi UDG' nin benzerini önermek mi? Değerlendirmeyi artık okuyucuya bırakıyoruz.

Önce KUDÇG, sonra TEVKURD bize özgü; yani ülkemiz, halkımız ve örgütlü örgütsüz ulusal demokratik güçlerimizin gerçekliğinden, ama dünün değil bugünün gerçekliğinden hareketle, bize özgü bir örgütlenme, bir model, bir yoldur. Dahası denenmemiş; ama denenmeye değer yeni bir cephe türü örgütlenme modelidir. Bundan sonrası; işe girişelim, yol alalım ki o zaman tüzüğe ilişkin yeni önermeleri daha bir öz güvenle ele alabiliriz.

Özetle, TEVKURD' ün taban örgütleri olmak zorunda. Biz MESOP olarak tüzük üzerinde kimi değişikliklerin yapılmasına açığız, ancak taban örgütlerinin tümüyle tüzükten çıkarmasına karşıyız.

HAKPAR' lı dostlar zaman zaman "önerdiğimiz tüzük, mevcut tüzükten farklı değil" dediler. Uzatmadan belirteyim, madem önerdiğiniz tüzük mevcut olandan çok da farklı değildir, o halde bunca tartışma niye? Ve neden alternatif tüzük önermek yerine, mevcut olanın üzerinde değişiklik önerisiyle gelmiyorsunuz?

Taban örgütlerine ilişkin kimi değişiklik önerileri olabilir, buna açık olmak lazım. Ancak taban örgütlenmelerinin varlığı üzerine görüş birliği sağlanırsa o zaman, yapısına ve işleyişine ilişkin değişiklik önerileri ele alınabilir. Taban örgütlerinde ısrar edilmeli, çünkü yaşanan sınırlı pratiğimiz gösterdi ki taban örgütleri, tabanda/yerelde sınırlı da olsa, belli bir canlılığı ve yaratıcılığı temsil ediyor.

www.arsivkurdi.org

HAKPAR Genel Başkanı Sertaç Bucak, tüzük kongresindeki konuşmasında " TEVKURD' ü önemsiyoruz, birlikte çalışmak istiyoruz; ancak taban örgütü konusunda farklı düşünüyoruz" ve devamla "taban örgütü olursa biz olmayız" dedi. Eğer gerçekten TEVKURD' ü önemseyip birlikte çalışmak isteniyorsa, o zaman taban örgütü konusunda "olursa olmayız" şeklinde bir dayatmaya, özellikle de genel başkan sıfatıyla başvurmamak gerekir.

Sıkıntının Esas Kaynağı

Kendi adıma HAKPAR' lı dostlarımızın TEVKURD' e ilişkin esas sıkıntılarının, taban örgütü veya TEVKURD' ün örgüt gibi davrandığı ya da davranacağı sorunu olmadığı görüşündeyim. Bence HAKPAR' ın TEVKURD' e ilişkin esas sıkıntısı, ikisinin de cephe bileşenli ve ulusal demokratik program perspektifli olmasından gelmektedir. HAKPAR kendi bileşeninde liberal, sosyalist, İslami, milliyetçi siyaset damarının olduğunu belirtir. Benzer bir bileşen TEVKURD' de de bulunuyor. Benzer bileşen ve benzer siyasal programa sahip olan iki örgüt, uzun süre yan yana birlikte yürüyebilirler mi? Biri diğerinin varlığını gereksiz hale getirmez mi? Esas sorun ya da sıkıntılardan birinin bu olduğu kanaatindeyim.

Zaten HAKPAR' lı dostlarımız da gerek Yürütme, Meclis toplantılarında gerekse ikili sohbetlerde sık sık "biz parti olarak zaten çoğulcu, farklı siyasi renkleri barındıran bir yapıyız" diyerek partiye davetiye çıkardılar. Ve hatırlanırsa, KUDÇG "partileşsin" önerisi ilk başta en çok HAKPAR saflarından geldi. Aslında HAKPAR yöneticileri gerek partileşme, gerekse kendi partilerine katılma çağrısını yaparken reel bir durumdan hareket ediyorlardı. Reel durum, HAKPAR ile TEVKURD' ün benzer siyasal bileşen ve benzer programa sahip olmasıydı. Yani HAKPAR' lılar diyorlardı ki ya da diyorlar ki "yeni bir cephe örgütü kuracağımıza gelin zaten bir cephe örgütü niteliğinde olan HAKPAR' a katılın." Bu öneri ya da çağrı dün KUDÇG bugün TEVKURD "partileşsin" demenin bir başka söyleniş tarzıdır. Dostlarımızın bu önerisi karşılık bulmadı. En başından beri biz MESOP olarak liberal, milliyetçi, İslami dinamiklerle aynı cephede yer alabileceğimizi, ama aynı partide asla yer almayacağımızı belirttik, bu tutumumuzu bugün de koruyoruz. Ulusalcı, liberal, İslami dinamiklerle aynı partide siyaset yapamayız; ama aynı cephe ya da benzer yapılarda birlikte siyaset yapabiliriz, yapıyoruz da.

BİZ MESOP OLARAK, ISRARLA KOMÜNİSTLER, MİLLİYETÇİLER, İSLAMCILAR VE VARSA LİBERALLER AYRI AYRI KENDİ PARTİ VEYA ÖRGÜTLERİNİ NET ÇİZGİLERLE KURSUNLAR Kİ, O ZAMAN BU FARKLI DİNAMİKLER ORTAK PAYDADA DAHA RAHAT BİRLİKTE DAVRANABİLSİNLER DİYORUZ.

Biz MESOP olarak, ısrarla komünistler, milliyetçiler, İslamcılar ve varsa liberaller ayrı ayrı kendi parti veya örgütlerini net çizgilerle kursunlar ki, o zaman bu farklı dinamikler ortak paydada daha rahat birlikte davranabilsinler diyoruz. Yoksa ortak payda olan TEVKURD ile parti olarak HAKPAR örneğindeki gibi, en başta barındırdıkları bileşenler bakımından örtüşme veya anılaşma olursa orada sorunlar, sıkıntılar varlığını bir biçimiyle hep korur. Çünkü biri diğerinin varlığını nesnel olarak dışlayabilir. HAKPAR ile KUDÇG sonra TEVKURD arasında bu sıkıntı hep var oldu. Meclis, Yürütme toplantılarında zaman zaman, TEVKURD' ün mü, yoksa HAKPAR' ın mı sorunlarını tartışıyoruz? Trafik, bu açıdan bazen birbirine karışmıştır. HAKPAR, bu sıkıntıyı önce KUDÇG' a, kendini adres gösterip "partileşmeli" diyerek aşmaya çalıştı. Ancak bu gerçekleşmedi ve KUDÇG, TEVKURD' e dönüşüp "hareket olacağı" iddiası ile sahnede yerini alınca HAKPAR' lı dostlarımız bu kez TEVKURD' ü, TEVKURD olmaktan çıkaracak tüzük önerisiyle geldiler.

Denkleme Alınan Kuzey ve TEVKURD'un Artan Önemi

Malum son aylarda özellikle de son günlerde Türk siyaseti, "çözüm" , "siyasi çözüm", "Güneydoğu paketi" vb. kavramlarla dolup taşıyor.

"Kürt sorununa barışçı çözüm ibaresi, geçmiş yıllara kıyasla çok daha sık tekrarlanır oldu. Bazılarının dediği gibi bunun nesnel 'momenti' yakalandı. Onun için mi böyle; yoksa herkes bu olaydan bıktı da 'nesnel moment' olsun olmasın kendi özel dileğini mi söylüyor?" (Murat Belge 4/3/2008 - Radikal)

ABD, 5 Nisan görüşmesi gereği Türk hükümetini Kürt sorununda da baskılıyor, "PKK sorunu sadece askeri yöntemlerle çözümlenemez, başka adımların atılması gerek" diyor. ABD, Türkiye'nin kara ve hava harekatına sağladığı destekle, başka hedeflerin yanı sıra Türkiye rejimine askeri seçeneğin çözüm olmadığını göstermek istedi. Bir nevi "buyurun bir kez daha operasyon yaparak operasyonun çözüm olmadığını görün" derken, bunu özellikle Türk Genelkurmay'ına göstermek istedi ve gösterdi de. ABD, Türkiye'nin son sınır ötesi operasyonu ile sadece Türk rejimine ve Genelkurmay'ına değil, M. Barzani ve PKK' ye de mesaj verdi. Denilebilir ki, Türkiye'nin son sınır ötesi operasyonu, gerçekte ABD'nin bölge çıkarları doğrultusunda herkesi yeniden bir dizayn etme hareketi idi.

Daha önce TEVKURD yürütme kurulu üyesi imzasıyla yazdığım yazıda "ABD'nin Kuzey'i de düşük

www.sosyalistmezopotamya.org

vitesle de olsa giderek denkleme dahil edeceğinin verileri güçleniyor."demiştim. Son günlerdeki gelişmeler bunu doğrular nitelikte. Eğer gelişmeler bu yöndeyse, demek ki önümüzdeki süreçte Kuzey'de de sorunun siyasi çözümü yönündeki tartışma, arayış ve kimi adımlarla daha fazla yüzleşeceğiz.

Kuzeydeki Kürt Ulusal Demokratik hareketinin gelişmeleri kucaklayıp yönlendirebilmesi için öncelikle kendi birliğini yaratması gerekir. Cephesel birliğini geliştirerek, talep ve hedeflerde ortak payda üzerinde uzlaşarak sorunun muhataplığını tekleştirmesi gerekiyor.

"Önce arazi temizliği yapmalı. Taraflar kim? Devlet ve Kürt halkı mı, 'Bölge insanı' mı? Türkler ve Kürtler mi? Kim neyi temsil ediyor? Türk'lerin temsilcisi devlet mi Kürt'lerin ki PKK mi, DTP mi, farklı partilere dağılmış Kürt eşrafı veya siyasete yeni katılanlar mı? Türk'lerin hepsi resmi siyaseti benimser mi, Kürt'lerin hepsi benzer şeyler mi ister, özler?...Türk'lerin çoğu resmi devlet politikalarını çok da haksız bulmuyor, Kürt'lerin ne istediğini tam da bilmiyor..." (Nuray Mert 04032008 Radikal)

"Görüldüğü üzere Kürt aydınlarının çözüm önerileri geniş bir yelpaze oluşturuyor. Kimi eyalet diyor, kimi federasyon, kimi özerklik, kimi Demokratik Cumhuriyet...kimi Anayasa değişikliği bekliyor, kimi anadilde eğitim...Ayrıca tam istenen nedir? Gerçekte birlikte yaşamaya dayalı bir model mi?, yoksa kopuşa yardımcı olacak bir nefesleme ve güçlenme arayışı mı?, o da belirsiz. Ankara'nın kafası mı? oradaki karışıklık da karşı taraftan az değil." (Melih Aşık 04/03/2008 Milliyet)

Gerek basındaki bu ve benzeri tartışmalar, gerek Cumhurbaşkanı Gül'ün açıklamaları ve hükümetin kimi paket hazırlıkları yan yana konulduğunda, Kürt Ulusal sorunu hemen çözümlenir sonucunu çıkarmak yanlış olur; ancak sorunun dünden farklı bir mecraya girdiğini de görmemiz lazım. Başka yayınlarda da benzer alıntıları aktarmak mümkün, ancak bunlara gerek yok. Eğer basında bunlar belli bir yoğunlukla tartışılıyorsa ve hükümet ile devlet yetkilileri sorunun "çözümü"nden söz ediyorlarsa, Kürt ulusal demokratik hareketinin hızla geniş birlik yönünde adım atması gerekiyor. Muhatap olacak ya da alınacak adresin, yani tüm Ulusal Demokratik güçlerin birliği yönünde adımların hızla atılması gerekiyor. Bu açıdan en başta DTP' ye görev düşüyor. TEVKURD Ulusal Demokratik Hareketin birliği yolunda atılmış ciddi bir adımdır, ancak en başta DTP olmak üzere tüm ulusal demokratik güçlerin saflarında birleştirilemediğinden eksik bir adımdır. Bu eksiğin giderilmesi yönünde hepimize görev ve sorumluluklar düşüyor.

Gelişmeler; TEVKURD'u hızla siyasetin güçlü bir alternatifi haline getirmemizi dayatıyorken, bizler giderek tartışma yorgunu olmaya başladık. Tam da bize göre ülkemizin, halkımızın ve siyasetimizin gerçekliğini yansıtan bir birlik kurduk ve artık işe koyulalım dediğimiz anda yeniden başa dönen bir tartışmaya çekildik ve bu tartışma yorgun olmaya başladı. Tekrar vurgulayarak belirtiyorum: Bu durumdan TEVKURD hızla çıkmayı başarabilmedir. Yazıyı iki arkadaşımızın Tüzük Kongresi konuşmalarından birer cümle ile noktalayacağım.

Bedran Acar: "yorgunluğumuz iş yapmama yorgunluğudur" derken,

Kek Şemsettin: "sorunumuz çalışmak ya da çalışmamak" diye özetlemişlerdi.

www.arsiv.sosyalist.org

Munzur GÜLAPUŞAĞI

Yeniden sosyalizm derken

Bundan 158 yıl önce K. Marx ile F. Engels'in birlikte kaleme aldıkları "Komünist Manifesto", "Avrupa'da bir hayalet kol geziyor-Komünizm hayaleti" diyerek söze başlamıştı. Bu sözlerden 158 yıl sonra yeniden Sosyalizmin; iddialarını sürdürmesi ve sürdürebilmesi için Marx ve Engels kadar bilimsel, Lenin kadar devrimci olmak zorunda. Burada "olmak" günü tekrarlamak ya da tevekkelli bir itidal içinde yaşamak anlamına gelmiyor ya da "olmak" dervişler gibi zamanın içinde kalmış bir tarikatın /tekkenin miskinlerinin yaptığı gibi, zamanı bilince çıkarmadan, soru sormadan "yol"a teslimiyet göstermek anlamına gelmiyor/gelmemeli.

Sosyalizm mücadelesi, insanın/insanlığın eşitlik, özgürlük, ortakçılık, adalet ya da "güneş ülkesi" ütopyası özel mülkiyete dayalı uygarlık kadar eski ve çözülememiş bir insanlık sorunudur. İnsanın kendisine yabancılaşması ile başlayan sorun, insanın kendi yabancılaşmasından kurtulması ile çözülecek. Bu anlamda insanlık on bin yıllık tarihi ile yüzleşmeyle karşı karşıya. Özel mülkiyete dayalı uygarlık, insanın/ insanlığın çürüme ve aşağılanmasını anlatır. En değerli varlık olması gereken insan; köleleşmenin, serfleşmenin, işçileşmenin, sömürülmenin tarihsel öznesi oldu. İnsan ezen-ezilen, sömüren-sömürülen ilişkisi içinde bedensel, ruhsal, zihinsel olarak bölündü, bilinci zedelendi, varlığı iktisadın nesnesi durumuna geldi.

İnsan, özel mülkiyete dayalı uygarlığın girdabında yaşamaya zorlandı; bu anlamda özel mülkiyete dayalı uygarlığın tarihi, sınıf mücadelesi tarihi oldu. Tarihte sınıfların varlığı ve karşılıklı konumlanmaları yeryüzünü insan için cehenneme çevirdi. İnsanı cehennemde yaşatanlarla cennet düşü kuranlar arasındaki ilişki tarihin devinimi oldu.

Mülkiyetin ortaya çıkması devletin tarih sahnesinde yerini almasıyla başlayan tarihsel süreç, insanlıkta bir sapma ki bu sapma insanlığın son on bin yılına damgasını vurmuştur. Ezenlerin, sömürenlerin, emek hırsızlarının insan ve insanlık üzerindeki hakimiyeti basit bir iktisadi ilişki olmanın ötesinde, bu hakimiyetin insanı / insanlığı bozucu, çürütücü ve yıkıcı etkileri oldu; egemenlik ve sömürü ilişkileri salt insan bedenini sakatlamadı, insanı ruhsal ve zihinsel olarak da sakatladı. İktidar tekniğinde ilerleme, insan toplumlarını ve kişileri genişliğine ve derinliğine bozdu.

İktidar, egemenlik, sömürü ilişkileri aynı zamanda insan bilincini de şekillendiren bir sorun. Her ilerleme insanın onuruna, şerefine, insanlığına , bilincine, toplumsallığına yapılmış bir müdahaledir. Mülkiyet ilişkileri içinde şekillenen her "ilerleme," her teknik gelişme, insanın daha fazla kişiselliğini ortadan kaldırdı ve insanlığın daha fazla bozulmasını getirdi. Öyleyse tek başına ilerleme, teknik; insanın mutluluğunun reçetesi olamıyor. Yaşadığımız dünyada her nesnel durum nihayetinde mülkiyet ilişkilerince belirlenmekte, mülkiyet ilişkilerinin egemenliği bağlamında iktidar ilişkilerini ve

www.sosyalistakurdi.org

egemen sınıfın / sınıfların daha fazla kazanmasını amaçlamaktadır.

Gölgesinde kazanç elde edemeyeceği ağacı kesen kapitalist zihniyetin tahakkümü altında, insan bilincindeki ve teknik gelişmedeki ilerleme ne kadar baş döndürücü bir süratle olursa olsun sonuçta her gelişkenlik insanın ve insanlığın, doğanın ve doğadaki canlıların daha fazla yıkımını beraberinde getirdi. Bu anlamda mülkiyet ilişkileri içindeki her ilerleme, sorgulanması gereken bir sorun.

Yaşadığımız çağda insan bilincindeki, toplumsallığındaki, beşeriyetindeki bozulma nükleer silahların varlığından daha fazla insanı ve doğayı tehdit etmekte. Aşırı kâr hırsı, sahip olma duygusu, iktidar kaygıları, insan insanın kurdudur felsefesi, aşırı tüketicilik ve insanın mutsuzluğu bütün yeryüzünü, uzayı, insanı tehdit eden tehlikeler. Özel mülkiyet, sahip ve egemen olma duygusu insanın ve insanlığın yarası ya da kanseri oldu. İnsan bilincindeki, ruhundaki, toplumsallığındaki bu urdan ne zaman kurtulabilirse kötümserliğinden, mutsuzluklarından, korkularından ve de zincirlerinden kurtulmayı düşleyebilir.

Her toplumsal dönüşüm, teknik ilerleme; iktisadi ve siyasi sorun olduğu kadar bir ruhsal ve zihinsel bir sorundur. Her yeni ilerleme insanlığı daha fazla kötürümleştireceği gibi, insanın yeni bir dünya isteme iradesinin de güçlenmesine yol açabilir. Bu anlamda her toplumsal dönüşüm devrimsel bir sorun olduğu kadar, aynı zamanda epistomolojik bir sorundur.

İnsanlık iki büyük toplumsal dönüşüm yaşadı: Neolotik devrim ve endüstri devrimi. Neolotik devrim mülkiyetin, devletin ve kentin ortaya çıkmasına vesile oldu. Bu köklü sarsıntı insanın kendisini kendisine yabancılaştırdı ve insan cenneti kaybetti; neolotik devrim milyonlarca insanı köleleştirdi; insanla insan arasındaki eşitlik, ortakçılık, insani bağlar bozuldu. İnsanların bir kesimi diğer kesiminin efendisi oldu. Artık insanın insanla kardeşliği, eşitliği husumete, kötülüğe dönüştü. İnsan aklının ve emeğinin her yaratımı mülk sahibi sınıfların ve iktidar sahibi sınıfların elinde insanın daha fazla sömürgeleştirilmesini getirdi.

ÖZEL MÜLKİYET, SAHİP VE EGEMEN OLMA DUYGUSU İNSANIN VE İNSANLIĞIN YARASI YA DA KANSERİ OLDU. İNSAN BİLİNCİNDEKİ, RUHUNDAKİ, TOPLUMSALLIĞINDAKİ BU URDAN NE ZAMAN KURTULABİLİRSE KÖTÜMSERLİĞİNDEN, MUTSUZLUKLARINDAN, KORKULARINDAN VE DE ZİNCİRLERİNDEN KURTULMAYI DÜŞLEYEBİLİR.

İkinci büyük devrim olan endüstri devrimi (sanayi uygarlığı) ise insanlığın tarihinde tanık olmadığı oranda yabancılaşmasını getirdi. Kapitalist-emperyalist sistem sanayi uygarlığının imkanlarını da arkasına alarak yeryüzünde sömürülmemiş alan, sömürgeleştirilmemiş insan bırakmadı. Mülk sahibi sınıflar yeryüzündeki canlı-cansız bütün nesneleri, varlıkları sömürünün araçları haline getirdi; varlığında asgari kâr edemeyeceği her şeyi ortadan kaldırdı. Kızılderili Amerikan yerlileri gibi emeğinden asgari kazanç elde edemeyeceği bütün bir ırkı bile ortadan kaldırmaya çalıştı; bütün bir ırkı (siyah ırkı) köleleştirdi; Asya, Afrika, Latin Amerika gibi kıtaları sömürgeleştirdi; binlerce yıllık geçmişi olan uygarlıkların fiiliyatına son verdi.

Bu momentte şunu söylemek mümkün; bu iki büyük devrim ezenlerin, sömürenlerin, insan ırkını sömürgeleştirenlerin devrimi oluyor. Bu büyük toplumsal dönüşümler büyük köleci ve sömürgeci imparatorlukların doğmasına vesile oldu. Görkemli anıtlar, piramitler, Babil Kuleleri, kaleler, saraylar, gökdelenler iktidarı ne kadar yüceltiyorsa o oranda insanı aşağılayan şeyler oldu. Bu iki büyük devrim sonuçlarıyla tetkik ve tetebbü etmeye muhtaç konular.

***

Nasıl oluyor? İnsanın daha fazla köleleşmesini ve sömürgeleşmesini getiren bu anıtlar her bir insanın zihninde mitleşebiliyor? Bu noktada iktidarın bilincini çözümlemek, anlamak, eleştirmek kadar, ezilenlerin de bilincini çözümleyebilmek kaçınılmaz oluyor. Her emek süreci ve her emekçinin bilinci kendiliğinden devrimci olamaz; gündelik çıkarlar, fiili faydalar için direniş, direnenlerin bilincinin egemenlerin bilincinden kopuşu anlamına gelmez. İnsan olmayı efendi olmakla özdeşleştiren ezilenlerin bilincinin çözümlenmesi epistomolojik bir sorundur. Bu anlamda insanın özgürlük hayali ile insan olma bilinci arasındaki korelasyonu tevazzuh etmek olmazsa olmaz bir sorun. Bu aynı zamanda sınıf bilinci ile insan olma bilincinin diyalektiğidir. Şimdiye kadar Sosyalistler insanı salt iktisadi döngünün bir unsuru olarak anlamaya çalıştı; insanın üretim süreci içindeki yerinden kaynaklı bağını bütün diğer bağlardan önde gördü, Komünist Manifesto'dan 158 yıl sonra tarihe ve insana baktığımızda, insanın sınıfsallığının onun bütün gerçekliğini anlatmada ve anlamada yetersiz kaldığını görürüz. İnsanların milli, dini, ailevi, sosyal bağlarının sınıf bağlarından daha kuvvetli olduğunun yakın tarihimizde birçok örneği var. Burada sınıf bağının daha az önemli olduğu söylenmek istenmiyor; insanın üretim sürecindeki yeri, bilincinin oluşumunda önemlidir, fakat salt tek başına onun bilincinin oluşumunda önemli rol oynamadığını vurgular.

Tarihin bütün süreçlerine ezilenler katıldı. Tarih aynı zamanda

www.arsivkurdi.org

ezilenlerin ezenlere karşı isyanını da içermekte. Tarihte ezilenlerin birçok isyanı nihayetinde başarısızlıkla sonuçlandı. Bu başarısızlığın altında ezilenlerin bilincindeki kötürümlüğün hiç mi payı yoktur? Ezilenlerin bilincindeki yarılma, yabancılaşma, sahip olma duygusu ezilenlerin içindeki ihanet değil mi? Burada kabul etmeliyiz ki, kişinin ontolojisi ile bilinci arasında her zaman doğru bir orantı yoktur. Eğer biz Sosyalistler bu anomaliyi (düzgünsüzlüğü) anlayamadığımız sürece, Avrupa'daki yabancı düşmanlığını, ezen ulus insanının şovenizmini, ikinci enternasyonal partilerinin ihanetini anlamakta yetersiz kalırız.

***

İnsanın kendi zilletinden kurtulması insanı sosyalizme yaklaştırır. Bu anlamda sosyalizm ütopyası, insanın kendi zilletinden kurtulmasını da içerir. İnsanın özgürleşmesi yalnızca aş, iş, barınma sorunundan daha fazla şeyi anlatır. İnsanın özgürleşmesi insanın kendi yabancılaşmasından kurtulmasıdır. İnsanın doğal, toplumsal ve kişisel zorunlulukları onun devinimleri oluyor. İnsanın en büyük bağımlılığı zihnindeki, ruhundaki, toplumsallığındaki kötülüktür. İnsanın tarihsel olarak yarattığı en büyük kötülük mülkiyet ve sahip olma duygusu; çünkü mülkiyet hırsızlıktır. Buradaki çalma edinimi salt insan emeğinin artı-değerinin gaspı olmuyor; insanın insani taraflarının da gaspını içerir.

Her şeyin bir kere mülkiyet ilişkilerince belirlenmesi insanlık tarihinde bir sapma. Mülkiyete dayalı uygarlığın tarihi insanın kişiselliğinin, kişiliğinin, savunma düzeneğinin, yaşamsal imkanlarının bozulması ve çoraklaştırılması tarihi oluyor. Artık yeryüzünde maddi ve manevi imkanlar belli bir azınlığın, sınıfın, grubun mülkü haline gelirken, çoğunluk zamanla sahip olduklarını kaybetti. Bugün kapitalist sistem altında insan, kendi kişiselliği de dahil olmak üzere, bütün imkanlarından yoksun.

Bu anlamda kapitalizm, mülkiyete dayalı uygarlığın en tepe noktası. Kapitalist sanayi uygarlığının kuvvetiyle orantılı olarak insan, yarınki insanı ancak bir böcek ya da solucan olarak tasavvur edebiliyor. İnsanın kavgasını emek-sermaye eksenine hapsetmek kavganın ufkunu ve zeminini daraltmak anlamına gelir. Çünkü gölgesinde kâr edemediği ağacı kesen zihniyet bütün canlılara, insanlara ve yeryüzüne zarar vermekte.

İnsanlığımız ciddi bir istilayla karşı karşıya. İnsanın ruhsal, bedensel, zihinsel bütün arzuları, istekleri, ihtiyaçları, dürtüleri, toplumsallığı aşırı kâr hırsının, iktidar ve piyasa ilişkilerinin istilası altında bulunmakta. Bu o kadar ki, insana ait her şey metalaştırılmış, toplumsal olan her şey ticarileştirilmiş ve bütün yeryüzü ve insanlık piyasaların nökeri haline geldi.

Bugün insanlık "olmak ya da olmamak" gibi bir sorunla karşı karşıya. Eğer insanlık bu kapitalist mülkiyetçi uygarlığa son vermediği taktirde, insan yeryüzünün yaşayan kara lekelerine dönüşecek; insan hayatı o kadar değersizleşecek ki, uğruna acı çekeceği hiçbir kıymet kalmayacak. Bu geldiğimiz momentte insan kendisi için hiçbir şey yapmadığı taktirde Kafka'nın böcekleşen insanı olmak onun kaderi olacak.

YERYÜZÜNÜN EN ANLAMLI, EN MANALI YARATIĞI OLAN İNSAN BUGÜN MÜLK SAHİPLERİNİN GÖZÜNDE BAŞ BELASI DURUMUNA GELDİ. GEÇMİŞTE BİR KAPİTALİST İÇİN İNSAN SÖMÜRÜLMEYE, EMEĞİNDE ARTI DEĞER ELDE ETMEYE DEĞER BİR YARATIKTI; BUGÜN GELİNEN NOKTADA İNSAN, SÖMÜRÜLMEYE, İŞÇİLEŞMEYE BİLE DEĞER GÖRÜLMEYECEK KADAR DEĞERSİZLEŞTİRİLMİŞ.

İnsanın geleceği ile ilgili yapılan bütün öngörüler, istatistikler aşırı kötümser. Teknolojik devrim, yeşil devrim, bilişim devrimi derken, insanlık tarihinde tanık olmadığı maddi imkânlara sahip olmasına rağmen, insanlar gündelik hayatını sürdürecek temel imkânlardan yoksun; bugün insan hâlâ kıtlık psikolojisi taşımakta; insan yarınına ve başkasına aşırı güvensizlik duymakta. Neden?

Yeryüzünün en anlamlı, en manalı yaratığı olan insan bugün mülk sahiplerinin gözünde baş belası durumuna geldi. Geçmişte bir kapitalist için insan sömürülmeye, emeğinde artı değer elde etmeye değer bir yaratıktı; bugün gelinen noktada insan, sömürülmeye, işçileşmeye bile değer görülmeyecek kadar değersizleştirilmiş.

Bundan beş yüz yıl önce işçileştiremediği Amerikan yerlisini nasıl soykırımdan geçirdiyse, bugün de insan başka türden bir soykırım tehdidini yaşamakta. Asya'da, Afrika'da milyarlarca yoksul insan kendi kaderine terk edilmiş durumda; bir lokma ekmekten, bir tas temiz sudan mahrum edilmiş. Eğer insan kendi kaderine müdahale etmezse, yarın toplu ölümler ile yüzleşmek kaçınılmaz gibi görünüyor.

Sömürgecilik gittiği yere kendi şiddetiyle beraber frengi gibi hastalıklarını da götürdü. Bugün kapitalist sanayi uygarlığı kendi hastalığını yeryüzünün her noktasına bulaştırdı; kendi krizine dünyasal bir boyut kazandırdı. Dünyasal boyut kazanmış olan bu kapitalizm illetinden uygarlığın kendisini kurtarması güncel ve çözümü gündeme gelmiş bir sorun. Çünkü on bin yıllık mülkiyetçi uygarlık egemenlik ilişkileri, sahip olma duygusu artık ne insanin doğasıyla, ne içinde yaşadığımız tabiatla, ne de üretimle bağdaşmayacak kadar her canlıya acı veren bir boyuta ulaştı.

www.alevvakfi.org

BU ANLAMDA SOSYALİZM DAVASI, EŞİTLİK, ÖZGÜRLÜK, ADALET TALEPLERİ SADECE İŞÇİLERİN SORUNU OLMAYI AŞMIŞ DURUMDA. SOSYALİZM DAVASINI PROLETARYANIN DAVASI ŞEKLİNDEKİ FORMÜLASYON GÜNÜMÜZ AÇISINDAN CİDDİ BİR YANILSAMA OLACAKTIR. ANTİ-KAPİTALİST BİR DEVRİMİN TOPLUMSAL ZEMİNİ FABRİKA SINIRLARINI AŞACAK KADAR GENİŞLEMİŞ DURUMDA.

***

Bugün kapitalizm insana acı veriyor; kapitalizm insanlık sorunlarını çözemeyecek kadar insandan uzak bir sistem. Bu anlamda kapitalizmi iktibas eden hiçbir müdahale insanlık sorunlarımızın çözümü olamaz. Çünkü insanı tüketimin, üretimin, kârın ve sömürünün nesnesi olarak gören bir kapitalizm insanı şereflendiremez. Kapitalizm insanı ancak böcekleştirir.

İnsanın ve insanlığın çürümesini, bozulmasını anlatan kapitalist-emperyalist sistem altında insanın en büyük arayışı kendi özüdür, insanlığıdır. Eşitlik, özgürlük, kardeşlik ezilenlerin şiarıydı. Diğer şeyler gibi ezilenlere ait birçok değer mülkiyetçi mantalitece amorf bir şekil kazandı. Mülkiyetçi kapitalist sistem nihayetinde yıkıcı, bozucu ve çürütücü bir sistem.

İnsanı mülkiyetçi sistem için tehlikesizleştirmek, insanın ruhsal ve zihinsel kötürümleşmesiyle olur. Kapitalizm insanı kötürümleştiren bir sistemdir. Ve insanlığın sorunları için çözüm olamaz.

Öyleyse, mülkiyet ilişkileri üzerinde gelişecek hiçbir kalkışma insanlığın sorunlarının çözümü olamaz. Çünkü mülkiyet ilişkileri insanlığın kanseri ve kötülüğü oluyor. Mülkiyet ilişkilerine dayalı tarih, insanın kötülüğünün tarihi.

Bugün gelinen noktada kapitalist sistemle insanlık arasındaki çelişki insanın bütün gündelik yaşantısına hakim. Hâlâ kıtlık psikolojisini aşamayan insan, yarınından ciddi kaygılar duymakta. Günümüzde kapitalist ilişkilerin rahatsız ettiği, endişeler ve kaygılar ürettiği, gerçek ve patolojik korkular üreten bu sistem karşısında insan, derin bir güçsüzlüğü yaşamakta. İnsanlık adeta kronik bir intihar sürecinin içinde kendisini görüyor.

Bu anlamda kapitalizmden kopuş güncel ve tarihsel bir sorun; yeni bir dünya isteme iradesi hem devrimsel bir sorun, hem de epistemolojik bir sorun.

***

Kapitalist sistem gücünü son noktada üretimden alır; sistem varlığını üretim ve tüketim denklemi üzerine kurar. Bu anlamda iki keskin taraf oluşur; üretim sürecinde bulunan, daha çok emeğini, bilgisini, yeteneklerini satarak geçinen işçiler, köylüler, masa başı çalışanlarla, üretim sürecinde yer alanların artı-değeriyle yaşayanlar. Kapitalist sistemin mağdurları, sömürülenleri toplumsal-tarihsel mücadelenin özneleridir ki bu özneler aynı zamanda sistemi tehdit eden gerçek toplumsal aktörlerdir. Eğer kapitalizm denen kanserden kurtulacaksa insanlık, bu kavganın, toplumsal devrimlerin temel dayanağı çalışma sürecinde yer alanlarla olacaktır.

Bugün günümüzde bütün ilişkileri, çelişkileri belirleyen şey, insanlıkla kapitalist sistem arasındaki çelişkidir; topluma, tarihe, insana ve doğaya ait bir çok kavram, değer, anlam bu çelişkice şekillenmekte.

İşçi sınıfı kapitalizmi yıkamadı. Hatta işçilerin sendikal mücadelesi işçilerin zamanla sisteme entegre olmasını getirdi. Bugün proletaryanın niceliksel olarak azalması ya da çoğalması tartışması çok anlamlı görülmüyor. Bundan üç yüz yıl önce, kapitalist sistem insanı işçileştirebilmek ve işgücü ihtiyacını karşılayabilmek için kırsal yapıyı, feodal bağları, geleneksel üretimi darmadağın etti. Adeta yakaladığı her insanı işçileştirerek muazzam kazanç elde etti. Günümüzde insanı işçileşmeye, sömürülmeye değer görülmeyecek kadar kıymetsizleştirdi. Bugün sömürülmeye değer görülen insan kendisini şanslı görüyor; milyonlarca insan kapitalistin gözünde baş belası olarak görülmekte ve kaderine terk edilmiş durumda. Kentsel yoksulluğun ve işsizliğin çığ gibi büyüdüğü zamanımızda, işçilerin başkası için greve gitmeyeceği tecrübelerce doğrulanmış. Ancak sistemce emilemeyecek kadar çığ gibi büyüyen yoksulluk kendisini şanslı olarak gören işçilerin bilincindeki kapitalizmi sarsabilirse, özellikle gelişmiş ülkelerin işçileri olmak üzere büyük işletmeler, fabrikalar şalterleri indirmek zorunda kalır.

Kapitalist sistem insanla/insanlıkla olan çelişkilerini öyle bir noktaya getirmiş bulunuyor ki, anti-kapitalist mücadele sadece işçileşmiş olanların sorunu değil. Dünyasal boyut kazanan sermayenin, şirketlerin, paranın hakimiyeti insanlık üzerinde genel bir hakimiyete dönüşmüş durumda. Bu anlamda sosyalizm davası, eşitlik, özgürlük, adalet talepleri sadece işçilerin sorunu olmayı aşmış durumda. Sosyalizm davasını proletaryanın davası şeklindeki formülasyon günümüz açısından ciddi bir yanılsama olacaktır. Anti-kapitalist bir devrimin toplumsal zemini fabrika sınırlarını aşacak kadar genişlemiş durumda. Bugün yaşadığımız dünyada anti-kapitalist, anti-emperyalist, gerçek komünist devrimci düşüncenin, dünya görüşünün yeniden şekillendirilmesi, tarif edilmesi, ikna edici olması, güncel ve tarihsel bir sorundur. Geçmişe ait bütün belirlemelerin, yazılmış ve söylenmiş olanların bugünü anlamamızda önemli olduğunu görüyoruz; fakat bütün bildiklerimizden daha çok bilme-

ye, görmeye ve anlamaya ihtiyaç duyduğumuzu da belirtmek gerekir.

İnsanda gözlemlediğimiz kötümserliğin, karamsarlığın ve kendini bırakmışlığın altında, kapitalist sisteme duyulan derin güvensizlik yatmakta. Nihayetinde kapitalizm ancak kendi krizlerini aşabilmekte; insanlık ve doğa sorunlarına çözüm olamamakta; ekolojik sorun, kadın sorunu, çocuk sorunu, yoksulluk sorunu, iş sorunu... İnsanlık yüzlerce yıldır yaşadığı bütün toplumsal, siyasal, kültürel, cinsi ve ekolojik sorunları daha da ağırlaşmış olarak sorun olmaya devam ediyor.

Kapitalizm insanlık sorunlarını çözemiyor, bu çok sahih bir gerçek; fakat bütün bu yaşanılanlara rağmen insanın absürd durumunu izah etmek nasıl mümkün? İnsanın ciddi bir öz-saygı ve öz-güven sorunu var. İnsanın mücadeleyle, devrimlerle sorunlarının çözelebileceğine inancını önemli oranda kaybetmiş; yaşanmış sosyalizm tecrübelerine bakarak sosyalizmin de insanlık sorunlarına çözüm olmayacağı şeklinde önyargılar oluşmuş.

Biz sosyalistler, sosyalizmin işçiler ve diğer toplumsal mağdurlar gözünde itibar kaybettiğini kabul etmeliyiz. Artık alışılagelmiş yöntemlerle, mücadele araçlarıyla ne sistemi dönüştürebiliriz ne de insana güven telkin edebiliriz. Özellikle kendiliğindenliğin bu denli pasifleştiği, insanın öz-güven duygusunu kaybettiği bir zaman sürecinde, devrimci-sosyalist insana ve partiye ihtiyaç olmazsa olmaz bir soru. Devrimci-sosyalizmin mezkur sorunlarını aşmada öncelikle kendisi, öz-saygı ve öz-güven yaratmalı.

www.arsivakurdi.org

Röportaj: **Hurşit KAŞIKIRMAZ**

Avrupa Sol Partisi'nin amplemi

Avrupa Sol Partisi genişliyor

Avrupa`da son yıllardaki gelişmelerden kaynaklı olarak işçi-emekçi, komünist ve sosyalistler cephesinde de yeni bir oluşum gündeme geldi. Avrupalı komünistler-sosyalistler; Avrupa burjuvazisinin 1954 yılında temelini attıkları Avrupa Birliği (AB)`nin son yıllarda genişleyerek daha büyük bir boyut kazandığı ve kapitalizmin son yıllarda global anlamda geliştiği, ulusal çitlerin özellikle Avrupa`da pek bir anlamının kalmadığı bu momentte, kendi aralarında tam anlamıyla istenildiği gibi olmasa da, geniş ve gevşek bir yapılanmaya gitmeleri kuşkusuz hiç yoktan iyidir.

Avrupa Sol Partisi kısaca yukarıda sıraladığımız gelişmelerden hareketle komünist ve sosyalist partilerin bir araya gelerek oluşturdukları bir yapıdır. Bu yapının giderek genişlemesi komünistlerin-sosyalistlerin, işçi-emekçilerin ve Avrupa halklarının dikkatini çektiğinden dolayı Avrupa Sol Partisi'nin yürütme komitesinde yer alan ve ayrıca İsviçre Emek Partisi merkez komite ve politik büro üyesi olan Norberto Crivelli ile röportaj yaptık.

Norberto Crivelli kimdir?

1943 yılında doğdu. İlkokul ve liseden sonra öğretmenlik okuluna hazırlık yaptı. Cenevre`de üniversitede okudu. Üniversitede jeoloji bölümünü bitirdi. Daha gençlik yıllarında politik çalışma ve faaliyetlere başladı. Okulda gençlik temsilciliği yaptı. Üniversiteyi bitirdikten sonra kanton Ticino`ya döndü. Ticino`da öğretmenlik görevini sürdürdü. Şimdi emekli. Aktif politik çalışmalarını sürdürmektedir. Norberto değişik dönemlerde İsviçre Emek Partisi`nın (PdL) Ticino (kanton) sekreterliğini yaptı. Yaklaşık 20 yıldır İsviçre düzeyinde Partinin merkez komite ve politik büro üyeliğini yapmaktadır. Norberto oturduğu şehirde (Sorengo) belediye encümenliği yaptı ve hala belediyede encümendir. Evli ve iki kız evlat babası olan Norberto, kanton Ticino`da Partinin italyanca çıkarttığı aylık I`inchiostro Rosso gazetesinin editörlügünü yapmaktadır.

Avrupa Sol Partisi hangi ihtiyaçtan doğdu?

Avrupa Sol Partisi (Sinistra Europea) öncelikli olarak Avrupa ve dünyadaki son gelişmelerden kaynaklı olarak doğdu. Çünkü son yıllarda Avrupa Birliği (AB)`nin genişlemesi ile birlikte kapitalist burjuvazinin ulusal sınırların dışına açıktan müdahale etmesi ister istemez Avrupa`daki bütün işçileri ve komünistleri ilgilendiriyor. Kapitalistlerin ekonomide ve politikada global davranmaları, hareket etmeleri karşısında komünistler ve sendikalar, işçi ve emekçi hakları için genelde dünyada özelde ise Avrupa`da birlik oluşturmalarını ve beraber hareket etmelerini dayatmaktadır. Avrupa Sol Partisi kısaca bu ihtiyaçtan doğdu.

Bu Parti ne zaman kuruldu? Ve kimlerden oluşuyor?

Sol Parti 2004 yılında İtalya`nin başkenti Roma`da kuruldu. Avrupa`nin değişik ülkelerinden 15 partinin katıldığı bir oluşumla kuruluş kongresini yaptı. Parti Av-

www.arsivakurdi.org

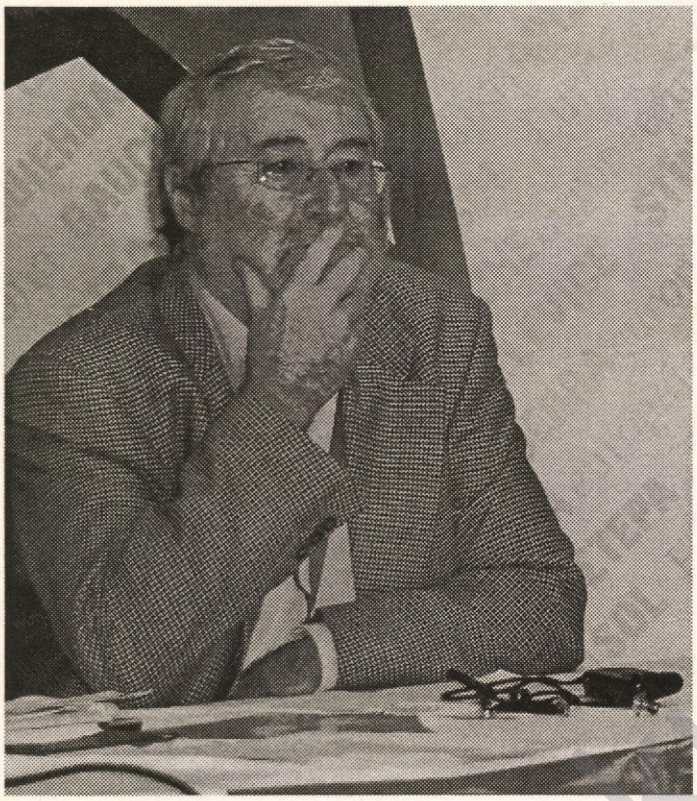

Norberto Crivelli

rupa`daki komünist ve sosyalist partilerden oluştu. Bu parti için Avrupa`da üç temel duruş sözkonusudur.

1. Komünist olupta direkt çekinmeden yer alanlar

2. Sosyalist olarak tanımlanan; fakat II. Enternasyonal içinde yer almayan radikal sosyalist partiler

3. Komünist olan ama bu oluşumda yer almayan partiler. Örneğin: Yunanistan ve Portekiz Komünist Partileri gibi (ki bunlar Avrupa`da önemli partilerdir) ama bu oluşumda yer almıyorlar. Bunlara benzer partiler böylesi bir oluşumun sadece gerçek komünist partilerden oluşması gerektiğini düşünüyorlar. Bu oluşum 15 partiyle başladı. Şimdi 19 asıl üye ve 9 gözlemci parti ile yoluna devam ediyor.Bu asıl üyeler içerisinde Türkiye`den Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) de bulunuyor. ÖDP geçen yıl sonunda yapılan kongrede asıl üyeler arasına katıldı. Gözlemci partiler kongre ve diğer oluşan ve oluşturulan organlarda yer alma ve söz hakkına sahipler. Sadece herhangi bir konuda veto hakları yoktur. Çünkü oluşumun asıl üyelerinden herhangi biri herhangi bir konuyu veto ederse o konu kabul edilmiyor. Bu oluşum kuruluş kongresinden sonra iki kongre yaptı. İlki Ekim 2005 yılında Yunanistan`in başkenti Atina`da, ikincisi Kasım 2007 yılında Çek Cumhuriyeti'nde yapıldı. Parti normalde iki yılda bir kongre yapıyor.

Bu partiyi oluşturan partiler Avrupa Parlementosu'nda beraber hareket ediyorlar mı?

Evet, bu partiler Avrupa Parlementosu (AP)`de beraber çalışıyorlar ve ayrıca parlemento içinde bir grupları var. Bu grup içerisinde Avrupa Sol Partisinde yer almayan komünist partilerin parlementerleri de yer almaktadırlar. Bu grup 41 parlamenterden oluşuyor. Bunların 27`si Avrupa Sol Partisinin üyeleri 14`ü ise diğer komünist partilerin parlamenterleridir.

Avrupa burjuvazisi AB`den dolayı birleşti, parti bu konuda ne düşünüyor?

Her şeyden önce AB burjuva bir oluşumdur. Burjuvazi kendi ekonomik ve politik çıkarları için bu birliği gündeme getirdi, destekliyorlar ve ilerletmeye çalışıyorlar. Biz bu nedenle oluşan, oluşturulan AB`ye karşıyız. Bizim amacımız demokratik, işçi-emekçi haklarından yana olan bir AB`dir. Yani daha sosyal, daha eşitlikçi bir AB hedeflediğimiz için ve bu uğurda Avrupa Sol Partisini kurduk. Biz, barışçıl ve demokratik bir AB istiyoruz. Kendi çıkarları için savaş isteyen, halklara ızdırap çektiren bir AB istemiyoruz. Örneğin AB için önemli olup gündemde olan Avrupa Anayasası anti demokratik bir şekilde hazırlanmaya çalışılarak bütün ülkelere kabül ettirilmeye çalışılıyor. Biz Avrupa için demokratik ve işçi-emekçi haklarına saygılı, eşitlikçi bir anayasa istiyoruz. Bu da her ülkede yapılması gereken halk referendumu ile olmalıdır. Geçen yıllarda Fransa ve Hollanda`da yapılan referundumlarda halkların anayasayı kabul etmemesi gündeme geldi. Geçen yıl Lizbon`da (Portekiz) yapılan AB toplantısında sözde değişiklik yapılarak anayasa tekrar gündeme getirildi. Bizce çorba yeniden yapılmadı, eski çorba ısıtılarak halkların önüne sürüldü. Yapılan değişiklikle halkların referandumla anayasayı kabul etmesi devre dışı bırakıldı. Parlamentoların onaylaması yeterli görülüyor. Bu anti demokratik bir yöntemdir. Şu anda Avrupa Sol Partisi güncel olarak bunun aktif mücadelesini veriyor.

Siz nasıl bir Avrupa istiyorsunuz?

Biz, burjuvazinin Avrupasını kabul etmiyoruz. Biz; barış ve kardeşlik içinde yaşayan, sosyal, dayanışmacı, işçi-emekçi haklarına saygılı, doğanın korunmasına

özen gösteren ve herkese açık bir Avrupa istiyoruz, bunu hedefliyoruz.

Bana göre Avrupa komünist-sosyalist partileri güzel bir birlik oluşturdu. Bu oluşumun kapitalizmi aşan bir programı var mı?

Bu oluşum içerisinde yer alan bütün partiler kapitalizmi aşmayı hedefliyor. Çünkü bu partiler II.Enternasyonalizmi kabul etmeyen partilerdir. Avrupa Sol Partisini oluşturan bütün partilerin ayrı ayrı olan ve kendi koşullarına göre hazırlanan programları kapitalizmi aşmayı kendilerine hedef olarak belirlemiş durumdadırlar. Bundan dolayı Avrupa Sol Partisinin belirlenmiş bu şekilde bir programı yoktur. Fakat bütün partileri bağlayan projeler mevcuttur. Örneğin:

1. Seçimler; gelecek yıl yapılacak olan Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde bütün partilerin hemfikir olduğu ve birlikte hareket ederek, aynı doğrultuda, aynı politika ile seçimlere gireceğiz.

2. İşçi ücreti; işçi ve emekçilerin insanca yaşayabilecekleri bir ücret karşılığında çalışmaları. Çalışan herkesin aldığı ücretle kimseye muhtaç olmadan yaşayabilmesi.

3. Sözleşmeli çalışma; son yıllarda işçi ve emekçiler için olumsuz olan sözleşmeli çalışma sistemidir. Avrupa Sol Partisi olarak işçilerin bu şekilde çalıştırılmalarına karşıyız. Çünkü bu durum toplumda, işçi ve emekçilerde bir belirsizlik yaratmaktadır. İşçi hiçbir hakka sahip olmadan ve işinin sürekliliğinden emin olmadan geçici anlaşmalarla çalıştırılıyor. Bu belirsizlik o işçinin bütün hayatına yansıyor. Bu anlamda Avrupa Sol Partisi bu duruma karşıdır. Bu yıl sonbaharda Bürüksel`de iş ve işçi durumu ile ilgili uluslararası bir toplantı yapılacak. Parti olarak şimdiden bu anlaşmalı, sözleşmeli sistemi protesto için Avrupa`nın güneyinden, kuzeyinden, doğusundan, batısından hareket ederek, propaganda yapacak konvoylarla toplantının yapılacağı tarihte Bürüksel`de büyük bir miting düşünülüyor. Amaç bütün halkı bu konuda bilgilendirmek ve protestoya çağırmaktır. 4. Barış; biz silahla, topla, tüfekle sorunları halledileceğine inanmıyoruz. Bu anlamda sorunlar konuşularak, tartışılarak çözülür. Emperyalizm ve özellikle NATO dünyada her şeyi zorla, silahla halledeceği düşünülüyor. Bu yalandır, doğru değil. Parti olarak, biz bu düşünceye karşıyız. Bu durum ABD emperyalizmine ve diğer emperyalistlere yarıyor. Bizim hedefimiz barıştan kardeşlikten yana bir dünya ve Avrupa`dır. Parti programdan ziyade bu tür projeler üzerinde durarak beraber hareket etmenin yol ve yöntemlerini gündemine almaktadır.

Parti, Kürdistan`daki durum hakkında ne düşünüyor?

Avrupa Sol Partisi ulusların, halkların kendi kaderini tayin hakkına saygılıdır. Parti her halkın diline, kültürüne, gelenek, göreneklerine ve kimliğine saygılıdır. Kürdistan`in dört parçaya bölünmesi bir olumsuzluktur. Kürt halkı dört ayrı parçada bulunmaktadır. Türkiye Kürdistanı'nda problemin silahla, zorla, katliamla çözüleceğine inanmıyoruz. Her şeyden önce görüşülerek sorunun barışçıl bir şekilde çözülmesi taraftarıyız. Parti olarak bu yılın Ocak ayında dünya basınına açık bir basın açıklaması yaparak son saldırıların bir an önce durdurulmasını ve görüşme yolunun açılmasını deklere ettik. Çözümün nasıl olacağı konusunda sözkonusu halklar karar vermelidir.

Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Ben de teşekkür ederim.

www.arsivkurdi.org

Temel DEMİRER

"Bir zaman gelir ki sessizlik ele verir."[2]

Öteki ve "ötekileştirme" deyince! Veya öteki kimdir? Ötekileştirme nedir?[1]

2007 yılının tükenmesine çok az bir zamanın kaldığı coğrafyamızda "Öteki ve Ötekileştirilme"yi tartışmak, konuşmak; gerekli olduğu kadarıyla "zor ve zorlu bir iş"...

Bunu bilmeyen var mı? Şüphesiz yok!

Ama bu böyle olsa da, belki de sırf böyle olduğu için konuşulmayı, irdelenmeyi hak ediyor "Öteki ve Ötekileştirilme" konusu...

"Neden" mi?

Georg Christoph Lichtenberg'in, "Dünyadaki kötü, iyiden daha faydalı olmasın sakın?" sorusunun daha sık telaffuz edildiği mevcut koşullarda; 1986'da yakalanan Mentor (Kılavuz) nickli hacker gibi, "Evet ben bir suçluyum. Suçum merakımın bir parçası," diyebilmek; ya da Bernard Shaw'ın, "Sağduyulu kişi, kendini dünyaya uydurur; sağduyusuz kişi, dünyayı kendine uydurmaya çalışır. Tüm ilerlemeler o nedenle sağduyusuz kişilere dayanır," uyarısını tekrar anımsamak için...

Yeri geldi; altını defalarca çizerek söyleyeyim: Aşka ve hayata dair korkusuz sorular soracağız ve diyeti neyse aldırmadan, "amasız", "fakatsız" yanıtlar bulacağız...

Aşktan ve hayattan yana olmak, bunu "olmazsa olmaz" kılıyor...

Bundan kuşkusu olan beni dinlemesin!

Derisini Engizisyona yüzdürme tehdidi pahasına "Dünya dönüyor" diyen Galileo'yu ya da İsmail Beşikçi'yi anımsayın..

Bilmiyor değilim: Bu topraklarda sahici sorular sormak da, sahici yanıtlar aramak ve bulmak da ateşten gömleği giymecesine çok ama pek çok şeyi göze almak demektir...

Ancak unutulmasın: Aşka ve hayata dair her şey, göze almak, sakınmamak ve hatta cüretkârca aldırmamakla mümkündür...

"Yanıt arayanlar", "meraklı olanlar" için başka türlüsü mümkün değildir; olmamıştır; ve olmayacaktır da... "Nasıl" mı?

Hikâyeyi bilirsiniz: "Bir filozofa Dünyanın neyin üzerinde durduğunu sormuşlar.

'Bir kaplumbağanın,' demiş filozof.

'Peki ya kaplumbağa neyin üzerinde durur?'

'Bir masanın.'

'Peki ya masa neyin üzerinde durur?'

'Bir filin.'

'Peki ya fil neyin üzerinde durur?'

'O kadar da meraklı olmamak lazım'..."[3]

Onların yani egemenlerin aksine ben size tutkuyla meraklı olmayı öneriyorum...

Ve bu tutkulu merakla size -dilimin döndüğünce- "öteki ve ötekileştirmek"i anlatmaya çalışacağım...

Hadi başlayalım öyleyse...

I-) ANILARDA ANIMSADIKLARIM...

Kimdir "öteki" ya da nedir "ötekileştirmek"?

Bir alay teorik laf etmek mümkün, edilebilir ve edilmelidir de. Ama izin verirseniz ben anılar dehlizimdeki örneklerden bir kaçını sıralayarak başlayayım...

İlki Ayvalık'tan... Babam edebiyat öğretmeniydi; ben de 5 ya da

www.arsivakurdi.org

6 yaşımdaydım. Hüseyin, her türlü haşarılığı birlikte yapabildiğim en yakın arkadaşımdı. Çok severdim onu; ta ki bir gün Orhan Günsiray ile Aliki Vuyuklaki'nin bir filmini izledikten sonra, Aliki Vuyiklaki'ye "bizimki" diyen Hüseyin'in bir "Rum piçi" Hristo olduğunu öğrenene değin... Dövdüm onu (elim kırılsaydı keşke!) Suçu "Rum piçi Hristo" olmaktı; eve döndüğümde muzaffer edayla anama anlattım bunu; ardından ondan yediğim okkalı şamarı (eline sağlık ne de iyi etti) hiç ama hiç unutmadım; kulağıma küpe bana da bir hayat dersi oldu sözleri: "Ha Hristo, ha Hüseyin... O senin kardeşin... Siz aynı sokağın, toprakların çocuklarısınız... Neyi paylaşamıyorsunuz ki? Ne Rum olmak suç, ne de Türk olmak üstünlük"...

İkinci anım 1960 darbesi takip eden kesitte... "Size Kürt diyenin suratına tükürün!" diyen Cemal Gürsel'di değil mi? Türk'tük ya, hep suratına tükürecek birini aradık çocuk aklımızla; önümüze gelene "Sen Kürt müsün?" diye sorarak...

Üçüncüsü Çorum Albayrak İlkolkulu'ndan, Kürt kökenli bir ailenin çocuğuydu, "Sen Kürtsün" dendiğindeki yanıtı hâlâ büyük bir utançla anımsıyorum: "Hayır ben Kürt değilim, Kürtlerin kuyruğu varmış, benim kuyruğum yok, ben Kürt değilim..." (Siz büyükleriniz anlattılar mı bilemem, biz çocukken "Kürtlerin kuyruklu olduğu" söylenirdi bize...)

Dördüncü gündelik hayatta bir sıkça sarfedilen söz: "Tahtadan maşa, Kürt'ten paşa olmaz"! (Biliyorum siz bu sözün daha şedidini de biliyorsunuz; ama ben onu buraya aktarmıyorum!)

Beşinci anım sınır ötesinden, Fransız kız arkadaşım beni ailesine tanıştıracaktı, taktım takıştırdım, çaldık kapıyı Onunla birlikte, annesi açtı kapıyı, annesine takdim edildim, ilk tepkisi şu oldu: "Yabancı ha..." Adımı bile sormadan tanımlamıştı beni anası: Yabancı...

Altıncı anım da sınır ötesinden

BİRİLERİ SİZİ TUTTUĞU TAKIMIN BAŞARISIZLIĞINDAN ÖTÜRÜ "ÖTEKİ" İLAN EDİP TARTAKLAMAYA ÇALIŞABİLİR!
BİRİLERİ SİZİ PARANOYALARININ DÜŞMANINA ÇEVİREREK "ÖTEKİ" YAFTASIYLA MEZARA YOLLAYABİLİR!

Sırbistan'dan... Sürgündeki kardeşten öte yoldaşım Seyhan'ın eşi Sırp'tı, Sandra adında müthiş sevimli bir kızları vardı. İnanmayacaksınız belki ama, mızmızlanan Sandra'yı anneannesi "Yaramazlık yaparsan seni Türklere veririm" diye tehdit ediyordu... Ve ben de, babası Seyhan da Türk'tük... Ve de biz Sandra'yı gözümüzden esirgercesine çok seviyorduk...

Burada durup, anılarda anımsadıklarımdan hareketle hızla sıralıyorum...

Ötekine bak ötekini gör, kendine bak kendini gör!

Gayrimüslim veya etnik kimlikler "içimizdeki öteki"dir!

Değişmeyen tek gerçek var; o da, durum ne olursa olsun her zaman bir "öteki" olduğunuzdur!

Mesela...

Birileri sizi tuttuğu takımın başarısızlığından ötürü "öteki" ilan edip tartaklamaya çalışabilir!

Birileri sizi paranoyalarının düşmanına çevirerek "öteki" yaftasıyla mezara yollayabilir!

Birileri sizi, aklınızı okuduğunu düşünerek 'potansiyel öteki' diye etiketleyip yargısız infaza sürükleyebilir!

Mesela...

Hasbelkader konuşmanız içinde birkaç sözünüz, "tehlikeli ötekiler"den olduğunuza delil gösterilip kodesi boylayabilirsiniz!

Hasbelkader toptan "öteki" kabul edilip toplum olarak bir savaşa sürüklenebilirsiniz!

Aslı sorulursa, -iktisadi ve sosyal zaruretler zemininde yükselen- "kimlik travmaları"nın bir refleksi olarak boyveren "öteki ve ötekileştirme"nin başat alanı, elbette "kim'lik, fark'lılık" eksenidir.

"Toplumsal varlık olarak insana özgü belirti, nitelik ve özelliklerle, birinin belirli bir kimse olmasını sağlayan şartların ya da herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü" olarak açıklanması mümkün olan "kimlik" konusunda, antropolog Michael Rowlands da, "Bireylerin kendilerini başkalarına bir şekilde takdim etme özgürlüğünün sonucunda benlik ve benliğin temeli (özel-toplumsal alanlar) apayrı şeyler hâline gelir," der...

Nuri Bilgin de kimliğin inşasında şu temel özelliklere değinir: "Kimliklerin, bir inşa ürünü olmaları, özsel gerçekliklerinin olmaması demektir; kimlikler tarihsel ve psiko-sosyal süreçlere bağımlıdırlar.

Sosyal dünyamızda cereyan eden olayları kapsayan sosyal gerçeklik, büyük ölçüde insanların bu gerçekliğe ilişkin temsillerinin bir ürünüdür. Ama onlar bu olayları, kendi dışlarında apayrı gerçeklikleri varmış gibi görürler. Bu anlamda kimlikler, sağduyu düşüncesi tarafından bir öz gibi algılanırlar...

Kimlikler basit birer etiket değildir. İnsanların kimlik görüşlerine, zamana ve ortama göre değişen psiko-sosyal yatırımları vardır. Bu yatırımların önemine göre, kimlikler de az ya da çok önem taşırlar.

İnsanlar, çevresel türlülük ve karmaşıklıkla başa çıkabilmek için çeşitli durumları, olayları, şeyleri ve insanları kategorilendirmektedirler...

İnsanlar, kimliklerini istendik yönde şekillendirmek ve korumak için, geçmişleriyle sürekli 'oynayarak' tarihlerini yeniden yazmaktadırlar. Bu anlamda kimlikler, bellek üzerinden inşa edilmektedir..."[4]

Özetle kimlik, hem "biz" hem de "onlar", ötekileştirilen ("ulu-

www.arsivakurd.org

sal", "kültürel", "sınıfsal", vd. boyutları olan) bir kategorizasyon kurgusudur...

Günümüzde kültürel kimliklere hâkim olan ve ulusal kimlikleri belirleyen de, K. Marx'ın saptamasıyla, beşeri münasebetlerin "efendi-köle" ilişkisine dönüşmüş olmasıdır.

Biraz daha açarsak, köle-efendi diyalektiği sınıflı-sömürücü kültürel kimliğin tam ortasındadır. Bu da günümüzde ulus-devletin yönetiminin temelini teşkil etmektedir. Ünsal Oksay'ın ifadesiyle, "Kültürel kimlik: insanın somut toplumsal konumu gereği farklılaştırılmış bulunduğu, 'efendi-köle ilişkisi' içinde yaşatıldığı toplum hayatına geçişten itibaren başka insanlarla kendisini özdeş sayabilmesini sağlayan; efendi-köle ilişkisini gözden saklayıp, aynı sitenin yurttaşı olma özdeşleşmesi ile eşitsizliği temel almış toplumsal sistemlerin içinde tutunum sağlayan bir yapıntıdır."[5]

Bu saptamaların ışığında tekrar "öteki kimdir?" diye sorulursa...

"Öteki" yani "Yabancı", "Ben olmayan" belki de "Düşman", 11 Eylül'den sonra ABD ve Batı'nın fanatiklerine göre "Arap" ve "Müslüman". Peki ama fanatik Müslümanlara ve Bin Ladin'e göre "Öteki" kim? Üzerine cihat açılacak "Kâfir" değil mi?

Jean-Paul Sartre, "Başkaları cehennemdir" demişti. Arthur Rimbaud "Ben bir başkasıdır" diyordu. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Walter Scwimmer "Hepimiz ötekiyiz" diyor.

II-) "ÖTEKİ VE ÖTEKİLEŞTİRİLME"NİN "GENEL"İ

"...'Biz' ve onun karşısında 'öteki'nin yaratılması bir toplumsal süreçtir. Bir grup önyargısı geliştirme sorunuyla karşı karşıya bulunuyoruz. Grup önyargısı, bir grubun üyelerinin bir başka grup ve üyeleri hakkındaki önyargılarıdır diye tanımlanabilir. Genellikle de olumsuzluk yüklüdürler...

Öteki kavramına dayanarak yaratılmış pek çok olumsuz toplumsal akım ve olgu sayılabilir, ırkçılık, soykırım, etnikmerkezcilik, seksizm, tekkültürcülük, yabancı düşmanlığı vb... Aslında bir üstünlük iddiasıyla öteki kavramını yaratan bir toplumsal grup kendisini de bir kalıp tipe, ötekiyle belli bir ilişki biçimine ve belli bir ahlâka hapsetmiş oluyor. Hegel'in ünlü efendi/ köle diyalektiğindeki gibi, varlığı ve özellikleri öteki tarafından belirlenir hâle geliyor..."[6]

Bu kapsamda egemenler için "Öteki = Düşman'dır...

Egemen sınıflar sömürü ve baskı düzenlerini sorunsuz ve çatışmasız bir şekilde, güven ve huzur ortamı içinde, istikrarlı bir biçimde 'toplumsal uzlaşı' içinde, ilelebet yürütmek için her dönem kurşunlanması, boğazlanması, linç edilip aşağılanması, dışlanması gereken bir düşmana, yani bir ötekiye ihtiyaç duymuştur. Her dönem bir öteki tanımlaması yaparak bir düşman belirlemiştir.

Yarattıkları bu düşman ve belirledikleri ötekinin toplumun bütünü tarafından da öteki olarak kabul edilip benimsenmesi için çalışmıştır. Egemenler bunun için her türlü baskı ve sindirme araçlarını devreye koyarak toplumu yoğun bir ideolojik saldırıya maruz bırakmış, manipülasyon ve kuşatmanın en sinsi araçlarını ve en kirli yöntemlerini kullanmaktan bir an olsun vazgeçmemiştir. İhtiyaç duyulup yaratılan bu düşman ve belirlenen öteki bazen ülke içinde bir düşman, bazen de ülke dışında yani dışarıdan birileri olmuştur."[7]

"ÖTEKİ" YANİ "YABANCI", "BEN OLMAYAN" BELKİ DE "DÜŞMAN", 11 EYLÜL'DEN SONRA ABD VE BATI'NIN FANATİKLERİNE GÖRE "ARAP" VE "MÜSLÜMAN". PEKİ AMA FANATİK MÜSLÜMANLARA VE BİN LADİN'E GÖRE "ÖTEKİ" KİM? ÜZERİNE CİHAT AÇILACAK "KÂFİR" DEĞİL Mİ?

O hâlde görülmesi gerek: "Bireyler ve toplumlar, 'Ötekine karşı Ben/ Biz' yönelimi içinde sürdürüyor varlığını. Bu yönelim 'öteki'ni yaratmanın en kestirme yoludur..."[8]

II.1-) TEORİK VE SOYUT OLARAK ÖTEKİ

"Öteki ve ötekileştirilme"nin "genel"ine dair bu saptamaların ardından ötekileştirilmenin nesnesi olan "öteki" soruna geçersek; *ilk saptamamız "Öteki"nin "ötekileştiren" egemenlik ilişkilerinin ürünü olduğudur...*

Etnik köken, din, ve coğrafya insanları ötekileştiren nitelikler olsa da; esas olarak alınması gereken neden ekonomiktir. "Ötekileştirme" ekonomik anlamda oldu. Üretim araçlarını ellerinde bulunduranlar diğerlerini "öteki" hâline getirdi ve onların emeğiyle yaşamlarını sürdürdüler.

Günümüzde "öteki kavramı"; yoksulları, ezilmişleri, toplumun dışlanmış ama o toplumu ayakta tutan değerlere sahip insanları tarif etmektedir. "Öteki" olduğunu kabul etmek meşru olmadığını kabul etmektir, ya da "ötekileştirme" karşındakilerin haklarını sınırlandırmak ya da yok etmek anlamına gelmektedir.

Egemenler "öteki"ni değiştirmek, dönüştürmek ve kendine benzetmek ister.

Bunu da egemen üretimin boyunduruğuyla (isterseniz buna "Devletin İdeolojik Aygıtları" da diyebilirsiniz) gerçekleştirir.

Örneğin bir egemenlik aygıtı olarak "Kültüre sahip olma ve üretme"[9] dinamiklerini içermekteyken; söz konusu kombinasyonda şu "sonuç" ortaya çıkar: "Fark, bir özneye aittir -veya bir nesneye."[10]

Egemen ideolojinin kültüralist dayatmalarının veya tek boyutluluğunun bir getirisi olarak da karşımıza çıka(rtıla)n "Ötekiler"in i-)

Birçok farklı türü vardır... ii-) Toplumsal ve kültürel icattır... iii-) "Ötekilik" kurgusu, değişmez... "Öteki"ni dışlamak ve/ veya sömürmek için kullanılır.[11]

Yani ötekileştirme için öteki, hem önyargıların sonucu hem de kaynağıdır. Bu fasit bir dairedir; kısır bir döngüdür.

Söz konusu kısır döngünün unuttuğu ise, Rimbaud'un ifadesiyle, "Ben'in öteki olduğudur"!

Evet "öteki" denilen, yani ben olmayan ilan edilendir. Oysa ben, ötekinin ötekisidir. Ortada birbirine "muhtaç", birbirini "tümleyen" ikili bir ilişki söz konusudur. Ben, kendini tanımlayabilmek için önce ötekini keşfeder. Kendini ancak, ötekinden kendine doğru hareket ederek tanımlayabilir. Yani "öteki", hep ben'in içindedir.

"Ben ve öteki", "biz ve onlar", "yerli ve yabancı" gibi düalist yapılarda ilişki, ilişkinin her iki tarafı için de iki yönlü işliyor: İçe ve dışa doğru. Ben/ biz/ yerli ve öteki/ onlar/ yabancı tarafları, bu ilişkideki konumlarını hem kendileri için ve kendilerine doğru, hem de kendileri olmayan için ve kendilerinden dışarıya doğru kurmak ve devam ettirmek durumundadır.

Özne bu ilişkideki merkezi yerini ve ötekine karşı kurduğu iktidarını haklılaştırmak için gerekçeler üretir, kendini buna ikna eder ve [illegible] olarak bunu kendine tekrar eder Ötekini kendisi için "mutlak öteki"leştirir. Buna iman eder. Aynı şeyi ötekine karşı da yaparak, onu kendisinin ötekisi olduğuna alıştırır ve bu ilişkiyi iki taraf için de, başka türlü olmasının imkansız olduğuna inandırır.

Aynı iki yönlü işleyiş öteki için de geçerli. Yani aynı mekanizma ötekinde de, içe ve dışa doğru işler. Bu ikili yapılanma, her iki taraf için de zihinsel anlamda narkotik etkisi taşır. Tarafların oluşturulmuş, kalıplaştırılmış davranışları ve beklentileri artık her iki taraf için de önceden bellidir. Kalıba sokulmuş ilişki biçimi, her iki taraf için de kabullenilmiş ise zihinsel uyuşukluğu başlatır. Bu, tarafları rahatlatır, durumu meşrulaştırır.

Ben paranoid şekilde, kendine benzemeyeni, yabancı olanı keşfettiği anda tehlikeli buluyor ve kendini koruma duygusuyla tehlikenin ortadan kalkması için onu ya kendisine benzemeye zorluyor, asimile etmeye çalışıyor ya da algıladığı tehlikenin boyutlarına göre öteki üzerinde düşmanca bir strateji geliştiriyor. Ötekini reddederek aslında onu bir 'erişilmezlik' zırhına bürüdüğünün (ve büyülendiğinin) farkına bile varmıyor ve korkarak, kızarak ve şaşırarak ötekini tehlikeli, küstah ve şımarık buluyor. Kendi paranoyasının kurbanı oluyor. Ben, bu noktadan sonra "başkaları cehennem" demeye başlıyor.

Ben ve öteki arasındaki ilişkide roller bellidir. Bu rolleri belirleyen de elbette ki özne/ ben'dir. Ben/ biz/ yerli olan kural koyan, konuşan, yazan, planlayan, strateji geliştiren, akılcı olan, sınırları tanımlı ve katı olandır. Öteki/ onlar/ yabancı kurallara tabi olan, dinleyen, okuyan, öznenin yaptığı planlamaya uyması beklenen, taktik geliştiren, duygusal olan, sınırları değişebilir-muğlak olan ve özneye göre esnek olandır.[12]

Ben ve öteki ilişkisinde benin koyduğu bu ilişki yapısını öteki de benimsemiş ve seçeneklerden birini kabul etmiş ise problem yok. Problem, ikili yapının taraflarından birinin özellikle de edilgenleştirilmiş olan ötekinin itirazıyla başlıyor. Ötekinin, ilişkiye ve dolayısıyla ben'e karşı takındığı kayıtsızlık bile ben'i çileden çıkartmaya yetiyor.

BEN VE ÖTEKİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE ROLLER BELLİDİR. BU ROLLERİ BELİRLEYEN DE ELBETTE Kİ ÖZNE/ BEN'DİR. BEN/ BİZ/ YERLİ OLAN KURAL KOYAN, KONUŞAN, YAZAN, PLANLAYAN, STRATEJİ GELİŞTİREN, AKILCI OLAN, SINIRLARI TANIMLI VE KATI OLANDIR.

Yani öteki, ötekileştirene, "Ben artık öteki değilim, olmak istemiyorum" diyerek, egemen boyunduruğa itiraz edince kızılca kıyamet kopuyor...

III-) MUHTELİF VERSİYONLARIYLA ÖTEKİ VE ÖTEKİLEŞTİRME

Evet, "kızılca kıyametin koptuğu" alan, öteki/ve ötekileştirilmenin başat olduğu "kimlik, azınlık, din, milliyetçilik ve sınıf aidiyetleri"dir...

"Nasıl" ya da "Neden" mi?

Bireyler, toplumlar ya da topluluklar kendi kimliklerini inşa ederlerken genellikle başkalarıyla ya da ötekiyle bir kıyaslama yaparlar; ötekiyi tanımlarlarken de kendi kimliklerinden yola çıkarlar. Hentch'in[13] Doğu-Batı bağlamında belirttiği gibi "Bugün bu kimlik bilincine, ötekiliği düşünmeden, ötekinin bakışını ve (yanı başımızdaki ya da uzaktaki) mevcudiyetini hesaba katmadan varılması her zamankinden çok zorlaşmıştır."

Her toplumun kendisine bir öteki yarattığı[14] genel bir kabul görür gibidir. Bu kabul, ötekinin kimlik oluşturmada ne kadar önemli bir etken olduğunu göstermektedir. Bozkurt Güvenç'e göre kişi veya toplum kendi kimliğini bulmak, tanımlamak ve korumak için ötekiyi yaratır, sonra da onların karşısında yer alırdı.[15] Çünkü kişi, kimliğini biraz da kimlere karşı olduğu ile bilmektedir.[16] Fakat çoğu zaman böyle olsa da ötekilikte her hâlükârda mutlak bir karşıtlık olduğunu söylemek güçtür. Öteki her zaman var olsa da zorunlu bir karşıtlık, bir çatışma, bir negatiflik durumu olmayabilir (daha doğrusu bu, bir temenni olarak kabul edilebilir). Nitekim Avrupa'da öteki konusunda yapılan bazı çalışmalarda da öteki teriminin Avrupalılarca sadece negatif anlamda kullanılmadığını, (nötr anlam içermek üzere) diğer yerler, diğer insanlar anlamında kullanıl-

www.arsivsosyalist.org

dığını göstermektedir.[17]

Öte yandan milliyetçilik de öteki, kimlik ve azınlık durumlarıyla ilişkili olarak ortaya çıkar. Eriksen'in de belirttiği gibi "[d]iğer etnik kimlikler gibi milliyetçi kimlikler de başkaları ile ilişkili olarak inşa edilir; ulus düşüncesi, o ulusun üyesi olmayan başka ulusların ya da en azından başka insanların var olduğunu varsayar." Milliyetçilik, bazen bir baskı ve ayrıştırma aracı, bazen de bir birleştirme unsuru biçiminde tezahür eder. Özellikle savaşların yaşandığı dönemlerde ve savaş durumlarında bir devlet içindeki "öteki"leri "biz" yapma gücüne veya sihrine sahip bir fenomene dönüşebilir. Örneğin Afganistan'daki farklı etnik gruplar Sovyetler Birliği güçlerine karşı birleşip mücadele ederlerken aralarındaki ötekilik durumu geçici olarak rafa kaldırılmıştı; ancak Sovyetler, Afganistan'dan çekildikten sonra etnik gruplar arasındaki çatışmalar yeniden başladı.[18]

BİREY YA DA BİR ETNİK, DİNSEL, CİNSEL VB. GRUP, ESAS OLARAK KENDİNİ TANIMLADIĞINDA ÖTEKİYİ, ÖTEKİYİ TANIMLADIĞINDA İSE KENDİNİ TANIMLAMAKTADIR. BU AYNILIK DEĞİL, FARKLILIK ÜZERİNE İNŞA EDİLMİŞ AYIRT EDİCİ BİR TANIMLAMADIR.[25]

Özellikle etnik yapılar üzerine kurulmuş olan milliyetçilik anlayışı, devlet içinde başka etnik yapıların bulunduğu durumlarda, o etnik yapıları öteki olarak görme ve onu çeşitli yöntemlerle etkisizleştirme eğilimi ağır basar. Ahmet Yıldız'ın "'Biz" ve "onlar" arasında sistematik ayırımların getirilmesi etnikliğin asli bir özelliğidir. Biz ve onlar ayırımı olmaksızın etniklik var olamaz,"[19] saptaması milliyetçilik için de geçerlidir. Bu ötekilik durumu, yaşamın her alanında hissedilebilir. Daha sonra üzerinde ayrıntılı olarak durulacak olan eğitim alanı ise etnik ötekiliğin "doğal", "sıradan", "tehlikeli" görüldüğü ve bazen de "olması gereken" anlayışıyla meşrulaştırılmaya çalışıldığı alandır.

Bu çerçevede öteki kavramı, özellikle son yıllarda, sosyal bilimlerde, sıkça kullanılmaktadır. Bir kavram olarak öteki, sözlük anlamında kullanılan öteki kavramını aşan bir içeriğe sahiptir. Öteki, sözcük anlamıyla "ben" ve "biz"den farklı olanı, ben ve biz dışında kalanı belirtmek için kullanılır. Harta kavram, "sen", "siz", "o" ve "onlar" zamirlerine göre daha uzak olanı da kapsamaktadır. Ancak toplumsal yapı içerisinde Öteki (ki bu anlamda kavram tırnak içinde ya da italik kullanılmaktadır); ben, biz, sen, siz gibi zamirlerden farklı olarak toplumsal bir birimi bir grubu kapsayacak biçimde kullanılmaktadır.

"Öteki kimdir?" sorusuna çeşitli yanıtlar verilebilir ve verilmektedir de; ancak sonuçta, öteki tanımlamalarında birbirine yakın anlamlar çıkmaktadır. Öteki (veya onlar), Hobsbawm'a göre, "'biz' olmayandır: [ve onlar] en çok derilerinin rengi, başka fiziksel farklılıkları ya da konuştukları dille tanımlanırlar."[20] Fakat deri rengi, başka fiziksel farklılıklar ya da dille ilgili olmayan ötekilikler ve ötekileştirmeler de vardır. "Biz"im dışımızdaki herhangi bir topluluk, bir grup, aynı dili paylaşsak da, aynı deri rengine sahip olsak da "biz"e rakiplerse (ancak her zaman "rakip" olmaları gerekmez) ve bunların biz'i tehlikelerle karşı karşıya bırakacağını varsayıyorsak, '"onlar" bizim için ötekidir. Çünkü ancak ötekiler varsa biz oluruz; onlar ise hep birlikte, bir bütün olarak bir grup oluştururlar; bunun tek nedeni ise onların aynı öznitelikleri paylaşmalarıdır. Onların hiçbiri "bizden biri" değildir. Kendi kimliğimizi anlamamız için onların varlığına ihtiyaç vardır. Öyleyse ötekiler bizim dışımızda, bizden farklı fakat birbirine benzer olanlardır.[21] Pesmazoğlu'ya göre öteki, "biz" ya da "ben"e en uzak olan olmasının yanında, ironik olarak bize en düşman ve bize en yakın olandır. Sınırlarımız içindeki öteki en yakından tanıdığımız, kardeşimiz, hayatımızın bir parçası olabilir. Öteki bir bakıma ben'in ya da biz'in bir yaratımıdır.[22] Öteki ile ben'in karşılıklı bir etkileşim içinde olduğunu belirten Bauman, bu karışıklığı şöyle ifade etmektedir:

"Ötekinin durumuna dikkat etmek benim sorumluluğumdadır; ama sorumlu bir şekilde sorumlu olmak, 'sorumluluğumdan sorumlu' olmak, bu durumun ne olduğunu bilmemi talep eder. Bana emir veren Ötekidir, ama bu emre ses vermek, onu benim duyabileceğim hâle getirmek zorunda olan benim. Ötekinin sessizliği bana için-konuşma emri verir ve Öteki için konuşmak, öteki hakkında bilgi sahibi olmak anlamına gelir."[23]

Bu durumda öteki, bir yönüyle ben'i bağlayıcı, kısıtlayıcı, sınırlayıcı güce sahip bir otoritedir.

Hentch'in deyişiyle "ötekiliğin tanımı, her zaman için kendi kendini tanıtmanın ya da kendi kendini reddetmenin bir yolundan başka bir şey değildir."[24] Birey ya da bir etnik, dinsel, cinsel vb. grup, esas olarak kendini tanımladığında ötekiyi, ötekiyi tanımladığında ise kendini tanımlamaktadır. Bu aynılık değil, farklılık üzerine inşa edilmiş ayırt edici bir tanımlamadır.[25]

Kimin öteki, kimin biz/ben olduğu karışık gibi görünse de bireyin ya da toplumun durduğu yerden bakılınca o kadar karışık olmadığı anlaşılır. Kentliye göre köylü, burjuvaziye göre İşçi, Avrupalıya (oryantaliste) göre Doğulu, Afrikalı, Güney Amerikalı, Avustralya yerlisi ve Müslümana göre Hıristiyan (veya tersi), dindara göre farklı dine mensup olanlar ya da dinsizler, Türk'e göre Kürt ve diğer azınlıklar, beyaza göre zenciler veya

sarılar, kapitaliste göre komünistler vb. Liste daha da uzatılabilir ve ötekileştirme daha küçük birimlere uygulanabilir. Her bir kategori diğerinin ötekisi gibi görülmekle birlikte, gerçekte ve toplumbilimlerindeki anlamıyla öteki, egemen kültürün, erkin, siyasanın vs. hegemonyası altında yaşamak zorunda bulunan, güçsüz ve azınlıkta olandır. Ötekileştirme bazen ırkçılık boyutuna kadar vardırılır. Yuval-Davis'e göre egemen/baskın kültür/etni ya da grup "'Ötekilik' kurgusu[nu], değişmez 'öteki'ni dışlamak ve/ya da sömürmek için kullandığı zaman ırkçılık meydana gelir."[26] Dolayısıyla da ötekiliğin ırkçılıkla ya da ırkçılık düşüncesiyle bazı yönlerden örtüştüğü söylenebilir.

Özetle, bir kez daha -yinelemek pahasına- "öteki ve ötekileştirme" kavramlarından ne anlamak gerektiğini, bu kavramların ne anlam ifade ettiğini tekrarlayalım:

Öteki, başkasını tanımladığımızı zannederken aslında kendimizi, kendi kimliğimizi tanımlamada veri olarak aldığımız yahut edindiğimiz yahut kendi üstümüzde taşıdığımız kimliği tanımlamakta dayanılan bir kavram. Başkalarını birtakım klişelerle, kalıplarla tanımladığımız ölçüde kendimizi de tanımladığımızı düşünüyoruz. Tabi bu etnik kökenli, ekonomik-sınıfsal kökenli olabilir, çok daha farklı geçişleri taahhüt etmek mümkün olabilir. Bunların bazıları sabit kimliklerle, sabit öteki kimlikleridir. Bazıları da konjonktüreldir...

Ötekileştirme, bir kalemle sürekli bu hatların üstünden geçmek, hatta geçerken deforme etmek; öteki'nin çok başka hatlarını yok etmek; sadece kendi görmek istediğimiz hatları kabalaştırmak demektir ki, bu çoğu zaman nefret hattında inşa edilir. Millet, din, kültür, etnisite gibi veri birtakım kimliklerden yola çıkarsak, bunlar vardır. Bir insan, bunların ölçüsünde kendi kimliğini kuvvetle çizmek istediği oranda başkalarının ayırt edici kimliğini -ki bu çoğu zaman düşmanlık bazında olurde kalın kalemle çizer.

III.1-) EGEMEN(LERİN) ÖTEKİLEŞTİRME PRATİĞİ: AVRUPAMERKEZCİLİK

Öncelikle bir saptama: "Öteki ne olduğundan çok ne olmadığıyla tanımlanır...

Öteki çeşitli söylem ve kurumlar tarafından kurulan bir 'bilgi nesnesini' oluşturur...

Öteki Avrupa maddi uygarlık ve kültürünün ayrılmaz bir parçası olarak kurulur ve işlev görür. Bu söylemsel bir kuruluştur ve Öteki'nin tarihsel bir varlık olarak anlatışını reddeder..."[27]

Gerçekten de Salman Rüşdi'nin, "Avrupa'nın sorunu, çoğunluğu kendi sınırlarının dışında olup biten tarihini unutmuş olmasıdır"; ya da H. Gökhan Özgün'ün, "500 yıldır Fransa'da yaşasan bile, eğer zenciysen göçmensindir,"[28] diye betimledikleri Avrupamerkezli kimlik "öteki"ni icat edebildiği sürece var olmuş ve kendisini üretmiştir.

Evet sömürgeci Batı'ya hükümran özne konumunu sağlayan söylemsel dinamikler Ortaçağda din tarafından düzenlenmiştir. Endüstrileşme ve sömürgeci saldırganlık kesitinde de, ırk ayrımcılığı belirleyici olmuştur. XIX. ve XX. yüzyılda halk/ ulus kavramı öne geçmiştir. XX. yüzyılın sonunda modern devletler kendi ve yabancı arasındaki ayrımı kültürel farklılıklara dayandırmışlardır. XXI. yüzyılda ise, "uygarlıklar çatışması" söylencelerine sarılmıştır.

Aslı sorulursa "medeniyet ve barbarlık" kavramlarını, "siyah" ile "beyaz", "kendilik" ile "öteki" düalizmine temellendiren "Beyaz Adam"; "Şark" hakkında bir söylem üreterek, Avrupa/ Batı/ Biz ile yabancı olan Şark/ Asya/ Öteki arasında bir kutupluluk inşa etmiştir. Bu sömürgeci kurguya göre, Avrupa, kendini rasyonel, beyaz, erkek olarak, Doğuyu ise, irrasyonel, dişi, tembel olarak niteler...

Söz konusu ele alış en kristalize ifadesini Avrupamerkezcilik de bulur...

Rönesans'tan Aydınlanma felsefesine kadar üç yüz yılda gelişen modern ideolojinin yarattığı bilinç, Avrupa'ya özgü, akılcı ve laik bir ideoloji olarak belirmiştir. XIX. yüzyıldan itibaren egemen ideoloji Avrupamerkezli kültürcü bakış, "Batı" kurmacasına başvurmuştur. Keyfi ve mitsel olan bu kurgu, keyfi bir "Doğu" kurmacasını yaratmıştır. Avrupamerkezci kültürcü sav, Batılı soyağacını, Antik Yunanistan, Roma, Hıristiyan, feodal Avrupa ve kapitalist Avrupa sıralamasına göre kurmuştur.

Örneğin içinde debelendiğimiz tarihsel kesitin Afganistan'dan Irak'a "demokrasi götüren"(?!) belalı gerçekleri, tam da bu kurguların pratiğinden başka bir şey değildir...

Mesela, Tuğrul İlter'in dikkat çektiği üzere, "George Bush'un 'Yeni Dünya Düzeni' sloganı kesinlikle yeni değil, çünkü George Bush benimsemeden çok önce Adolf Hitler tarafından ortaya atılmış olup, uygulaması da keşif ve fetihle dolu Kolombgil zamanlara uzanmakta. Bundan önceki tartışmanın ışığında, bu yeni dünya düzeninin bir-proje-olarak- Batılı olup, Amerika Birleşik Devletleri'nin dünya üzerindeki egemenli-

GERÇEKTEN DE SALMAN RÜŞDİ'NİN, "AVRUPA'NIN SORUNU, ÇOĞUNLUĞU KENDİ SINIRLARININ DIŞINDA OLUP BİTEN TARİHİNİ UNUTMUŞ OLMASIDIR"; YA DA H. GÖKHAN ÖZGÜN'ÜN, "500 YILDIR FRANSA'DA YAŞASAN BİLE, EĞER ZENCİYSEN GÖÇMENSİNDİR,"[28] DİYE BETİMLEDİKLERİ AVRUPAMERKEZLİ KİMLİK "ÖTEKİ"Nİ İCAT EDEBİLDİĞİ SÜRECE VAR OLMUŞ VE KENDİSİNİ ÜRETMİŞTİR.

ğini pekiştiren bir düzen olarak anlaşılması gerektiğini önermek istiyorum. Bu 'yeni dünya düzeniyle ilgili yeni olan bir şey varsa o da yalnızca Sovyetler Birliği'nin çözülüşünün ardından ABD'nin Üçüncü Dünya'ya karışmalarını dengeleyecek seçenek bir süper gücün kalmamış olmasıdır - dolayısıyla General Scwarzkopf'un Körfez Savaşı'nın ardından gelen 'Bir numara biziz!' açıklaması. ('Komünizm' olarak temsil edilen) Doğu ile ('kapitalizm' olarak temsil edilen) Batı'yı ayıran duvar yıkılmasından sonra (modern olan) 'biz'le (geri kalmış olan, koşulları bir zaman bizi tanımlayan ama bizim geçmişte bıraktıklarımız) 'onlar' arasındaki hiyerarşik sınır Kuzey (Birinci Dünya) ile Güney (Üçüncü Dünya) arasında daha da katı olarak çizilmiştir. 'Yeni Dünya Düzeni' bir kez daha Üçüncü Dünya'nın geri kalmışlarının ya şeytansı bir Saddam Hüseyin çiziminde olduğu gibi kendi vahşi barbarlıkları içinde yok edilmelerini ya da kendi geleceklerinin şimdisi olan 'bizler' gibi olmaları için insanlaştırılmalarını, uygarlaştırılmalarını ve geliştirilmelerini koşullandırmaktadır.

Ancak 'biz'i 'onlar'dan ayıran bu sınır, yıkıcı bir içerdeki-farklılığın -'eski dünya'nın 'biz'inin yanısıra 'yeni dünya'nın bizinin içindeki farklılığın- tehdidi altındadır çünkü 'bize karşı onlar' ikilemindeki 'biz'in özsel bütünlüğü farklılık tarafından oluşturulmuş olup farklılık bütünlüğüne yerleşiktir. Dolayısıyla bütünlüğü ontolojik olarak verili olmayıp bu 'biz'in içindeki farklılığı boşa bir çabayla bastırmaya ve dışlamaya uğraşan etkin bir ötekilemenin sonucudur. Örneğin, ABD. anayasasındaki 'Biz, halk'ın içindeki 'biz' bütünlüğünü Amerika yerlilerinin, kadınların, siyahların ve mülksüzlerin dışlanmasına borçluydu. Benzer şekilde, bugün ABD nüfusunun en zengin yüzde yarımı ABD'nin toplam zenginliğinin yüzde 29.2'sine sahipken, en yoksul yüzde 90'ı sadece yüzde 24.3'üne sahip. 100. Kongre'de (1987-1988) Senato yüzde 100 beyazlardan ve yüzde 98 erkeklerden oluşmaktaydı. Sözde Temsilciler Meclisi'nin yüzde 92'si beyaz ve erkekti. Bu nedenle kadınların erkeklerin ücretlerinin üçte ikisi kadarını kazanıyor olması ve tüm siyahlardan üçte birinin yoksul olması şaşırtıcı olmamalı. Genel yoksulluk oranı yüzde 14 dolayında olup tırmanmakta ve tüzel yoksulluk sınırının altında olan ailelerin yüzde 60 kadarının en az bir çalışan üyesi bulunmakta. Gerçekten Üçüncü Dünya'nın içinde bir Birinci Dünya olduğu gibi Birinci Dünya'nın içinde de bir Üçüncü Dünya bulunmaktadır.

Dolayısıyla bizden, 'Yeni Dünya Düzeni'nin Güney'e karşı Kuzey'inde olduğu gibi bir 'bize karşı onlar' ikileminin birleşik sınırları içinde kalmamız her istendiğinde, 'Amerika'nın 'biz'i içinde bir seçim yapmamız da istenmektedir. Örneğin, Körfez savaşında bazı ABD askerleri Iraklılar'a 'deve jokeyleri' ve 'kum zencileri' adını takarken kimin kime ne dediğini bir düşünün - özellikle Körfez'deki tüm ABD güçlerinin yüzde 25'inin ve kadın askerlerin yüzde 50'sinin siyah olduğunu düşünürsek. Ne zaman birisi bağdaşık bir birlik adına çağrılsa farklılar arasında bir seçim yapması istenmektedir. Dolayısıyla her türlü Doğulara karşı 'Amerika'yı desteklememiz istendiğinde yanıtımız 'hangi Amerika?' diye sormak ve basitçe 'Amerika' olarak anılan bu rahatça bağdaşık birliğin kurulması için gereken dışlamalara ve baskılara dikkat etmek olmalıdır. Kendini bağdaşık bir 'biz' olarak özleştirirken farklılığını bastırarak bir 'ötekileme' yoluyla Üçüncü Dünya'ya yansıtan, bu eşitsizliği, bu baskıyı dünya çapında emperyalist bir güç olarak tekrarlayan Yeni Dünya Buyruklarının Amerikası'nı mı seçeceğiz?..

Yoksa, belki de, yalnızca varlıklı ve birincil olarak beyaz erkeklerin -seçimle ya da seçimsiz- yönetici konuma geldikleri çeşidi yerine 'halka ait, halk tarafından, halk için' diye açıklanan demokratik ilkesini ciddiye alan Amerika'yı mı seçeceğiz?

"SAF VE SADE" SENDİKACILIĞIN GOMPERSİZMİN TEMEL ÖZELİĞİ SINIF BİLİNCİNİN ZAYIFLIĞIDIR. SINIF BİLİNCİNİN OLMAYIŞI, SINIF BİLİNCİ ÜZERİNDE YÜKSELEN EYLEMLERİN, YÖNTEMLERİN OLMAYIŞININ TEMEL NEDENİDİR.

Kararlardan etkilenenlerin bu kararları alanlar olması gerektiği Amerika'yı mı? Demokrasiyi tüzel açıklamalar ve göstermelik davranışların ötesinde bir gerçeklik kılmak için uğraş veren feministlerin, çevrecilerin, barış gönüllülerinin, insan hakları gönüllülerinin, eşcinsellerin, sömürgecilik-sonrası dünya göçmenlerinin ve sosyalistlerin yeni toplumsal hareketlerinde temsil edilen Amerika'yı mı?

Başka bir deyişle, kendi 'biz'inin indirgenemeyen farklılığının farkında olan, farklı seslerin Irak'taki 'hindi avında' olduğu gibi 'hamamböcekleri' gibi ezilmeleri yerine yaşama hakkı verildikleri radikal demokratik bir Amerika'daki farklılığı olumlayacak mıyız? Körfez Savaşı'nın çirkin gerçeği, Saddam Hüseyin gibi birisinin hepten yabancı bir 'öteki' (insanlığın altında, ussuz bir deli) olarak davrandığı için kötü olmayıp, tam tersine Körfez'de savaş oynayan, bayrağa sarınmış 'Amerika' (uslu, hesapçı bir emperyalist) gibi davrandığı için kötü olduğudur.

Her zaman 'biz' ve 'onlar' ikileminin her iki kutbunu ve bu ikilemin farklılığı öz adına silip ötekileştirmesini ve, ardından dışsal bir Öteki olarak kurup böylelikle onun 'keşfini' ve fethini olanaklı kılışını reddeden işte böylesi bir tercihtir - ve bugün karşımızdaki

www.sosyalistmezopotamya.org

tercih de budur... daha önce olduğu gibi..."[29]

Evet, "bugün karşımızdaki tercih de budur... daha önce olduğu gibi..."

Bu da, öncesi ve sonrasıyla, tamı tamına bir "suç tarihi"dir...

Tıpkı Hermannus Pfeiffer'ın formülasyonundaki üzere: "Kapitalizmin suç tarihinin asıl itici gücü, bugün de modern öncesi çağlarda olduğu gibi etkili. 'Sermaye kârın ya da kârın küçük bir kısmının elde edilmemesi korkusu taşıyor. Söz konusu kâr ile sermaye cüretkâr oluyor. Yüzde 10 kâr kesin ve her yerde kullanılabilir; yüzde 20 kâr ile canlı hâle geliyor. Yüzde 50 kâr ile pozitif seçeneklere sahip; yüzde 100 kâr için tüm insani yasaları ayaklar altına alıyor; yüzde 300 kâr içinse kendisini dar ağacına götürme pahasına riske edemeyeceği ya da işleyemeyeceği hiçbir suç yok.'

XIX. yüzyılda bir İngiliz işçisinin yazdığı bu sözler, Avrupa'nın denizaşırı yayılmacılığından günümüze; Ortaçağ'da Amerikan kıtasının kıymetli metallerinin Avrupalı yayılmacılar tarafından çalınmasından sömürüye, köle ticaretine ve Karayipler'de şeker tarımına; modernleşme yoluyla Hindistan tekstil sanayisinin ortadan kaldırılmasından petroldeki karanlık işlere kadar kapitalizmin içyüzünü tümüyle ortaya koyuyor. Bu örnekler ve kapitalizmin şiddetli, baskı ve savaşla birlikte yaşaması kapitalist ekonominin tarihini, aynı zamanda bir suç tarihi yapıyor."[30]

YERLİ SOYKIRIMI, NAZİ ALMANYASI'NDA YAHUDİLERE KARŞI UYGULANAN SOYKIRIM KADAR KORKUNÇTU. BU SOYKIRIM NETİCESİNDE BİR IRK TAMAMEN ORTADAN KALDIRILMIŞ VE 20 MİLYON CİVARINDA YERLİ ÇEŞİTLİ İŞKENCELERE, TECAVÜZLERE, HASTALIĞA, AÇLIĞA VE SÜRGÜNE MARUZ BIRAKILARAK HUNHARCA KATLEDİLMİŞTİR.

Ötekileştiren egemenliğin Avrupamerkezli suç tarihi dedik... ABD'yi ve tarihini anımsayın...

Çoğunlukla "Kızılderililer" olarak sunulan Kuzey Amerika yerlilerini gerçekten tanır mısınız? Onlar hakkında ne biliyorsunuz? Bizim kuşağın yerliler hakkındaki bilgisi, tamamen tek taraflı olarak hazırlanmış kovboy filmlerindeki saçmalıkların ötesine geçmez.

Yerliler posta arabasına saldırırlar, kafa derisi yüzerler; kahraman Amerikan kovboyları da onlarla savaşıp galip gelirler. Bu filmlerde yerliler birtakım vahşi ve ilkel yaratıklar olarak gösterilmişlerdir.

Hâlbuki yerlileri, kendilerini acımasızca katleden Amerikalılardan çok daha medeni ve insancıldırlar. Kızılderililere atfedilen "kafa derisi yüzme" alışkanlığı, bilakis Amerikalılar tarafından Kızılderililere uygulanmış bir işkencedir. Sunay Akın ve Yücel Kaya'nın da ifade ettikleri gibi ABD başkanlarından Andrew Jackson, At Nalı Dirseği Savaşı sonrasında öldürülen Kızılderililerin derilerinin yüzülmesine bizzat nezaret etmiştir.

Sonradan adı nükleer başlıklı füzelere verilen John J. Pershing "En iyi Kızılderili ölü Kızılderilidir" diyendir.

Bu söz, 1869'da General Sheridon tarafından da tekrarlanmış ve bir Amerikan vezicesi(!) hâline gelmiştir.

Yerli Soykırımı, Nazi Almanyası'nda Yahudilere karşı uygulanan soykırım kadar korkunçtu. Bu soykırım neticesinde bir ırk tamamen ortadan kaldırılmış ve 20 milyon civarında yerli çeşitli işkencelere, tecavüzlere, hastalığa, açlığa ve sürgüne maruz bırakılarak hunharca katledilmiştir. Sadece Creekler, Seminoller ve Çerokiler'den öldürülenlerin sayısı, II. Dünya Savaşı'nda öldürülen Yahudilerin sayısından fazladır.

Yerli soykırımı, ABD'nin resmi devlet politikası olmuştur. ABD arşivlerini inceleyenler, bunun çok sayıda belgesine kolaylıkla ulaşabilirler. Amerikan resmi makamları yerli kellesi başına 5 dolar ödemişlerdir. Devlete ait binaların bodrumları, yerli kafataslarıyla dolmuş taşmıştır.

İlk biyolojik silah, Amerikalılar tarafından yerliler üzerinde uygulandı. Amerikalı Lord Amherst, gönderdiği bir direktifte "Yerliler aşağılık bir ırktır. Bunları topyekûn imha etmek için bütün metotlar gibi battaniye ile mikrop bulaştırmak iyi bir denemedir" demişti. Böylece, sürgüne gönderilen yerlilere güya yardım olarak dağıtılan battaniyelere çiçek mikrobu bulaştırılarak çok sayıda yerlinin öldürülmesi sağlanmıştır.

Yerlilerin açlıktan ölmesi için başlıca yiyecekleri olan bizonların toptan öldürülmesi de, yerlilerin soykırımı yöntemlerinden ilgi çekici bir örnektir.

XIX. yüzyıl boyunca devam eden bu insan avı, 1886'da son özgür yerli Apaçi reisi Geronimo'nun esir düşmesi ve 1890'daki Yaralı Diz Katliamı ile tamamlanmıştır. Hâlen ABD'de 600 bin civarında asimile edilmiş yerli, son derece kötü şartlar altında yaşamaktadır.

Ötekileştiren egemenliğin Avrupamerkezli suç tarihi dedik... Alman faşizmini ve Yahudi soykırımını anımsayın...

Cam kırıklarının gecesini bilir misiniz? 1938 yılının 9 Kasım günü, Almanya ve Avusturya'da Yahudilere yönelik kıyımın başlatıldığı uğursuz milattı.

Pogrom, ateşlerle ve vitrinleri indirilip yağmalanan Yahudi dükkânlarının cam kırıklarıyla resmi olarak başlatılmış oldu. Kristal Gece'nin çiğ ışığı insanlığın üstüne düşmüştü bir kere... Kristal Gece'yi nasıl anlatmalı?

IV-) MİLLİYETÇİ ÖTEKİLEŞTİRME VEYA MİLLİYETÇİLİK VE ÖTEKİ

www.alevnur.org

Kristal Gece'yi, Kristal Gece'leri yaratan (nihayetinde burjuvazinin pazar sorununa endekslenmiş) milliyetçiliktir... Tıpkı bugünün Türkiye'sinde olduğu üzere...

Zeynep Gambetti'nin, "Türkiye'de devletin kendi pratikleri, vatandaşların şiddeti benimsemesinde kilit rol oynadı,"[31] diye betimlediği; ya da Ayşe Kadıoğlu'nun, Türkiye'de futbol kültüründe yaygın olan coşku artık siyasal kültüre de egemen oldu. Coşkulu, romantik, erkeksi, askeri hislerle birbirine kenetlenmiş olan Türkler dünyaya meydan okuyor. Siz hâlâ nefes alabiliyor musunuz?"[32] vurgusuyla dikkat çektiği şoven atmosferde; "Dünyaya her fırsatta meydan okuma tavrı, hak edilmiş, oturmuş bir gururun, özgüvenin değil, bariz bir özgüvensizliğin ifadesi,"[33] olarak boyveren Türk(iye) milliyetçiliği nihayetinde saldırgan bir paranoya ve manipülatif bir illüzyondur!

"Saldırgan paranoya + manipülatif illüzyon = Türk(iye) milliyetçiliği" formülasyonum boşuna değil! İşte bu konuda iki örnek...

Saldırgan paranoya... dedim: Milli Piyango İdaresi'nin Kasım 2007'de piyasaya sürdüğü üzerinde Türkiye haritası bulunan "Kazı-Kazan" kartları "bölücülük"le suçlanıyor. Yaklaşık 10 milyon kartta ödül kazanabilmek için Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Karadeniz bölgelerinin bulunduğu kesimleri kazımak gerekiyor. Bu durumu fark eden Denizli'deki siyasi parti temsilcileri ve sivil toplum örgütleri Milli Piyango İdaresi'ne tepkili: "Haritamız bu şekilde hoyratça kullanılmamalı"! (Ya sonra mı? "İkramiye kazanabilmek için Türkiye'nin doğusunun kazınması gereken ve bu yüzden bazı kesimlerce 'bölücülük'le suçlanan Kazı Kazan kartlarının satışı durduruldu. Maliye Bakanı Unakıtan'ın talimatıyla kartlar toplatılacak"![34])

Manipülatif illüzyon... dedim: Kendisini vergi müfettişi olarak tanıtan 30 yaşındaki Ömer Şengöz'ün, telefon açtığı işyerleri ve belediyeleri "Ben vergi müfettişiyim. Şehit aileleri adına vergi kanunu kitapçığı satıyoruz. Yapacağınız bağış şehit ailelerine verilecektir" diyerek dolandırdığı belirlendi. Son olarak Çallı Vatan Kavşağı'nda bulunan bir şirketten şehit ailelerine verilmek üzere 1000 YTL alan Şengöz, polis tarafından suçüstü yakalandı. Zanlının üzerinde çok sayıda işyeri adresi ve telefonları ile Vergi Kanunu kitapçıkları ele geçirildi. Ömer Şengöz'ün birkaç gün içinde en az 40 işyerini bu yöntemle dolandırdığı tespit edildi![35]

Milliyetçilikler, bir yandan milli ben ve biz merkezli kimlikler oluştururken öte yandan de öteki kimlikleri yaratırlar. Milliyetçiliklerin öz itibariyle ötekilik üzerine kuruldukları söylenebilir. Genellikle dışarıdan ötekiler bulma eğiliminde olsa da içerden de ötekiler yaratmak milliyetçilikler için abes bir durum oluşturmaz; bu nedenle milliyetçiler ve milliyetçiliklerin, "dış düşmanlar"dan "vatan hainliği"ne, "bölücülük"e, çeşitli ifade biçimlerini sıklıkla ve açık ifadelerle kullandıklarına her an tanık olmak mümkündür. Tekeli'nin deyişle, "ulusalcılığın 'öteki'ni yaratmakta 'kinaye'ye gereksinmesi çok olacaktır. Ama kendi bizini yaratırken kinayeye hoşgörü göstermez."[36]

Burada milliyetçiliğin özü itibariyle bulaşıcı ve geçişken bir ideolojik sıva olduğuna dikkat çekerek devam edelim: Touraj Atabaki'nin ifadesiyle, "Başkasını reddederek kendini yenilemek: Pan-Türkçülük"tür.[37] Ve siyasal bir proje olarak Türkçülük, kendini, Ayşe Kadıoğlu'nun da işaret ettiği üzere, "Türk Ulusal Kimliğinin Üç Ötekisi"yle var etmiştir.

HER MİLLİYETÇİLİĞİN BİR 'ÖTEKİ' ALGILAMASI VARDIR. TÜRK ULUSAL KİMLİĞİNİN OLUŞMASINDA ORTAYA ÇIKAN ÖTEKİLER DE ZAMAN ZAMAN DIŞLANDI, BAZEN DE ÖZÜMSENEREK TÜRKLEŞTİRİLMEYE ÇALIŞILDILAR. PEKİ, KİMDİR BU ÖTEKİ(LER)?

"Türk kimliğinin siyasal bir proje bağlamında telaffuz edildiği tarihi 1904 olarak belirlemek mümkün. Çünkü bu tarihte, Yusuf Akçura'nın Kahire'de yayımlanan Türk adlı gazetede 'Üç Tarz-ı Siyaset' başlıklı makalesi yayımlanır. Akçura bu makalede, İmparatorluğun bütünlüğünü sağlamak için siyasal bir proje olarak Türkçülüğün, dönemin diğer siyasal projeleri olan Osmanlıcılık ve İslâmcılığa kıyasla avantajlarını anlatır. Türkçülüğün siyasal bir proje olarak telaffuzu İttihat ve Terakki kadrolarında etkili olur ve Türkleşmeye yönelik adımlar atılmaya başlanır. Elbette ki bütün bunlar Türk milliyetçiliğinin toplumda önemli bir hissiyat olarak ortaya çıkması anlamına gelmez. Ancak, Türkiye'de ulus-devletleşmenin tarihinin temel aktörleri halk tabakaları değil seçkinlerdir. Bu nedenle Türkiye'nin siyasal tarihine ilişkin analizler ulus-devletleşme sırasında yapılan devrimler için 'aşağıdan' değil de 'yukarıdan' devrim ifadesine başvururlar.

Türk milliyetçiliğinin 1904 yılında bir fotoğrafın negatifini andıran görüntüsü, bunu izleyen yıllarda yavaş yavaş imge ve renklerin daha açık seçilebildiği bir resme dönüşür. Bu dönüşme sürecinde, diğer bütün milliyetçi dönüşümlerde olduğu gibi bazı 'öteki' imgelerine atıfta bulunulur. Bütün modern milliyetçiliklerde ortaya çıkan 'biz' hissiyatı hemen her zaman 'öteki' ya da 'ötekiler'e kıyasla oluşur.

Kısacası, her milliyetçiliğin bir 'öteki' algılaması vardır. Türk ulusal kimliğinin oluşmasında ortaya çıkan ötekiler de zaman zaman dışlandı, bazen de özümsenerek Türkleştirilmeye çalışıldılar. Peki, kimdir bu öteki(ler)?

Türkçülüğün siyasal bir proje

olarak telaffuz edilmesinden itibaren olan döneme odaklanırsak, Türk ulusal kimliğinin oluşmasında ayırt edebileceğimiz üç temel 'öteki' imgesi var:

1) İmparatorluk içinde yaşayan gayrimüslimler yani Hıristiyan ve Musevi gruplar.

2) Türk ulusal kimliğinin ikinci gruptaki 'ötekileri' ise Türk olmayan Müslümanlardan oluşur. Bunlar arasında Kürtler, Araplar, Aleviler, Balkan ve Kafkas kökenliler yani Boşnaklar, Arnavutlar, Çerkesler ve Gürcüler sayılabilir.

3) Türk ulusal kimliğinin üçüncü 'ötekisi' ise, Tanıl Bora'nın ifadesi ile söylersek 'mazisi' yani kendi geçmişidir. Özellikle, laikliğe ilişkin politikalar, harf ve şapka devrimlerinde izlenebilecek bu eğilim, ülkenin geri kalmış olmasının nedeni olarak İslâm'ın görülmesinden güç alır."[38]

IV.1-) VE GÜNCEL -SOMUT- ÖRNEKLER!!!

Kendinden başka her şeyi ötekileştiren Türk(iye) milliyetçiliğiyle, "Türkiye cinnet geçiriyor. Cinnet, sonuçlarını hesap etmeden şiddet kullanma ve yanındakiyle birlikte kendine kıymanın adıdır...

Cinnet'in adına Malezya'da Amok denir. Genellikle bir hakaret sonrasında erkek koşmaya başlar ve önüne geleni öldürür. Herkes dehşete kapılır. Amok koşucusu itlaf edilir. Bizdeki Amok'un farkı, milletçe olması..."[39]

Cinnet, "ötekileştirilen" Kürtleri, azınlıkları boy hedefi ilan ediyor...

"Yöre insanı bünyelerine yerleşen travmayı itidal çağrılarıyla alt etmek istiyor"ken,[40] Aysel Tuğluk, "Son günlerde yaşanan ölümlerin insani açıdan izahı hiçbir biçimde mümkün değil. Her türlü şiddete karşı ortak tavır gösteremezsek, acılarda buluşamazsak, etik ve vicdani tutum gösteremezsek, insan olmanın da sorumluluğunu yerine getiremeyeceğiz,"[41] diye haykırsa da, böyle bu...

Abdülmelik Fırat'ın, "Türkler'le Kürtler'i bir arada tutan din kardeşliğiydi ama artık o da zayıfladı!"[42] dediği koordinatlarda ötekileştirilen Kürtler ve legal örgütü DTP, gerçeklere karşın "şeytan" ilan edilirken; "Ne oluyor" mu?

"FARKLI OLANI HER TÜRLÜ KÖTÜLÜKTEN SORUMLU TUTMAK YALNIZCA ETNİK ÇATIŞMALARDA GÖRÜLEN BİR DAVRANIŞ BİÇİMİ YA DA RUHSAL ÖZELLİK DEĞİLDİR. ETNİK AYRIMCILIĞIN YÜKSELİŞİYLE FAŞİZM VE IRKÇILIĞIN YÜKSELİŞİ ARASINDA PARALELLİKLER VARDIR."

Milliyetçi politikaya egemen olan iki kavram var: Korku ve kontrol.

Korkuyla kontrol iç içe büyütülüyor;

Sistemin bekası için korkuyu canlı tutmak ve sürekli yeni bir düşman tanımlanmak, yani ötekileştirmek zorundadır. Mevcut hâl, tam da bu korkunun sürekliliği ve hatta korkunun yükseltilmesi hâlidir.

Bunun için de "Büyük gruplar her şeyi kendi kimliklerine yönelikmiş gibi algılıyor. Bu kimliği saflaştırıp kendilerine yakıştıramadıkları her şeyi ayıklıyor."[43] Olan bu!

Ve nihayet: "Farklı olanı her türlü kötülükten sorumlu tutmak yalnızca etnik çatışmalarda görülen bir davranış biçimi ya da ruhsal özellik değildir. Etnik ayrımcılığın yükselişiyle faşizm ve ırkçılığın yükselişi arasında paralellikler vardır."[44]

V-) "SONUÇ YERİNE": ANIMSATMALAR

Diyeceklerimi noktalamadan önce birkaç noktaya dikkat çekmeme izin verin:

i-) "To maintain and cherish distinctness, not just now but forever"[45] diye bir iddiam yok...

ii-) Gönüllü, inter-kültürel ve enternasyonalist bir birlikten; yani insanların renklerinden, dillerinden, dinlerinden, inançlarından ötürü "ötekileştirilmediği", sınırsız, sömürüsüz, sınırsız bir dünyadan yanayım...

iii-) Böyle bir dünya mümkündür... Ama zorla, dayatma ile değil, ikna ile...

iv-) Kanım odur ki "Güvenlik anlayışını ön plana alan şiddete dayalı militarist yaklaşımlar siyasi birliği sağlamaz, aksine parçalar."[46]

v-) Somut örneklerde görüleceği üzere parçalayan ötekileştirendir!

vi-) Verili soru(n)lar giderek ağırlaşırken, hepimize gereken ilk şey militan bir duruş ise, ikinci şey de empatidir.

Kendini karşısındakinin yerine koyarak düşünmeyenlerin yürek gözü de, akıl gözü de kördür. Kilitlenmiştir.

Ötekileştiren, diğerinin ne hissettiğini algılamayan, algılamak/bilmek de istemeyen, varlığını, ötekinin "varlıksızlığı" üzerine kuran ve bunu bir ana tutum olarak dayatanların, sadece "dayattıkları" kurum, birey ya da halkla değil, yaşamla sorunlu olduğuna inanıyorum. Bunun içindir ki Halil Cibran'ın, "Güneşle inatlaşan kör olur"; Duke Ellington'un, "Sorun, elinden geleni yapman için fırsattır"; Johann Wolfgang von Goethe'nin, "Çözümde görev almayanlar, problemin bir parçası olurlar"; ve nihayet V. İ. Lenin'in, "Kendileri ezen uluslara mensup olan ve ezilen ulusların 'kendi kaderlerini tayin hakkı' için savaşmayan kişilerin sosyalist bir siyaset izleyecekleri hayalini beslemek gülünçtür,"[47] sözlerinin altını defalarca çiziyorum...

NOTLAR

[1] 6 Aralık 2007 tarihinde Uludağ Üniversitesi'nde yapılamayan konuşma metni... (Sayın Temel DEMİRER, 6-7 Aralık 2007 tarihlerinde Uludağ Üniversitesi İnsan Hakları Eğitimi Topluluğu ve Genç Kadın Topluluğu olarak düzenleyeceğimiz İnsan Hakları Sempozyumu projemiz Kültür Müdürlüğü bünyesindeki

www.asiyekultur.org

topluluklarla ilgilenen hocamız tarafından onaylanmasına rağmen, Üniversitemizin Rektörlüğü tarafından üç hafta kala bekletmeye alınmıştır. Bu ani bekletme kararıyla ilgili bize hiçbir gerekçe gösterilmediğinden, biz bu olayı üniversite yönetiminin duyarsızlığıyla ilişkilendirmekteyiz. Böylesi bir durumla karşı karşıya kaldığımız için çok üzgünüz. Üniversite yönetiminin sempozyuma üç hafta kala aldığı bu bekletme kararı tarafımızca kınanmıştır. Bizim açımızdan çok önemli olan ve üniversite gençliğine yeni ufuklar açacağına inandığımız bu sempozyum projesini üniversite yönetiminin bu tutumuna rağmen ileride gerçekleştireceğimizi bildirerek, sizden özür diliyoruz. İlerideki projelerimizde sizi aramızda görmekten mutluluk duyarız. İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ TOPLULUĞU-GENÇ KADIN TOPLULUĞU-SEMPOZYUM KURULU. ("ULUDAĞ ÜNİVERSİTES=?ISO-8859-9?Q?=DD_=DDnsan_Haklar=FD_E=F0?=itimi Topluluğu" <ihet@uludag.edu.tr> 26 Kasım 2007.)

[2] Martin Luther King.

[3] H. D. F. Kitto, The Greeks: A Study of the Character and History of an Ancient Civilisation, and of the People Who Created It. Harmondsworth, England: Pelican, 1951,s.176.

[4] Nuri Bilgin, Kimlik İnşası, Aşina Kitaplar, 2007.

[5] Ünsal Oksay, Varlık Dergisi, No:1045.

[6] İlhan Tekeli, "Tarih Yazıcılığı ve Öteki Kavramı Üzerine Düşünceler", Tarih Eğitimi ve Tarihte "Öteki" Sorunu-2. Uluslararası Tarih Kongresi Tebliğler, Tarih Vakfı Yay., 1998, içinde s.1-2.

[7] "Kimdir Öteki?", İşçi-Köylü, Yıl:3, No:2007-18 (82), 7-20 Eylül 2007, s.11.

[8] Bozkurt Güvenç, "Tarihi Perspektifte Kimlik Sorunu Özdeşimlerini Belirleyen Bazı Etkenler", Tarih Eğitimi ve Tarihte "Öteki" Sorunu-2. Uluslararası Tarih Kongresi Tebliğler, Tarih Vakfı Yay., 1998, içinde s.29.

[9] Gerard Baumann, Çokkültürlülük Bilmecesi-Ulusal, Etnik ve Dinsel Kimlikleri Yeniden Düşünmek, çev: Işıl Demirakın, Dost Yay., 2006, s.83.

[10] Mahmut Mutman, "Fark", Varlık Dergisi, No:2007/11-1201, Kasım 2007, s.4.

[11] Nira Yuval-Davis, Cinsiyet ve Milliyet, çev: Ayşin Bektaş, İletişim Yay., 2003, s.96-100.

[12] S. Demirtaş-B. Diken-İ. B. Gözaydın, "Mekân ve Ötekiler", Defter, No: 28, Yaz 1996, s.39.

[13] Thierry Hentch, Hayali Doğu Batı'nın Doğu'ya Politik Bakışı, çev: Aysel Bora, Metis Yay., 1996, s.270.

[14] İlhan Tekeli, "Uluslaşma Süreçleri ve Ulusçu Tarih Yazımı Üzerine", Tarih ve Milliyetçilik, I. Ulusal Tarih Kongresi: Bildiriler, Mersin Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yay., 1997, s.127.

[15] Bozkurt Güvenç, Türk Kimliği: Kültür Tarihinin Kaynakları, Kültür Bakanlığı Yay., 1993, s.7.

[16] Bozkurt Güvenç, Türk Kimliği: Kültür Tarihinin Kaynakları, Kültür Bakanlığı Yay., 1993, s.3.

[17] Edibe Sözen, "Kimlik Kavramının Yeniden Tanımlanması", Türkiye Günlüğü, No:33, Mart-Nisan 1995, s.112.

[18] Abdullah Topçuoğlu, "Ulus Devlet ve Etnisite Olgusu", Türkiye Günlüğü, No:33, Mart-Nisan 1995, s.105.

[19] Ahmet Yıldız, Ne Mutlu Türk'üm Diyebilene Türk Ulusal Kimliğinin Etno-Seküler Sınırları (1919-1938), İletişim Yay., 2001, s.44.

[20] Eric Hobsbawm, "Milliyetçilik ve Etnisite", çev: Cem Tanır, Folklora Doğru, No:64, 2002, s.23.

[21] Zygmunt Bauman, Postmodern Etik, çev: Alev Türker, Ayrıntı Yay., 1998, s.65.

[22] Stefanos Pesmazoğlu, "... 'Ötekiler' Üzerine Bazı Bazı Yöntemsel Yorumlar", A. Berktay, (ed.) Tarih Eğitimi ve Tarihte "Öteki" Sorunu, Tarih Vakfı Yay., 1998, s.10.

[23] Zygmunt Bauman, Postmodern Etik, çev: Alev Türker, Ayrıntı Yay., 1998, s.15.

[24] Thierry Hentch, Hayali Doğu Batı'nın Doğu'ya Politik Bakışı, çev: Aysel Bora, Metis Yay., 1996, s.264.

[25] Songül Demir, "Kamusal Alanın Belirlenmesinde Ben ile Öteki'nin Yeri", Doğu Batı, No:5, Kasım-Aralık-Ocak 1998-1999, s.209.

[26] Nira Yuval-Davis, Cinsiyet ve Millet, çev: Ayşin Bektaş, İletişim Yay., 2003, s.100.

[27] E. Fuat Keyman, "Farklılığa Direnmek: Uluslararası İlişkiler Kuramında 'Öteki' Sorunu", s.76-78... Oryantalizm, Hegemonya ve Kültürel Fark, Derleyenler: Fuat Keyman-Mahmut Mutman-Mesut Yeğenoğlu, İletişim Yay., 1996 içinde.

[28] H. Gökhan Özgün, "Avrupa'ya Muhalifle Avrupalı Muhalif", Radikal, 11 Kasım 2007, s.7.

[29] Tuğrul İlter, "Keşfin Beyaz Mitolojisi: 'Yeni Dünya'nın Keşfinden 'Olguların Bulgusu Yoluyla George Bush'un 'Yeni Dünya' Düzen(ler)ine", s.250-253... Oryantalizm, Hegemonya ve Kültürel Fark, Derleyenler: Fuat Keyman-Mahmut Mutman-Mesut Yeğenoğlu, İletişim Yay., 1996 içinde.

[30] Hermannus Pfeiffer, "Önsöz", Werner Biermann-Arno Klönne, Kapitalizmin Suç Tarihi, çev: Bülent Özçelik, Phoenix Yay., 2007.

[31] Zeynep Gambetti, "Neo-Liberal Terör ve Linç", Radikal İki, 4 Kasım 2007, s.4.

[32] Ayşe Kadıoğlu, "Romantik ve Askeri Kültür", Radikal İki, 4 Kasım 2007, s.1-8.

[33] Ahmet İnsel, "Futbol Sahasında 11 Asker mi?", Radikal İki, 11 Kasım 2007, s.1.

[34] "... 'Paranoya' Galip Geldi", Radikal, 23 Kasım 2007, s.7.

[35] "Şehitlerin Kanıyla Dolandırıcılık!", Radikal, 27 Ekim 2007, s.8.

[36] İlhan Tekeli, "Uluslaşma Süreçleri ve Ulusçu Tarih Yazımı Üzerine", Tarih ve Milliyetçilik, I. Ulusal Tarih Kongresi: Bildiriler, Mersin Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yay., 1997, s.136.

[37] Touraj Atabaki, "Başkasını Reddederek Kendini Yenilemek: Pan-Türkçülük ve İran Milliyetçiliği", s.89-11... Orta Asya ve İslâm Dünyasında Kimlik Politikaları - XX. Yüzyılda Milliyetçilik, Etnisite ve Emek, Derleyenler: Willem Van Schendel-Erik J. Zürcher, çev: Selda Somuncuoğlu, İletişim Yay., 2004, içinde.

[38] Ayşe Kadıoğlu, "Türk Ulusal Kimliğinin Üç Ötekisi", Radikal, 25 Ekim 2005.

[39] Baskın Oran, "Bir Metre Bayrak Bin Amok Örter", Radikal İki, 18 Kasım 2007, s.1-4.

[40] Mehmet Faraç, "Çığlık, Korku ve Güneydoğu", Cumhuriyet, 30 Ekim 2007, s.6.

[41] Aysel Tuğluk, "Şiddet Sarmalındaki Trajedimiz", Radikal, 23 Ekim 2007, s.11.

[42] Abdülmelik Fırat, "Türkler'le Kürtler'i Bir Arada Tutan Din Kardeşliğiydi Ama Artık O da Zayıfladı!", Vatan, 7 Kasım 2007, s.21.

[43] Vamık D. Volkan, Kimlik Adına Öldürmek, Çev: Medine Banu Büyükkal, Everest Yay., 2007.

[44] "Etnik Çatışmaların Ruhsal Temeli", Birgün, 29 Ekim 2007, s.11.

[45] "Yalnızca şu an için değil, sonsuza kadar farklılığı korumak ve yaşatmak." (Jürgen Habermas, "Öteki" Olmak, "Öteki"yle Yaşamak-Siyaset Kuramı Yazıları, çev: İlknur Aka, 3. baskı, YKY., 2004, s.131.)

[46] Ümit Kardaş, "Militarizm, Tezkere ve Kürt Sorunu", Radikal İki, 28 Ekim 2007, s.1-6.

[47] V. İ. Lenin, Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, Sol Yay., s.227.

www.arsivpkk.org

Celal ÖZCAN

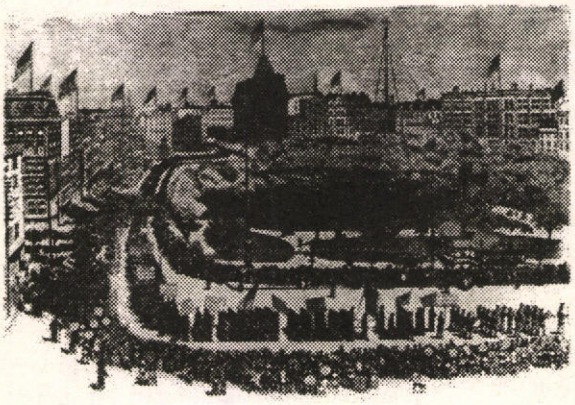

Amerika'da ilk 1 Mayıs kutlaması

Türkiye'de sendikacılık anlayışına Amerikan modelinin etkileri

Sendikal açıdan incelemeye çalıştığımız, bu dönem toplumun radikal dönüşümünü isteyen seslerin yükseldiği bir dönemdir. TİP (Türkiye İşçi Partisi) işçi sınıfının partisi olduğunun özgün vurgusu ve sosyalist kimliği ile TBMM'ye girmiştir. Öte yandan altmışlı yılların sonunda DEV-GENÇ anti emperyalist, Marksist söylemlerle, eylemsellik içinde, sanki devrimin sahibi ve motor gücüdür. İlerde ayrıntılı bir şekilde bu çalışmanın odağına yerleştirmek istediğim 15- 16 Haziran şanlı işçi direnişi, 1 Mayıs 1977 kıyımı ve DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in öldürülmesi de bu dönemde yaşanmıştır.

İşbirlikçi ve montaj yanı belirleyici olsa da 1950'lerden sonra gelişen kapitalizm, kaçınılmaz olarak bir işçi sınıfı ve emekçi kitlesi yaratmıştır. Bu nesnel olgunun işçi sınıfının hak arama örgütleri olan sendikaları oluşturması doğaldır. Bu oluşum ve yapılanma yetmez ve noksan olsa da, birinci bölümde anlatmaya çalıştığımız geleneğe yaslanmaya çalışması da bir zorunluluktur. İşverenin karşısına ekonomik ve sosyal isteklerle çıkan sendikalar işvereni tedirgin etmeye başlar. Bu tedirginlik, işçi sınıfı direnişine ve gittikçe anlamlı bir şekilde gelişen sendikalara karşı sermayeyi önlem almaya yönlendirir. Kapitalistler önce gelişen ve olumlu ivme kazanan hareketlerin içine fitne tohumları atmaya başlarlar. Türkiye'de ABD büyük elçiliğinde çalışma ateşesi olarak görev yapan Bruc Millen 1968'de yazdığı bir makalede özetle şunları söyler:

" ... şüphesiz bendeniz, diğer gelişmekte olan ülkelere nazaran Türkiye'de Amerikan sendikacılık modeline daha yakın bir benzerlik görmekteyim. Bunun Amerikan modelinin şuurlu bir taklidi olduğunu sanmıyorum. Bana öyle geliyor ki benzerlik belirli bazı tarihi faktörlerden gelmektedir. İçinde bunduğumuz dönemde bu kavrama zıt yönde bir akımın doğması ilgi çekicidir; ancak, bu benim kanaatime göre politik bünyede önemli bir değişme olmadığı taktirde bu yeni tecrübe raisan d'êtrele (hikmet-i vücuda) sahip değildir. (Aktaran, Alpaslan Işıklı, Gelişmekte olan Ülkelerde Sendikalar ve Siyaset)

Bu alıntıdan hareketle "Türkiye sendikal" hareketine Amerikan modelinin etkisi olduğunu söylemek -en azından büyük bir kesimine- abartı değildir. Kaldı ki 1960-1970 döneminde yapılan kongrelere sunulan raporlara baktığımızda durum daha da netlik kazanmaktadır. Bu on yıllık, zaman diliminde dolaylı ve dolaysız sendikalara yapılan ABD yardımları (13.447.614.03) TL'dir. Yaklaşık aynı dönemde toplam aidat tutarı ise (13.544.926.025) TL kadardır. Görüldüğü üzere rakamsal veriler oluşturduğumuz çerçeveyi ve yaklaşımımızı doğrular içeriktedir.

Bu gelen yardımlar, olumsuz anlamda, kuşkusuz önemlidir. Bundan daha da önemli olan "Bu yolla Türkiye sendikacılığına, belli bir doktrin, belli bir dünya görüşü ve belli bir tür anlayışı getirmiş olmasıdır" (age)

Bruc Millen'in bu anlayışın ilk sendikal deneyimini ücret bilincine dayalı sendikacılık içinde geçirmiş üyelerin meydana getirdiği DİSK üzerinde etkili olacağının

www.sosyalistkurultay.org

umut ettiğini söylemesi de düşündürücüdür. Bu arada Abdullah Baştürk'ün bir konuşmasında "İşçiye eğitim yaptırıyorum" diye Amerikan sendikacılığı öğretildiğinin altını çizen sözleri çok önemlidir.

Bu bağlamda, "Amerikan inceleme gezilerine" katılan önderlerin sayısını özenle incelemekte yarar vardır. Yalnızca 1967 ve 1968 iki yılı kapsayan sürede bu sayı 200'e ulaşmıştır. Ayrıca 1961- 1971 yılları arasında yalnızca ABD'ye gönderilen sendikacı sayısı 600 dır. Bu rakamlar üzerinde derinlemesine düşünmek gerekir. Bu durum ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu dönemde bütün bunlara ek olarak Türk-İş bünyesinde ALF–CIO'ya (Amerikan İş Federasyonu) bağlı olan kısa adıyla ALFI (Asya Amerika Hür Çalışma Endüstrisi) ortaklaşa yürütülen "araştırma" ve "eğitim" faaliyetleri başlamış durumdadır. Bu faaliyetleri adı geçen endüstri finanse etmektedir. 1960'tan sonraki Türk sendikal hareketin genişlemesi ve yapılanmasını bir olaya bağlamak, Amerikan modeline bağlamak idealist ve sığ bir yaklaşım olur. Bu sol düşünceden etkilenen sendikal anlayışı, TİP olayını göz ardı etmektir. Ama gelişmenin ağırlıklı olarak Amerikan modelinden etkilendiğinin belirtilmesi ve vurgulanması yerinde bir yaklaşımdır.

O nedenle Amerikan sendikacılığının ayrıntıya girmeden incelenmesinin konumuz açısından önem taşıdığı da ortadadır. Nedir, Amerikan sendikacılığı?

Amerikan sendikacılığı derken, Amerika'da etkili olan sendikal anlayıştan söz etmek istiyoruz. Bu; Amerika'nın özgün koşullarından, Amerikan tarihinin gelişim sürecinde oluşmuş prototip bir sendikal anlayıştır. Bu anlayıştan doğan modellere "Amerikan sendikacılığı" demek uygun düşer. Bunları söylemek Amerika'da başka tip sendikal yapılar ve sendikal anlayışlar yoktur, anlamına gelmez. Şu ya da bu ölçüde görülen zaman

"SAF VE SADE" SENDİKACILIĞIN GOMPERSİZMİN TEMEL ÖZELİĞİ SINIF BİLİNCİNİN ZAYIFLIĞIDIR. SINIF BİLİNCİNİN OLMAYIŞI, SINIF BİLİNCİ ÜZERİNDE YÜKSELEN EYLEMLERİN, YÖNTEMLERİN OLMAYIŞININ TEMEL NEDENİDİR.

zaman etkili de olmuş Marksizm anarşist, sosyalist sendikacılık akımları gibi. Fakat bu sendikal anlayışların Türkiye'de sendikal sürecin başlamasına ve yapılanmasına etkileri, en azından ilk aşamada, çok cılızdır. Belirleyici ve kalıcı etki yapan tartıştığımız "Amerikan modeli"dir.

Gerçektende adına "saf ve sade" sendikacılığın Gompersizmin temel özeliği sınıf bilincinin zayıflığıdır. Sınıf bilincinin olmayışı, sınıf bilinci üzerinde yükselen eylemlerin, yöntemlerin olmayışının temel nedenidir. Siyasal eylemlerde bu durum kendini göstermektedir. Amerikan sendikacılığın siyasal eylem yaptığı da söylenebilir. Ama bu eylem sınıf bilinci üzerine oturmuş politik eylemlerden değildir. Bu anlayışı ve duruşu örneğim; İngiliz sendikacılığında görmek de olasıdır. Yani bu eylemler, işçi sınıfının egemenliğini sağlayacak sınıf bilincine sahip değildirler. Değişik bir deyişle bu eylemler sınıf çatışması çerçevesinde biçimlenmiş değildirler. Hemen belirtmemiz gerekir; Amerika'da İngiliz İşçi Partisi gibi işçi sınıfının desteği ile yaşayan ve var olan bir parti de yoktur. Amerikan sendikacılık hareketinin gelişim sürecinde işçilerin güçlerini birleştirmek amacıyla ayrı bir siyasi parti kurmak için bazı çalışmalar da olmuştur. Bu çalışmaların sonunda çeşitli partiler de kurulmuştur. Ancak bu partilerin hiçbirinin Amerikan siyasi hayatında ağırlıklı ve kalıcı etkileri hiç bir zaman olmamıştır. Belirli bir süre yaşadıktan sonra silinip gitmişlerdir. Hoş görünüze sığınarak bu partilerin isimlerini ve kuruluş, bitiş tarihlerini vermek istiyorum. 1928 de Filedelfiya'da "Meslek Dernekleri" makinistler sendikasının kurduğu "Çalışanlar Partisi" Amerikan işçilerin kurduğu ilk partidir. Bu parti kurulduğu eyaletin sınırları içerisinde sıkışıp kalmış ve 1932'de kapanmıştır. Bu partiye benzer partiler başta New York olmak üzere beş eyalette de kurulmuştur. Bu hareketler ve partiler "sömürü ve vatandaşlık bakımından eşitsizliğin" karşındaki tepkilerin sonucu olarak ortaya çıkmışlar ve zayıf bir kıvılcım olmanın ötesine gidememişlerdir. 1930'ların başlarında birer birer silinip gitmişler ve kaybolmuşlardır.

1867'de Ulusal İşçi Birliği içinde siyasal parti kurma eğilimleri ortaya çıkmış ve bunun sonucu olarak da "Ulusal İşçi Reform Partisi" (NLRP) kurulmuştur. Küçük burjuva ideolojisinin temsilcisi görünümünde olan bu parti bağlı olduğu NLU dağıldığı için kısa zamanda silinip gitmiştir.

1873'ten itibaren bir süre hüküm süren iktisadi çöküntü ortamında bağımsız işçi hareketi; tarım işçileri, çiftçilerin yürüttüğü Green Bankizm denilen akımla sınırlı kaldı. Green Bank ABD kağıt parası demektir. Adı geçen hareket para üzerinde sık sık öneri verdiği için bu ismi aldığı sanılmaktadır. 1877'de grevlerin patlaması ve hükümetin grevlere şiddetle yanıt vermesi nedeniyle işçi hareketleri yerden mantar gibi bitmeye başlar. Hızla çoğalan bu hareketlerin bazıları (1877) adı geçen hareketle (Green- Bankizm) birleşerek Ulusal GB İşçi Partisini oluştururlar. Ama sanayi işçilerinin 1980'de terk ettikleri bu hareket (NGBLP) kısa bir süre sonra sönmüştür.

1886 da ALF (Amerikan İş Federasyonu) ile bazı işçi sendikaları ve İşçi Şovalyelerinin kurdukları ULP (Birleşik İşçi Partisi) bu parti GB hareketine katılması üzerine

kurulan LUNP (Ulusal Birlik İşçi Partisi) birkaç yıl içinde dağılmıştır. Bu partinin dağılması ALF rekabeti karşısında İşçi Şövalyeleri örgütünün silinmesine bağlıdır. İşçi Şövalyelikleri 1876'da kurulmuş işçi örgütleridir. İşverenin ve hükümetin baskıları nedeniyle bu örgütler merasim düzeni üzerine kurulu çoğu zaman da gizli olarak çalışmışlardır. İşçilerin maddi gereksinimleri yanında manevi eğitimlerini de sağlamaya çalışan ilginç örgütlerdirler.

Bütün gelişmelerin sonucunda ALF Amerikan İşçi Hareketine egemen olmuştur. Bu süreçte Amerikan tipi sendikal anlayışın çizgileri de belirginleşmiştir. 1889'da ilgi çekici bir parti de ILP (Bağımsız İşçi Partisi) dir. Bu parti ALF yöneticilerinin bir kısmının desteğiyle kurulmuştur. Parti, Amerikan sendikacılık modeline çok aykırı bir gelişme göstererek sosyalistlerin etki alanına girmiştir. Bunu gören ALF yöneticileri partiden ayrıldılar. Böylece "sosyalistlerle ittifak tehlikesi (!)" atlatılmıştır. Amerika'da işçi hareketine Marksist etkiler 1877'de kurulmuş olan "sosyalist işçi partisi" kanalıyla sınırlı ölçüde olmuştur. Bu parti Marksistlerle Lasallcılar arasındaki çekişmeler yüzünden bölünmeler yaşanmış ve çok zayıflamıştır. 1900 yıllarında silinme noktasına yaklaşmıştır.

ALP KURULUŞUNDAN BERİ SAĞ-SOL TARTIŞMASINA SAHNE OLMUŞTUR. KOMÜNİSTLER 1938'DE SEÇİLME HAKKINI, SEÇİME GİRME HAKKINI YİTİRİNCE ALP'YE GİRDİLER. 1944 SEÇİMLERİNDE ROOSEVS'İN DESTEKLENMESİNE KARŞI ÇIKTILAR.

Amerika'da "Amerikan tipi sendikacılığa" karşı ciddi bir tehlike ve rekabet IWW (Dünya Sanayi İşçileri) kurulmasıyla ortaya çıkmıştır. 1918'e kadar görece güçlü bir varlık gösteren IWW, bünyesinde Marksist öğeler de taşıyan sendikal bir örgüttür. Ama IWW sendikal örgüt olmasına karşın işçilerin siyasal gücünü bir partide birleştirmekte ısrarcı davranmıştır. Bu tutum IWW yapılanmasında anarşist eğilimlerin egemen olduğunun göstergesidir. Bu olgu, onun Anarko-sendikalist olduğunu söyleyenleri haklı çıkarmaktadır.

Çoğunluğu işçilerden oluşan çeşitli kuruluşların kurduğu CPPA (İlerici Siyaset Eylem Kongresi) başkanlık seçimlerinde Senatör Follette'i desteklemek için ortaya atılmıştır. Follette oyların %16'sını alarak seçimleri kaybetti. Bu seçimlerde ilgi çekici olan, istisnai olan ALF'nin Follette'yi desteklemesidir. Bu, tam Amerika'ya özgü bir davranıştır. 1925'te toplanan konferans "3'üncü parti" konusunda bir karar almadan kendi kendisini dağıttı. Kaldı ki "Komünistlerden başka bütün ilerici üyelerin oylarını istiyorum" diyen Follette'den 3'üncü parti kurmasını beklemek saf dillik olurdu. Konferans içinde "3'üncü parti" hareketini yürütenlerden yol ayrımı seçim sonuçlarıyla zaten fiilen başlamıştır.

Her şeye karşın işçilerin siyasi gücünü "3'üncü partide" toplamak çabaları bir süre daha sürmüştür. Bu çabaların sonucu CIO (Sanayi Örgütleri Kongresi)'ya bağlı sendikalarda yönetime geçen komünistlerin çabasıyla yürütülen çalışmalar vardır. Bu sendikalar adaylığı öne sürülen Henry Wallace'yi desteklemişlerdir. Ancak destekledikleri aday oyların % 2.5'ini alabilmiştir. Bu başarısızlıktan sonra H. Wallace'i aday gösteren İlerici Parti daha fazla komünizme kaymıştır. 1950'de ilerici parti dağılmış ve CIO içindeki sol kanat sendikalar örgütten ihraç edilmişlerdir.

İşçilerin siyasal gücünü birleştirmek için çaba gösteren ALP (Amerikan İşçi Partisi)'dir. Partinin kurucuları sendikacılardır, bu oluşuma başlangıçta 200 sendika üyeydi ve yöneticilerin tamamı da sendikacılardı. Bu yöneticilerin çoğu liberal demokrat eğilim taşıyorlardı. Üstelik bu partinin amacı işçi sınıfını bilinçlendirmek ve yönetime taşımak değildi. Adı geçen parti iki büyük parti arasında denge kurmak amacını taşıyordu. ALP seçimlerde bağımsız adaylar da göstermiştir. Ama genellikle demokratlara ve cumhuriyetçilere destek sağlamıştır. Bu partinin 1936 seçimlerinde şehir meclisine 5, 1937 seçimlerinde meclise 5 temsilci göndermek gibi başarıları da vardır. Bu parti sadece New York'ta başarı sağlamıştır. Bu eyaletin dışında hiçbir eyalette başarısı yoktur. Bu görece başarılarına karşın partinin misyonu, belirgin karakteri yukarda söylediğimiz gibi iki büyük partiden birinin desteklemesidir.

ALP kuruluşundan beri sağ-sol tartışmasına sahne olmuştur. Komünistler 1938'de seçilme hakkını, seçime girme hakkını yitirince ALP'ye girdiler. 1944 seçimlerinde Roosevs'in desteklenmesine karşı çıktılar. 1944'te komünistler partiye tamamen egemen oldular. Bu gelişmeler sonucunda partinin kurucularından Dubinsky ve arkadaşları partiden ayrılarak liberal partiyi kurdular. Ve Wallace'yi destekliediler. Parti içinde yaşanan sürekli tartışmalar, ayrılmalar partinin sonunu hızla getirdi. Ve sonra bu parti de kesin bir şekilde dağılıp gitti. Böylece Amerikan toplumu içinde önemsiz ve belirsiz olarak varlığını sürdüren bu parti de tarihe karışmış oldu.

Amerikan işçilerinin siyasal güçlerini birleştirmek girişimlerinin hiçbirinin somutsal bir başarısı yoktur. Değişik bir deyişle bu girişimlerden hiçbirinin Amerikan sendikal hareketinin kayda değer bir parçasının desteğinin aldığını söylemek olası değildir. Amerikan sendikacılığı siyasal anlamda başarı için, dahası bir işçi partisi için hiçbir zaman ön ayak olmamıştır. Yani işçi sınıfının gücünü sınıfa ait bir parti içinde toplamak işine girmemiştir. Ve bu yolu tutmamıştır;

www.sosyalist.org

aksine bu yolu tıkamak için her türlü yolu denemiştir. Bu sendikal anlayışın belirgin özelliği işçi sınıfına yakınlığı açısından önemli farklar bulunmayan iki parça arasında ilişki kurmaktır. Bu sınırlı ilişkide sendikalarının kitlelerinin çıkarlarını savunabileceği inancı egemendir. Şüphesiz ki bu da siyasal bir eylemdir. İzleyicileri tarafından "tarafsız politika" olarak tanımlanan bu durum ve anlayış var olan siyasal partiler kavgasında tarafsız olmak, var olan partilere eşit ölçüde taraftarlık anlamına gelen bir politikadır. Bu durumun oluşmasının temel nedeni tek partiye bağlılık karşıtı bir politikadır. Böylesine bir karşıtlığın, böylesine bir anlayışın işçilerin güçlerini bir partide ya da bu yöndeki fikirlere destek vereceklerini düşünmek bile anlamsızdır.

Anlatmaya çalıştıklarımızdan şu sonucu çıkarabiliriz: Amerika'da sendikaların bağımsız ve işçi sınıfı bilinci üzerine yaslanan bir politika istemedikleri açıkça görülmektedir. Bunun nedeni ise Amerikan işçi sınıfında sınıf bilicinin yeteri kadar var olmayışıdır. Hatta Amerikan işçileri için sınıf bilinci yabancı bir kavramdır demek hiç de abartı değildir. Ancak bu duruma nasıl gelinmiştir? Hangi nedenler bu ortamı hazırlamıştır? Bu soruların yanıtlarını vermek zorundayız. Bu soruların yanıtlarını en kalın çizgilerle şu başlıklar altında göstermek gerekir:

a- Sınıf bilincinin yerini ücret ve meslek bilincinin alması

b- Toplu iş sözleşmelerinin sanayi ve iş kolları temelinde değil, iş yerleri temelinde yapılması,

c- Sendikaların örgütsel yapı bakımından gösterdiği dağınıklık,

1. Beyaz ve mavi yakalı işçiler arasındaki ayrım,

2. Çeşitli mezhep grupları arasında olduğu ve zenciler ve beyazlar arasındaki ayrımın görüldüğü gibi

3. Çeşitli etnik guruplara üye işçiler arasındaki dayanışma duygusunun yokluğu gibi öğeler,

ç) Amerikan işçilerinin düşünce ve davranışlarında bireysel dünya görüşünün canlılığını koruması, teknolojik toplum koşulları içinde yeni bir görünüm kazanılması, bu yönde bilinç yapısının içinde birlik ve dayanışma kurmalarının çok zor olması ve zor olmanın ötesinde neredeyse imkansızdır. Bunun sonucu işçilerin güçlerini egemen olmadıkları partilere destek olma yolunda harcaması doğaldır. Bu durumu Türkiye somutunda ileride ayrıntılı bir biçimde anlatacağız.

d- Amerika ileri derecede sanayileşmiş, yeryüzünün tarih boyunca görülmemiş en gelişmiş kapitalizmine sahip ülkedir. Bu ilk bakışta sınıf çatışmasının ve sınıf bilincinin yoğunlaştığı izlenimini verir gibi görülmektedir. Oysaki gerçek hiç de böyle değildir.

e- Birinci enternasyonalin, yeni keşfedilen kıtaya taşınması için olağanüstü çaba gösteren Marx ve taraftarlarının çalışmaları bilinmektedir. Marx ve taraftarları bununla Avrupa'daki anarşist, blankist vb. gibi çeşitli saptırıcı eğilimlerden 1. Enternasyonal'i koruyacaklarına inanıyorlardı. Bu gerçekleşmedi. Ayrıca Marx öncüsü olduğu doktrinin yaşaması için Amerika'da uygun bir ortam olduğunu ön görüyordu. Ayrıca Lenin'in şu saptaması Amerika'daki gelişmelerle ilgisinin ciddi boyutlarını göstermektedir. Adı geçen saptama Lenin'in "Amerikan İşçilerine Mektup" isimli eserinde görünmektedir. "Dünyaya feodal esarete karşı devrim gibi savaş örneği veren Amerikan halkı şimdi de kendi üzerinde bir avuç milyarderin kurduğu ücretlilik esareti demek olan esaret biçimine uğramış bulunmaktadır." Bütün bu söylemlere karşın Marx'ın düşüncesi ne Amerikan işçi sınıfı içinde yaşama şansı bulabilmiş ne de kapitalist sistemi sarsacak ölçüde ve yönde bir işçi hareketi yaratabilmiştir.

MARKSİST DÜŞÜNCENİN AMERİKAN İŞÇİ SINIFININ BİLİNCİNDE YER ALMAMASI VE BUNU YANSITMAMASI, AMERİKAN İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL ANLAYIŞIN KISIR OLMASININ TEMEL NEDENİDİR.

f- Marksist düşüncenin Amerikan işçi sınıfının bilincinde yer almaması ve bunu yansıtmaması, Amerikan işçi sınıfının sendikal anlayışın kısır olmasının temel nedenidir. Şüphesiz sendikaların ortaya koyacağı siyasal eylemin tek bir türü olduğunu söylemek yanlış olur; ama sendikaların sınıf bilinci üzerine kurulu bağımsız bir işçi örgütünü meydana getirmeleri ve yaşatabilmeleri için sosyalist fikirlerin ve özelikle Marksizm'in gelişimine uygun bir ortamın belirlenmiş olması gereklidir. Tarihi gözlemler bunun böyle olduğunu kanıtlamıştır.

Bütün gözlemlere ve saptamalara karşın Amerikan sendikalarının siyasal eylem konusundaki tutumlarının açıklamasını gene de ülkenin ekonomik ve toplumsal yapısında aramak yerinde olur ve çalışmamıza daha anlamlı bir derinlik kazandırır.

İktisadi ve toplumsal yapının sendikacılığın siyasal eylem konusundaki tutumunu belirleyen öğeleri maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz:

a- İşe emperyalizmin gelişim sürecini çözümlemekle başlamak gerekir. İngiltere uzun yıllar önde gelen sömürgeci bir devlet olmuştur. ABD ise "dünya çapında" ve yeni sömürgecilik temelleri üzerinde kurulu en büyük sömürgeci devlettir. Ayrıca yeni sömürgeciliğin ifadesi olarak ilişkiler kurduğu ve yatırım yaptığı ülkelerden büyük zenginlikler sağlayabilmiştir. Böylelikle zenginlikleri biriktirmesinin kolaylığı işçi sınıfına belli bir hayat düzeni sürmeyi ve bireyciliğe olan güven duygusunun devamını sağlamıştır. Yani işçilerin gelirleri belli bir düzeyin altına düş-

memiştir. O nedenle işçi sınıfıyla diğer sınıf ve katmanların gelir faklılığının, kar vb. aşırılığın sınıf çatışmasının öğesi olarak önemsizleştiğini anlamak kolaydır. Sınıf bilincinin cılızlığı, sınıf çatışmalarının belirsizliği bu yönden gelen faktörlerden etkilenmeyecekleri ve sonuç olarak siyasal eylem konusunda ki tutumlarının reformist hatta tutucu olacağı da doğaldır.

b- Amerikan işçilerinin sınıf bilincini önleyen ve Amerikan işçilerinin birleşik bir siyasi savaşımını anlamsız kılan önemli bir öğe de kıtanın yeni bulunmuş olmasıdır. Amerika'da nüfus güçlükle oluşmuştur. Bu da sınıf bilincinin oluşmamasına diğer bir engeldir. En önemli engellerden sayabileceğimiz diğer bir nokta ise Amerikan sermayesinin transfer bir sermaye oluşudur. Yani Avrupa'da oluşmuş ve oluşurken geniş kitlelerin proleterleşmesi pahasına elde edilmiş bir sermaye olmayışıdır. Geldiği ülkede görece proleterleştirme süreci yaşanmamıştır. Ustanın dediği gibi " bugün Amerika'da doğum sancılarına neden olmadan meydana gelen, çoğu dün İngiltere'de sermayeye dönüştürülmüş olan fabrika çocuklarının kanından başka bir şey değildir" (Kapital)

c- Yeni keşfedilmiş olması nedeniyle bakir arazinin olması uzunca süre Amerika'yı bir olanaklar ülkesi olmasını sağlamıştır. Batı kesimi patronla çalışmak istemeyenler için küçük de olsa barınacağı topraklar sunmuştur. Bu, bir anlamda özgürlük ve bağımsızlıktır. Geniş toprakların boşluğu sendikacılığın oluştuğu yıllarda sendikal anlayışın önünde nesnel bir engeldir. Bu engel aynı zamanda Avrupa tipi bir işçi sınıfını oluşmasının da engelidir. Ayrıca toprakları elinden alınan Kızılderili yerli halk, esaslı bir kırıma uğradığından işsiz sayısının kabarık görülmemesine neden olmamıştır. Aksi takdirde bazı Güney Amerika ülkelerinde olduğu gibi Kızılderili yerli halk, sistemin bozukluluğunun göstergesi sefalet öğesi olarak görülebilirdi.

d- Etnik yapı ve ırk ayrımıyla ilgili olarak özellikle zenciler bakımından çalışmamızı ilgilendiren özelikler vardır. Gerçi 1810-1830 yılları arasında esir ithali durdurulmuştur. Ama esir olarak çalıştırılan bu insanların sanayiye büyük katkıları olmuştur. Esir ithalinin durdurulmasına parelel göçlerle beslenen beyaz nüfus artmıştır. 1861-1965 yıllarında devam eden iç savaşın sonuna 1869-1880 yılları arasında çıkarılan yasalarla siyahlara eşit siyasal haklar yönünde önemli adımlar atılmıştır. Bütün bunlara karşın dün olduğu gibi bugün de beyaz olmayanlar üzerindeki iktisadi ve toplumsal baskıların kalktığını söylemek çok zordur. Yasalar uygulamada her zaman kağıt üzerinde kalmıştır. İstatistiki veriler, araştırmalar ve gözlemler uygulamanın eşitsizliğini kuşku götürmeyecek bir şekilde kanıtlamaktadır. Bütün çığırtkanlıklara, bütün cilalı ve tumturaklı söylemlere karşın bugün de durum eskisinden pek farklı değildir. Amerikan işgal güçlerindeki askerlerin çoğunluğunun siyah oluşu söylediklerimizin doğruluğunun kanıtıdır. Bu zenci gençlerin, iş bulamamasından dolayı paralı askerliği seçmesinin göstergesidir. Öte yandan ırk baskısı nedeniyle yakın zamana kadar zenci işçilerin ilkel anlamda olsa bile sendikalaşmasına daima mesafeli davranılmıştır. Bundan dolayı zenci işçilerin tepkileri çoğu zaman örgütsüz bir biçimde kendini gösteren anarşist şiddet hareketlerini aşamamıştır. Aslında "Amerika Birleşik Devletleri'nde halen cumhuriyetin bir kısmının çirkinleştirilmesi devam ettiği sürece her bağımsız işçi hareketi kötürüm kalacaktır" diyen K. Marx bugün de haklılığını korumaktadır. Çünkü kölelik her zaman zor ve şiddetle olmaz; ekonomik zorunluluklar, kültürel kuşatılmışlık, dinsel yönlendirmeler de fiilen değilse bile kölece duygusal şekillenmeyi ve bağlılığı getirebilir. Üstelik Amerikan toplumunun yapısıyla ilişkin olarak işçi sınıfının ırk, din, dil gibi farklılıklardan kaynaklı bölünmeler, işçi sınıfı arasındaki dayanışmayı dolayısıyla siyasal bilinç ve birliğin kurulmasını da önleyen bir diğer faktördür.

AMERİKAN TOPLUMU, AVRUPA TOPLUMLARI GİBİ FEODAL BİR DÖNEM YAŞAMAMIŞTIR. BURJUVAZİ HIZLA OLUŞMUŞTUR. KEZA ARİSTOKRASİYE KARŞI EKONOMİK VE SİYASAL HAKLARINI ALMAK İÇİN BİR UĞRAŞ VERMEMİŞTİR.

-Son olarak belirtmek istediğimiz olgu Amerikan toplumu, Avrupa toplumları gibi feodal bir dönem yaşamamıştır. Burjuvazi hızla oluşmuştur. Keza aristokrasiye karşı ekonomik ve siyasal haklarını almak için bir uğraş vermemiştir. Amerikan burjuvazisinin siyasal haklarının aristokrasisinin haklarıyla (var olmadığından) sınırlaması gereği hiçbir zaman belirlenmemiştir. Örneğin; seçme ve seçilme – beyazlar açısından- mülkiyet ve asalet gibi öğelerle belirlendiği hiç görülmemiştir.

Çalışmamızın birinci bölümünde belirttiğimiz gibi Avrupalı burjuvazi aristokrasiye karşı verdiği savaşta işçi sınıfını yedeğine almıştır. Onu da kendisinin desteklemesi yolunda siyasi savaşına itmiştir. Böylece Avrupalı işçiler siyasi savaşa alışkanlık kazanmıştır. Bu çıraklığın Avrupalı işçi sınıfına çok deneyim kazandırdığını kabul etmek gerekir. Bu deneyimler Avrupalı işçilerin hak aramalarında birçok kolaylık sağlamıştır. Amerika'nın sendikacılarının bu deneyimlerden yoksun oluşları da siyasal eylem konusunda cılız kalışlarının başka bir nedenidir.

Amerikan sendikalarının siyasi eylem ve sınıf bilinci bakımından yetersiz kalışının nedenlerini en

kalın çizgilerle saptamaya çalıştık. Konu, Türkiye sendikal hareketi açısından dirimsel öneme sahip ve Amerikan sendikal anlayışının odağında bulunan bir modelin Gompersizm açıklamasıyla bitirmek yerinde olacaktır. Gompersizm Hollandalı göçmen bir ailenin çocuğu olan Samuel Gompersin (1550- 1924) düşünceleri ve tutumları etrafında şekillenmiş Amerikan sendikacılığının omurgasını oluşturan sendikacılık akımıdır. Bu modeli yakından tanımak için Samuel Gompersin'in yaşamını, yetişme biçimini yeterince bilmemiz gereklidir. Gompersin'in ailesi çok fakir bir ailedir. Aile Londra'dan New York'a göçtüğünde Samuel 13 yaşındadır. Samuel Gompers maddi yetersizlikten 10 yaşında eğitimini yarım bırakmıştır. Hayatını ayakkabı yapım işçisi olarak kazanmaktadır. Gompers, New York'ta sigara yapım işçisi olarak çalışmaya devam etmiştir. Sendikacı olarak ününü bu iş kolunda sağlamıştır. Sigara Yapım İşçileri Sendikasının başkanlığına kadar yükselmiştir. Fakat Gompers'in Amerikan sendikacılığına etkisi ALF başkanlığı süresinde görülmektedir. 1893- 1895 yıları arasında kısa bir süre hariç ölüm yılı olan 1924 yılına kadar bu kurumun başkanlığını yapmıştır. Bu, yarım yüzyıllık bir süredir. Bu süre içerisinde Amerikan sendikacılığının felsefi yapısının oluşmasında Gompers'in etkileri açıktır. Gompers ve taraftarları bu felsefi yapının ve ALF'nin ve temsil ettiği sendikal anlayışın sağlamlaştırılması ve bu anlayışın egemen olması için çeşitli öğelere karşı savaşım vermişlerdir. Bunların en önemlileri Lasallcı sosyalistler, Marksistler ve Anarko Sosyalistleridir. Gompers bu düşünce ve akımlara karşı yürüttüğü savaştan yengin olarak çıkmıştır. İşçi hareketiyle bu düşünceler arasında kalın bir duvar örmüştür. Bu hareketlerin çökertilmesinde çok önemli roller oynamıştır.

Gompers'in bu başarısında Lasallcı Sosyalistlerle Marksistler arasındaki çatışmanın ve Lasallcı Sosyalistlerin amaç ve yöntemlerindeki egemen olan ütopizmin payı büyüktür. Çeşitli eğilimlerdeki sosyalistler Gompers'e karşı kesinlikle birlikte cephe almışlardır. Lasallcı sosyalistlerin gerekse işçi şövalyelerinin destekleriyle gerekse dahil oldukları partiler kanalıyla Gompers'in temsil ettiği akıma karşı başlangıçta başarılı oldular. Ama başarıları Gompers'in rekabeti karşısında çabuk bitti.

Gompers tahsilini başlangıçta yarım bırakmasına karşın çeşitli sosyalist akımlar ve fikirler hakkında sınırlı da olsa incelemeler yapmıştır. Sosyalist akımlar ve fikirlere başlangıçta tamamen karşı tavırlardan uzak durmuştur. İşçi ve işveren sınıfları arasında devamlı bir savaşımın "var olduğunu" kabul ediyordu. Öte yandan en ileri düşünürlerle birlikte ücretlilik sistemini kaldırılması dahil son amaçlara inandığını söylüyordu. Bununla birlikte bütün bunlara karşın işçiler için iyi çalışma koşullarının yani günlük çıkarlarının siyasal hareketlerle değil iktisadi yollarla en iyi bir şekilde alınacağını da söylüyordu. Sözlerine kendisini Marks'ın sözlerinin cımbızla çekerek desteklediğini de ekliyordu. Bu büyük bir pişkinlik ve matrabazlıktır. Özetle söylersek o bir anti sosyalisttir. 1917 devriminin başarısından sonra kurulan Sovyetler Birliği'nin ABD tarafından kabul edilmemesi için büyük bir çaba harcayarak ne kadar çetin bir sosyalizm düşmanı olduğunu kanıtlamak istiyordu.

Gompers anti sosyalist düşüncesinin uzantısı olarak her türlü devlet müdahalesine ve devletleştirme girişimlerine karşı çıkıyordu. 1920'de bazı demiryolu sendikalarının desteğiyle onaylanan "Plume" planı, demiryollarının devletleştirilmesi ve yönetimin işçi–hükümet- idareci üçlüsüne devrini ön görüyordu. Gompers sosyalistçe olduğu için bu plana karşı çıktı. Ancak bu plan ona karşın kabul gördü. Fakat bu planın madenlere de uygulamasını öngören tasarının reddini sağladı. Bununla beraber Gompers devletleştirme girişimlerine karşı koyamayacağını anlayınca bu hareketlere sahip çıkarak yozlaşmasını sağlardı. Gompers'in devlet müdahalesine karşı, garip bir duyarlılığı ve karşıtlığı vardır. Bu karşıtlık en çok da sosyal güvenlik ve sigortalılık konularında kendini gösterir. Başka ülkelerde sendikacıların çıkması için uğrunda çok çetin savaşlar verdikleri bu yasalar Gompers için işçilerin feylesoflar, istatistikçiler, politikacılar tarafından esir alınmasıyla eş anlamlıdır. Gompers'e göre vatandaş kitlelerinin sigorta güvenliliğine kavuşturulması onların " ruhsal bağımsızlıklarını ve canlılıklarını"

1920'DE BAZI DEMİRYOLU SENDİKALARININ DESTEĞİYLE ONAYLANAN "PLUME" PLANI, DEMİRYOLLARININ DEVLETLEŞTİRİLMESİ VE YÖNETİMİN İŞÇİ - HÜKÜMET- İDARECİ ÜÇLÜSÜNE DEVRİNİ ÖN GÖRÜYORDU. GOMPERS SOSYALİSTÇE OLDUĞU İÇİN BU PLANA KARŞI ÇIKTI. ANCAK BU PLAN ONA KARŞIN KABUL GÖRDÜ.

öldürecektir. Gompers'e bunlar da yetmez; onu ücretlerin yasalarla belirlenmesini önlemek için cenk ederken de görürüz.

Gompers devlet müdahalesine karşı tavrını Jefferson'un şu sözlerine olan inancına bağlıyor" en az idare eden hükümet, en iyi hükümettir" bu açıklamaya göre Gompersizm "Laisses Faire" demektir. "Laisses Faire" kuralları içinde sendikaların çıkarları olduğunu kabul etmek gerçekten zordur. İşçiler için "en fazlayı, en iyiyi" sağlamak için çaba gösterilmelidir. Bunun için kapitalizmi yıkmak ge-

rekmez. ALF'nin görevi "Var olan düzeni" korumak, gelişmesini ve ıslahını sağlamaktır. Özel mülkiyeti, kaynakların en iyi kullanılmasının zorunlu ilkesi sayar. Buyrun, cenaze namazına.

Sendikalar, temsil etikleri meslek üyeleri adına daha fazlasını elde etmek için çalışması gereken örgütlerdir olduğunun altını kalın çizgilerle çizen bu anlayış hiçbir zaman diğer çalışan kesimleri düşünmemiştir. Örneğin; niteliksiz işçilerin, düşük ücretlilerin sorunlarına hiç ilgi göstermezler; çünkü Gompers örgütlü işçilerin önderidir. Kendinden sonra onları ancak düşünebilir; çünkü oyunun kuralı budur. Gompers'in bekçiliğini yaptığı düzende temel olan sınıf çıkarları değildir, meslek çıkarları ve hatta kişisel çıkarlardır.

Gompers işverenlerle görüşmekten, görülmekten gururlanır ve bundan büyük bir haz duyar. Bu aşağılık durumu eğer "işçilere yardımı dokunacaksa şeytana ve kaynanama bile çağrıda bulunurum" yılışıklılığıyla örtbas etmeye çalışır. Ama bu ilişkilerin işçilere ne yararı olduğunu anlamak çok zordur. İlkesi omurgasızlık ve uzlaşmak olan bu sendikal anlayışın üzerinde daha fazla durmak anlamsız olur. Kaldı ki bu kadarı Türkiye sendikal hareketi üzerinde Amerikan sendikal anlayışın etkilerini anlatmaya yeterli olur, diye düşünüyorum.

Kaynakça:
1- Sendikacılık ve Siyaset, Alparslan Işıklı
2- Türk Devrimi ve Sonrası, Taner Timur
3- Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi, Lütfü Erişçi
4- Türkiye'de Sol Akımlar, Mete Tuncay
5- Türkiye'de Siyasi Partiler, Tarık Zafer Tunaya
6- Türkiye İktisat İzmir Kongresi, Gündüz Okçin
7- Eski Kavga, Erol Toy
8- Demokrat Parti, Cem Eroğlu
9- Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi, Tarih Vakfı

www.arsivakurdi.org

S. ÇİFTYÜREK

MESOP

"Örgütlü" örgütsüzlüğe düşmemek

Bu yazıda, MESOP Politik Bildirge (PB) sinin örgütlenmeye ilişkin getirdiği yeni yaklaşımın kimi yönleriyle açılımı amaçlanmaktadır. Bu yazı, Sosyalist Mezopotamya yazarlarına PB'nin farklı açılardan açılımı üzerinden tartışılarak kavratılmasını amaçlayan yazıların yazılmasına dönük bir çağrıdır da.

Öncelikle şu temel soruyu kendimize sormalıyız: Biz, dünya-bölge ve ülkemiz de siyaset yelpazesinin neresindeyiz? Bu soruya yanıt olarak "komünist yelpazedeyiz" demek doğru ancak bu doğru tek başına fotoğrafın bütünlüğünü bize sunmaz. Çünkü en başta dünya ve ülkemizde komünist yelpazede halen "komünist", "işçi", "sosyalist" "emek" adıyla anılan bir dizi parti var ama bunlar artık ve hatta çoktandır belirleyici olarak sol reformist ya da sol sosyal demokrat yapılara dönüşmüşlerdir. Bu sorun PB'de en özlü biçimde şöyle belirtiliyor:

"21. yüzyıl başında dünya komünist hareketi; artık belirleyici gücüyle yeni bir sosyal demokrat harekete evrilen 20. yüzyıl komünist hareketiyle yollarını ayırarak kopuşu gerçekleştirmeli".

Özgülümüzde de "komünist" iddiayı taşıyan parti ve örgütlerin çoğunluğu, programlarıyla ve önemlisi izledikleri politikalarla sol milliyetçi, sol reformist çizgiye evrildiler ya da bir kısmı zaten başından beri bu çizgideydiler. Daha somut irdelendiğinde sol milliyetçi, yurtsever demokrat, devrimci demokrat, sosyalist, komünist alanda birden fazla parti ve örgütün bulunduğunu görürüz. İşte bu parti ve örgüt enflasyonu içerisinde biz siyaset yelpazesinin neresindeyiz sorusuna yanıt aradık. Uzun tartışmaların ardından üretilen ve genel irade tarafından karara bağlanan PB ile sorunun yanıtına ilişkin önemli bir adım atıldı. Şu an Kürtçe-Türkçe yayına hazırlanan PB; siyaset yelpazesindeki yerimizi belirliyor ve ayrı bir hareket olarak varlık gerekçemizin temel ideolojik, felsefi, politik çizgilerini ortaya koyuyor.

Denilebilir ki asıl sorunda bundan sonra başlıyor. Çünkü, PB'deki ideolojik, felsefi ve örgütsel alandaki stratejik yönelimlerin yaşamla bağının kurulmasına dönük pratik politik açılımlara hızla adım atmamız gerekiyor. Yani "nasıl olsa PB üretildi oh rahatladık" diyemeyiz, tersine belirttiğim gibi asıl zorluğu PB'nin yaşamla bağının kurulmasında yaşayacağız, şimdiden yaşıyoruz da.

PB'ye devrimci ruh ve politik içerik kazandıracak olan, yaşamın her alanıyla bağının kurulmasıdır. Bu PB ışığında ayrı bir hareket-parti olmanın varlık gerekçelerini politikada ve örgüt/örgütlenme pratiği içerisinde somutlaştırmamız demektir ki zor olanda budur. Daha çıplak bir vurguyla, PB rehberliğinde siyaset üreteceğiz ve teşkilatlanacağız! Üstelik yeni ideolojik, felsefi ve örgütsel argümanlarla yola koyulduğumuzdan, denenmiş bir yoldan yürümek yerine, yeniden yol açarak ilerlemek gibi bir zorlukla da yüz yüzeyiz.

Yazının asıl konusu olan, yeniden örgütlenmeye/teşkilatlanmaya yönelirken birden fazla sorunla mücadele edeceğiz. Bir yandan 20. yüzyılın üzerimizde dolaşan gölgesi olarak ifade edebileceğimiz sorunları, diğer yandan yeniden yol açmanın yani yeniyi üretmenin güçlükleri var. Bir yandan dünya ve özgülümüzde, 20. yüzyılın giderek örgütlü örgütsüzlüğe dönüşen geçmiş komünist yapıların zihin haritamızın ve davranışımızın üzerinde sürüp-giden etkileri, diğer yandan komünist teşkilatlanmanın yeni ideolojik felsefi de-

www.arsivkurdi.org

ğerler ışığında yaratılmasının ağır sorunları ile yüz yüzeyiz. Yine PB'nin belirlemesiyle:

"Bugün komünist hareket; Marksizm'i, bilimsel sosyalizm kuramı ve 20. yüzyılın göğe akın eden devrimci ruhunu temel alarak sürekliliği; ancak 20. yüzyıla özgü politik program, pratik mücadele tarzı ve önemlisi artık belirleyici yönüyle sol milliyetçi ya da liberal sol gibi yeni bir sosyal demokrat harekete dönüşen eski komünist hareketle bağını koparak da kopuşu gerçekleştirmek" gibi zorlu görev ve sorumluluklarımız bulunuyor.

Bu açıdan özellikle yazının başlığını oluşturan örgütlü örgütsüzlük üzerinde farklı açılardan durmamız gerekiyor.

Birden fazla örgütlü örgütsüzlük türünü devlet, parti, sendika, dernek vb. örgütlenmelerde gördük, yaşadık ve halen de yaşıyoruz. Örgütlü örgütsüzlüğü en belirgin olarak 1990 yılında yıkılan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) somutunda yaşadık. B. Yeltsin şarlatanı çevresindeki 5-10 çakalıyla bir tankın üzerine çıkıp SSCB'nin yıkılışını ilan ettiğinde çok ama çok önceden zaten SSCB özünde yıkılmıştı. On beş federasyonu birleştiren dev merkezi devlet olarak SSCB, dünya çapında örgütlü bir istihbarat örgütü olarak KGB, dev bir kızıl ordu ve iç polis teşkilatının yanı sıra milyonlarca üyesi bulunan SBKP ve devleti oluşturan daha bir dizi kurumda SSCB 1980'lere doğru belirgin olarak örgütü örgütsüz bir yapıya dönüşmüştü. Devlet, parti, ordu teşkilatı, biçimsel olarak var, fakat işleyen, kendini yenileyen, kendini ileriye doğru sürekli aşan, geliştiren bir teşkilatlanma olarak ise yok! Özellikle de Marksist devlet felsefesinin ön gördüğü, devlet olmayan devlet yani kurulduğu andan itibaren kendiliğinden sönümlenmesi gereken devlet olarak hiç ama hiç yoktu, olmadı. Biçimsel olarak devasa boyutta olan teşkilatlanma; hem sürekli yenilenen

BİÇİMSEL YA DA RESMİ SÖYLEMDE HALEN MARKSİST-LENİNİST AMA ÖZÜNDE SOL REFORMİST, SOL MİLLİYETÇİ VE HATTA LİBERAL NİTELİĞE BÜRÜNMEK DEMEK; BİÇİMSEL OLARAK ÖRGÜTÜ, TEŞKİLATI AMA ÖZÜNDE ÖRGÜTSÜZLEŞMEK YANİ ÖRGÜTLÜ ÖRGÜTSÜZLÜĞE DÖNÜŞMEK DEDİĞİMİZ SORUN BUDUR.

bir mekanizma olmaktan çıkarak kendini tekrarlayan yapılara dönüşmüş hem de gerek kurumlar (teşkilatlar) gerekse kurumlara hayat veren kadro, üye, çalışan olarak insan kaynakları devrimci ruh ve ütopyalarından koparak amaçsız, hedefsiz bir kütleye dönüşmüşlerdi. Marksizm-Leninizm sadece partinin değil, devletin de resmi ideolojisi idi, ancak başta parti yöneticileri, üye ve kadroları olmak üzere devletin yönetim kademesi özünde ideolojisizleşmişti. PB'de, 20. yüzyıl sonuna gelindiğinde başta SBKP olmak üzere komünist hareket dünya çapında yeni bir sosyal demokrat harekete evirildi-eviriliyor diye belirtilen tespit buna işaret ediyor.

Biçimsel ya da resmi söylemde halen Marksist-Leninist ama özünde sol reformist, sol milliyetçi ve hatta liberal niteliğe bürünmek demek; biçimsel olarak örgütü, teşkilatı ama özünde örgütsüzleşmek yani örgütlü örgütsüzlüğe dönüşmek dediğimiz sorun budur.

Bunu sadece SBKP ve SSCB yaşamadı. Bir çok komünist parti ve devlet belirttiğimiz örgütlü örgütsüzlüğe dönüştüler ya da dönüşüyorlar. Bugün halen iktidarda olan Çin Komünist Partisi'de farklı açıdan bunu yaşıyor. İktidarın tepesinde komünist parti iktidarı, tabanda, toplumda ise kapitalizm hem öyle ki tüm emperyalist-kapitalist dünyanın sermayesine açılan ekonomisiyle kapitalizmi geliştirmek, ucuz emeği bir avantaj olarak kullanmak vb. bunların komünist ideoloji, sosyalist inşa ve komünist parti iktidarıyla izah edilemez. İktidarın babadan oğla devredildiği Kuzey Kore'de tablo da benzerdir.

20. yüzyıl devrimci komünist hareketini örgütlü örgütsüzlüğe dönüştüren belli başlı parametreler (değişken nicelikler) olarak şunlara işaret edebiliriz: Örgüt işleyişinde bürokrasinin hakim olması; faaliyetlerin rutinleşmesi; örgütün (teşkilatın) bir süre sonra yaratıcılarını yani kendi örgütleyicilerini örgütleyerek esir almasıyla özgür yaratıcılığı boğması; katı merkeziyetçiliğin giderek merkezi örgütün esas devindirici gücü olan olması gereken gövdeden koparak bir nevi tanrı katına ve sekreterini de peygamber mertebesine yükseltmesiyle partinin özünde iktidarsızlaşması; dolayısıyla merkezden çevreye doğru teşkilatın gücünün ve etkisinin zayıflaması; teşkilatın dolayısıyla partinin toplumun, işçi-emekçi halkın gözeneklerine, kılcal damarlarına inen bir ilişki ve etkilenmeden uzaklaşması; parti ve devlet de dışsal olan disiplinin giderek özgürlükleri kuşatması dahası toplum hatta parti üyesi, kadrosu üzerinde bir baskı aracına dönüşmesi; elbette bunları besleyen temel unsur olarak yukarı da belirttiğimiz ideolojisizleşme olgusunun altını çizmeliyiz.

Demek ki örgütsüzlüğü yaşamak, bağımsızlaşan ya da zaten bağımsız olan bireyle sınırlı değil. Bağımsız birey kadar, devasa bir teşkilata, binler, on binler hatta milyonlarca üyeye ve medya araçlarına sahip partiler, örgütler de örgütsüzlüğü yaşayabilirler. Uzağa gitmeye gerek yok, herkes bulunduğu yerdeki parti, sendika ve dernekleri gözlemleyerek örgütlü örgütsüzlüğü gözlemleyebilir. Kısacası, "örgütlüyüm" diyen herkes gerçekte örgütlü değil. Keşke "örgütlüyüm, partim, teşkilatım var" diyen herkes özünde de örgütlü olabilse! Öyle ki örgütlü görünen

örgütsüzlük, birçok açıdan aldatıcı, oyalayıcı olması nedeniyle oldukça tehlikelidir. Parti ya da örgüt teşkilatı, bir kere sistem olarak örgütlü örgütsüzlüğe evirilmesiyle, kendi içinde olduğu gibi dışında da dinamik arayışları frenler, baltalar.

ÖRGÜTLÜ ÖRGÜTSÜZLÜĞÜN PANZEHİRİ OLARAK GÖVDEDE GÜÇLÜ TEŞKİLAT

Örgütlenme de amaç örgütlü örgütsüzlüğe düşmemek ya da evrilmemek olmalıdır. Bir kez parti, devlet, sendika örgütlü örgütsüzlüğe evirildi mi o durumdan çıkmak imkansız denilemez ama oldukça zordur.

Geniş ve uzun tartışmanın ürünü olarak şekillenen PB sorunla ilgili şu önemli belirlemeyi yapar:

"Emperyalizmin ve sermayenin son yıllarda artan yoğunlukla başvurdukları 'demokrasi, özgürlük' oyununu bozacak; emperyalizmin ve sermayenin artan saldırganlığı karşısında dinamik bir örgüt ve güçlü bir merkeze, geçmişten daha fazla ihtiyaç duyuluyor. Güçlü merkez ama gücünü örgütün gövdesinde yoğunlaştıran ya da oradan alan bir merkez; güçlü ama İngilizce'de center, Kürtçe'de ki navend misali orta ya da gövdeyi temsil eden güçlü merkez; parti de ideolojik, felsefi, politik güç ve birikimin; sadece merkez de değil asıl örgütün gövdesinde yoğunlaştıran bir örgüt! Merkezin despotluğu kadar yerelin derebeyliğine karşı da bariyer olabilecek gövde de güçlü komünist bir örgütlenme; dahası örgütün, örgüt yaratıcılarını (yani kendi örgütleyicilerini) örgütleyip esir alamayacağı, kendini sürekli aşan bir örgüt!"

Kendi adıma bu sorun üzerinde gerek "Aydınlanma ve örgüt" adlı kitapta gerekse Sosyalist Mezopotamya'nın 11 ve 12. sayıları başta olmak üzere epeyce durdum. Burada bir başka noktayı açımlamakla yetineceğim.

Birincisi; sadece merkezde güçlü olan ve çevreye, çepere ya da tabana doğru gittikçe gücü zayıflayan örgüt/örgütlenme modeli genelde özel mülkiyet egemen iktidarların ve özelde de burjuva parti ya da devlet modelidir. Özellikle ulus devlet öncesi imparatorluklarda, merkezde hatta salt merkezde güçlü örgüt modeli çok daha belirgindi. Merkezde yıkılan bir imparatorluğun çevreden, tabandan toparlanması oldukça zordu. Bu durumu İbn-i Haldun yıllar önce Mukaddime adlı eserinde şöyle belirtiyordu.

"Devlet ülkesinin merkezinde, ülkesinin çevre ve sınır kentlerinde olduğundan daha güçlüdür. Sınırlarını artık daha ötesine vardıramayacağı bir sınıra ulaştırdığında merkezden sınırlara doğru güçsüzleşir, yetersizleşir ve bu nedenle daha öteye taşıyamaz." (cilt 1 sy. 374, Onur yay.)

İbn-i Haldun, bu belirlemeyi uçsuz bucaksız topraklara sahip imparatorluklar için yapar, ancak siyasal, askeri, ekonomik, kültürel bakımdan merkezileşmeyi temsil eden ulus devlet örgütlenmesi ile Haldun'un belirttiği durum kısmen aşılır, fakat yine de belirleyici olarak varlılığını korur, halen de koruyor. Fransa, Türkiye, Mısır vs. ülkelerde rejimin merkezden çevreye, sınıra doğru ilerledikçe güçsüzleşmesi bugün de devam ediyor. Kaldı ki 20. yüzyıl sosyalist rejimleri de hatta komünist parti örgütlenmeleri de bunu aşamadı. Bu nedenle sosyalist rejim, Moskova, Sofya, Prag'da yıkıldığında tabandan, çevreden yıkımı engelleyecek karşı hamle yok denecek kadar zayıftı. Aynı durum komünist parti örgütlenmelerinde de geçerliydi, halen de bir çoğunda geçerlidir. Merkez tanrı, genel sekreter ise peygamber konumuna gelmiş ya da getirilmişse; parti örgütleyicileri, yaratıcıları yarattıkları örgütün esiri haline getirilmişlerse, bunun sistemin mantığı gereği holding (şirket) tarafından örgütlenip esin alınan şirket sahibi konumundan ve işleyişinden ne farkı kalır?

HER ŞEY BİR YANA ULUS ADINA VE ÖZÜNDE DE MÜLK SAHİPLERİ ADINA ÖRGÜTLENMİŞ ŞİDDET ARACI OLARAK DEVLET VAR OLDUKÇA MERKEZSİZ KOMÜNİST ÖRGÜTLENMEDEN SÖZ EDİLEMEZ.

İkincisi; 20. yüzyıl sermayesinin emek rejimi, ordu ve iktidar örgütlenmesindeki katı merkeziyetçilik koşullarında, komünist hareketin katı merkeziyetçiliğini azçok anlıyor, kavrıyoruz, ama aynen tekrarlanmaması gerektiğini de belirtiyoruz. Bir çok açıdan kaçınılmaz olan 20. yy katı merkeziyetçiliğine karşı 21. yy komünist örgütlenmesi tümüyle merkezsiz mi olacak? Hayır!

Her şey bir yana ulus adına ve özünde de mülk sahipleri adına örgütlenmiş şiddet aracı olarak devlet var oldukça merkezsiz komünist örgütlenmeden söz edilemez. Merkez ama gücünü örgütün salt tepesinde değil esas gövdesinde yoğunlaştıran ya da oradan güç alan bir merkez. Ancak böylesine gövde ağırlıklı ya da gövde merkezli bir örgütlenme hem merkezin despotluğuna hem de yerelin derebeyliğine karşı bariyer olabilir. Çünkü gövde merkezli örgütlenme, ikisine de yani merkez ile tabana fiziksel temas ya da uzaklık bakımından olduğu kadar, ideolojik, politik ilişki yönünde de eşit uzaklıkta bir merkez konumunda olacaktır. Dolayısıyla PB'nin tarif ettiği gövde de güçlü örgütlenmede merkezi, pramidin tepesi değil dairenin merkezi olarak algılamanın üzerinde düşünmek gerekir. İzmir'de ki yoldaşlarla da şemalar üzerinde sürdürdüğümüz tartışmalarda, gövde de güçlü örgüt önermesinin pratikte nasıl vücut bulacağı üzerineydi, yararlı da olmuştu. Dilerim derinleştirerek somut arayışla bağlantılı tartışmayı sürdürürler. Yoldaşlarla yaptığımız tartış-

www.arsivkutup.org

malarda; yürütmeyi pramidin tepesinden çok, dairenin merkezine yerleştirme üzerinde yoğunlaşmış ve pramidin tepesindeki merkezin (yürütmenin) örgütlemedeki dışsallığına karşın, dairenin merkezindeki yürütmenin ise, örgütlenmede içsel olup gövde ağırlıklı örgütlenmeyle daha örtüşük olduğu, olacağı sonucuna varmıştık. Dairenin merkezinin, örgütün tüm yapısıyla her bakımdan eşit mesafede olup, örgütün gövdesi olarak merkezle özdeşleştirilmesi üzerinde yoğunlaşmalıyız.

Örgütlenmede katı merkeziyetçilik ya da adem-i merkeziyetçilik, pramidin tepesi olarak merkez ya da dairenin merkezi olarak yürütme (merkez) sorunlarının tartışılması da yeni değil, çok ama çok eskiye dayanır. 20. yy. komünist örgütlenmesindeki katı merkeziyetçiliğin yol açtığı sorunlar üzerindeki tartışma ve arayışlar ile bu sorun son yıllarda yeniden canlandı ancak İbn-i Haldun'dan da aktardığım gibi, bu tartışma yeni değildir eskilere dayanır.

Abbasi halifeliğinin örgütlenmesi de Hasan Sabah'ın Alamut Kalesi de Şii komünizan Karmati hareketinin militan örgütlenmesi de anarşist merkezsiz örgütlenmede ve nihayet Marksist kuramın öngördüğü örgütlenmede de dahil, günümüze değin merkeziyetçilik ile adem-i merkeziyetçi örgütlenme biçimleri hep tartışıldı. Örneğin taa 8. yy. ortalarında Abbasi Halifesi Ebu Cafer El Mansur, Bağdat'ı inşa ederken taşıdığı kaygıların halifeliğin merkezinin örgütlenmesine nasıl yansıdığına da bakalım.

"Mansur, Bağdat'ı inşa ettirirken taşıdığı ideolojik kaygıları gösterecek kadar anekdot vardır: Yani Mansur ikili bir yaklaşımla, bir yandan denetimi sıkı, sıkıya elde tutarken, diğer yandan imparatorluğu oluşturan çeşitli halkların ideolojilerini kendi yaraları için kullanmaktadır.

İlk olarak şehrin yuvarlak biçimine değinirsek halifenin sarayının tam merkezde olması, merkezi yönetimi ve her şeyin onun kontrolünde olduğunu kuvvetle simgelemektedir. Fakat bazı kaynaklar Mansur'un dairenin merkezinde olduğunda şehrin bütün kısımlarına eşit mesafede olacağı için bu şekli seçtiğini söylemektedir. Bunu Eukleides'in daire tanımının (elemanlar 1. kitap 15. tanım) şehir planlamacılığına uygulanması olarak düşüne biliriz." (Yunanca düşünce, Arapça Kültür Dimitri Gutas Kitap Yayınevi sy. 58) Bu örneği bugün bizde aynısını tekrarlayalım diye değil, bu sorunun ne zamandan beri ve kimler tarafından tartışıldığını vurgulamak için buraya aldım.

ÖRGÜTLENME DE, GÖVDE ÇEKİŞLİ (MERKEZLİ) YANİ ÖRGÜTÜN MOTORUNU GÖVDESİNİN OLUŞTURDUĞU BİR ÖRGÜTLENME ARAYIŞINDAYIZ. YERELİN MERKEZLEŞMESİ, GÖVDE DE GÜÇLÜ ÖRGÜTLENMEYE İÇERİK KATACAKSA (Kİ KATMALIDIR) MERKEZ ÜZERİNDEN GÖVDEYİ YA DA GÖVDE ÜZERİNDEN MERKEZİ SOMUTLAŞTIRMAMIZ GEREKİYOR.

Üçüncüsü; dolaysıyla örgütlenmeyi tartışırken şunun altını çizmeliyiz: herhangi bir düşünceyi, programı ve örgüt modelini kendi coğrafyana (ülkene) taşıyabilirsin ancak o programın, o modelin şekillendiği ya da ortaya çıktığı ülkenin/coğrafyanın siyasal ve toplumsal koşullarını da beraberinde getirebilir misin? Hayır getiremezsin. Elbette düşüncede, kuramda olduğu gibi örgüt modelinin de evrensel yönler vardır, yarında olacaktır. Sorun, evrensel yönü ile yerel, bölgesel yönünün ayırt edilerek evrensel örgüt modeli ya da düşünceden yararlanabilmektir. Biz, Marksizm'i ve evrensel yönleriyle Leninniz'mi rehber alan, ama kendisi olan programıyla, örgüt modeliyle halkı, halklarının coğrafyası kokan bir örgüt/örgütlenme gereklidir.

Dördüncüsü; Örgütlenme de, gövde çekişli (merkezli) yani örgütün motorunu gövdesinin oluşturduğu bir örgütlenme arayışındayız. Yerelin merkezleşmesi, gövde de güçlü örgütlenmeye içerik katacaksa (ki katmalıdır) merkez üzerinden gövdeyi ya da gövde üzerinden merkezi somutlaştırmamız gerekiyor. Yerelde ki somut teşkilatlanma arayışında bu somutluğu nasıl yakalayacağız? Buna dönük atılacak patik adımlar bize ışık tutacaktır.

ÖZGÜRLÜK VE DİSİPLİN İLİŞKİSİ

Eğer gövde de güçlü örgütü tartışıyor ve hedefliyorsak beraberinde içsel disiplini de ele almamız gerekir. Burada da Politik Bildirgeye baş vuracağız:

"20. yüzyılda komünist örgütlenmesinde, disiplin ve özgürlük dengesi, disiplin içerisinde özgürlük üzerine kurulmuştu. Her şey insan ve insan özgürlüğü için yapılmıştı ama, parti ve sosyalist rejimde ki katı disiplinin sınırları içerisinde özgürlük yaşam alanı bulamayıp süreçte boğuldu. Dahası özgürlüğü boğan disiplinin kendisi de oksijensiz kaldığında kendiliğinden çöktü. Gerçektende çelik disiplinle örülmüş parti ve sosyalist devletlerin dev ordu, sivil ve askeri istihbarat ağlarına rağmen rejimler kendiliğinden yıkıldılar. Yıkılma da başka faktörlerle birlikte örgüt dokusunda dışsal olan disiplinin de rolü vardır."

Aristo'nun, siyaset (politika) kavramını devlet ile özdeş olarak kullandığını biliyoruz. Devlet demek (ister burjuva devlet olsun, ister devlet olmayan devlet olan yani geçiş devleti olarak sosyalist devlet olsun) yasa, kural demektir. Yasa, kural disiplini içerir. Belirli bir sınıf, grup hatta birey adına belirlenmiş her kural, her yasa, bir

www.arsivkurdi.org

yanıyla başka bir sınıf, grup ya da bireye kendi çıkarını veya iradesini dayatmak demektir. Kültürden, sanattan farklı olarak "siyaset, özü gereği zorlamak olgusudur; aynı zamanda güç ve otoriteyi de tekleştirme olgusudur. İbn-i Haldun çok iyi bir hükümdarın önce saygınlığını sonra tahtını yitirdiğini belirtir." (Abdullah Laroui, İslam ve Modernlik sy.120 Milliyet Yayınları)

Disiplini, elbette devletle birlikte dışsallaşan ve kurallar, yasalar adı altında bütünlük kazanan disiplinin dayatıcılığını, özgürlüğe dönük sınırlayıcılığını tümüyle ortadan kaldırmak özellikle de devlet koşullarında mümkün değildir. Zaten disiplin ile özgürlüğün ikiz kardeş gibi ayrılmaz ikili oluşları ve özgürlük dinamiğinin süreçte yeni bir disiplin halinde otorite kurabilme eğilimini (özellikle ezilenlerin özgürlük mücadelesinin potansiyel olarak) içermesi de buradan gelir. Hatta "her türlü özgürlük kendine özgü koşullar altında otorite haline gelebilme olasılığını içerir. Özgürlük ve otorite birbirinden ayrılmaz, birbirinden ilişkiler içinde de değerlendirilmesi gerekir." (Paul Freire Ezilenlerin Pedagojisi, Ayrıntı Yayınları. Sy. 154)

Elbette disiplinden disipline fark olacaktır. Emir komuta zincirine dayanan kışla disiplini ile Fordist emek rejimindeki disiplin her ikisinde de doğası gereği dışsaldır, fakat yinede aynı değildir. Bunlardan etkilenerek şekillenen 20. yy. burjuva partilerinde (örgütlerinde) de disiplin katı ve dışsaldır, fakat yine kışla disiplini ile birebir aynı değildir. Bunlarla karşıtlık içerisinde şekillenen "çelik disiplinli" proletarya partilerinde de disiplin ve özgürlük dengesi, disiplin içinde özgürlük yani disiplin esas alınarak konulmuştu. Ve disiplin esas alınarak kurulan denge, süreçte başta SBKP olmak üzere ağır sorunlara yol açacaktı. Denilecek ki emperyalist; kapitalist rejimlerin hakim olduğu siyasal koşullarda, devrimci örgütlenme; disiplin, önderlik, karar verme mekanizmaları olmaksızın ne ayakta kalırdı ne de devrim hedefinde görevlerini yerine getirebilir. Doğrudur disiplin olmadan parti olmaz, burası açık. Sorun disiplin nasıl oluşturulacağı ve özgürlük ile kurulacak ilişkisidir. Partide, elbette komünist parti de 20.yy. tersine disiplin ile özgür ilişkisi, özgürlük içinde disiplin üzerinden yani özgürlük esas alınarak kurulmalıdır. Bu hem 150 yıllık çağdaş komünist hareketin zengin deneyiminden ileriye dönük çıkarılacak sonuçların gereğidir, hem de 19. özellikle de 20. yüzyıldan farklı olarak, 21. yüzyılda giderek etkin hale gelen yeni emek rejiminin de gereğidir. Eğer üretimde kol gücünden zihin (tasarım) gücüne doğru bir gelişim, değişim yaşanıyorsa; eğer küçülen sanayi sektörüne karşın hizmet sektörü büyüyorsa, disiplini partiden dışsal olmaktan çıkarmak zorundayız. Kol gücüne dayalı, ücretli işçiyi dışsal disiplinle çalıştırabilirsin, ama tasarım gücü sahibi emek gücünü, zorlayarak ya da dışsal disiplini temsil eden eli kırbaçlı üretim çavuşları ile çalıştıramazsın.

Partide, tüm örgütsel dokusunda ve işleyişinde her üye, her kadro tüm ama tüm sorunlarda dilini, eleştiri dilini özgürce kurabilmelidir. Özgürlüğün sınırını partide program ve tüzüğü doğrultusunda eylem birliği belirler. Partinin program, tüzük ve temel bağlayıcı kararlarını eleştirebilme özgürlüğü ile bunların gerekli kıldığı mücadele sorumluluklarını yerine getirme disiplinini, bütünlüklü hayata geçirmek. Yani özgürlük içinde disiplin, özgürlük içinde özgürlük değildir. Tersine kendine, parti ve bağlayıcı belgelerine dönük bir özgüvenle geliştirilen özgürlük içerisinde disiplin, çok daha sağlam bir disiplinin kalıcı geliştirilmesidir. Belki de partinin bağlayıcı belgeleri ışığında; genç-yaşlı, yönetici-üye ayrımı yapmadan karşılıklı çırak olabilmektir özgürlük içinde disiplin. Daha da önemlisi üye ve kadroda söz ile davranış birliğinin içerik kazanmasıdır. Organik birliktir; denenmemiş ve alışılmamış mücadele yöntem ve araçlarının yaratılması ve kullanılmasında yaratıcı dinamiktir; çözümü kadro ve üyenin kararlılığına, iradesine bağlı sorunların aşılmasında muazzam bir özgüvendir.

www.arsivKurdi.org

Namık DURUK

Taraf olmak üzerine

Çok uzaklara gitmenize gerek yok. 18.yy sonunda Napolyon'un Mısır'ı işgali ile başlayan ve en çok Ortadoğu coğrafyasında hayat bulan bölparçalayönet politikasının yarattığı çetrefilli süreç ve bu sürecin bölgede yol açtığı savaşlar yüz yılı aşkındır aralıksız devam ediyor.

1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda İngiliz emperyalizmi tarafından bölgeye dayatılan, adeta bir cetvel gibi çizilen ve hiçbir meşruiyeti olmayan 2. Emperyalist Savaş sonrasında ise son şekli verilerek tamamlanan Ortadoğu haritası halkların iradesini yansıtmamaktadır. Arap coğrafyasını yirmiyi aşkın devlet ve devletçiğe ayıran, Kürdistan'ı bölge devletleri arasında dört parçaya bölen emperyalist paylaşım savaşı da ardından bölgenin kalbine bir hançer gibi yerleştirilen Siyonist İsrail devleti Ortadoğu'nun var olan çetrefilli sorunlarını daha da karmaşıklaştırmıştır.

Haçlı seferlerinden bu yana ötekileştirilmeye çalışılan şarkın odağında hep Ortadoğu yer almıştır.

11 Eylül sonrasında George Busch ve Neo Con ekibin Doğu'ya özellikle de Ortadoğu'ya yönelik stratejik planları tümüyle çerçevesi çizilmiş bir ideolojik zemine dayanmaktadır. Dünyanın Amerikanlaştırılmasını hedefleyen bu stratejik plan doğrultusunda Doğu'ya, Ortadoğu'ya savaş açılmış bulunmaktadır. Zira kapitalist sistemin kalbinin yaşamsal pili olan enerji kaynaklarını Doğu ve Ortadoğu'da bulunmaktadır. Bu nedenle ABD emperyalizmi ve müttefikleri tarafından Afganistan'ın işgalinden sonra Ortadoğu'nun merkezi olan Irak, işgal edildi. Ve Avrasya'yı da içine alan tüm bölgenin işgali için çabalıyorlar. Bu lanetli savaş Ortadoğu topraklarında hala devam ediyor.

Ortadoğu tarih boyunca birçok imparatorluğun istilasına uğramış, sonu gelmeyen savaşların sahası olmuştur. Çünkü dünyaya kim hükmetmek istiyorsa bunun yolunu Akdeniz havzasında yer alan Ortadoğu'dan geçtiğini biliyor. Bu bölge eski ticaret yollarının birbiriyle kesişmesi, zengin enerji kaynaklarını barındırmasının yanı sıra bu enerjiyi dünyaya aktaran güzergâhların da pekiştiği bir coğrafyadır. Bu coğrafyanın asırlardır savaş halinde olmasının nedenlerinden biri, bölgenin bu jeostratejik ve jeopolitik konumunun yanı sıra gene bu coğrafyada çözülmemiş ender ulusal sorunlardan biri olan Kürt sorunun kanayan yara olmaya devam etmesidir. Yanı sıra yarım asrı aşkın bir süredir Filistinİsrail ve İsrail–Arap savaşları da bölge halklarını derinden etkileyen bir diğer savaş olarak sürüyor. Gelinen aşamada bu coğrafyanın parçalanmışlığının asıl sorumlusu emperyalizmdir.

Ortadoğu tarihinde hiç dinmeyen kanlı savaşlar âdeta onun ismiyle özdeşleşmiştir. Bu kanlı süreç bu gün başta Irak'ta, Filistin'de, Lübnan'da ve Kürdistan'da olmak üzere Ortadoğu coğrafyasında devam ediyor. Çelişkiler yumağını oluşturan bu ülkeler, bölge devletleri ve emperyalist güçler arasındaki çelişki ve çatışmaların da odağında yer alıyor. Savaş denilen kavram Ortadoğu halklarının kaderi değildir ve olamaz. Onun yaratıcıları bölgenin gerici devletleri,

www.alisyakurdi.org

uluslararası emperyalist merkezler ve şoven rejimlerin izlediği siyasettir.

Bu gerici, şoven rejimler ABD ve müttefiklerinin Ortadoğu'daki saldırganlık ve savaş politikalarına karşı çıkmak bir yana tam tersine kendi geleceklerini güvenceye alabilmek için iktidar güçlerini ve tüm enerjilerini kendi halkına karşı kullanıyor. Onları baskı altında tutarak susturmaya çalışıyorlar. Öte yandan emperyalizmin ürünü Yeşil Kuşak Projesi, kapitalizmin geleceği için bölgenin ilericisosyalist –komünist güçlerine karşı yarım asıdır kullanılıyor. Emperyalistlerin işbirlikçigerici rejimlerinin koltukları altında sürdürülen bu gerici siyasetin Ortadoğu halklarını birleştirmesi, bölgede huzurun ve barışın gerçekleştirmesi mümkün değildir. Bölge halkları; ancak bu geri rejimlere, dini fanatizme ve işgalci emperyalist güçlere karşı Acem, Arap, Tür, Kürt ve diğer emekçi halkların birlikte kuracakları sosyalist toplum düzeni ile gerçek ve kalıcı barışa kavuşabilir.

Doğada yansızlık yoktur. Bilerek ya da bilmeyerek olaylar içinde yan tutulur. İnsanlar isteseler de istemeseler de bir düşünce sistemi içinde yaşamaları kaçınılmaz bir zorunluluktur. Çağımızın en önemli sorunu yabancılaşmanın bilincine varmak bunun uzantısı ve gereği olarak da bilinen belirli yöntemlerin ışığında insanı buna iten nedenlere karşı koymak Adorno' nun büyük bir ironi ile vurguladığı gibi hiç olmazsa yabancılaşmadan yabancılaşmaya çalışmaktır. Maymunun insana dönüşümünden sonra karşılaşılan ve aşılması gereken en önemli sorunlardan biri budur. İnsan düşüncesi doğayla yeniden bütünleştiğinde yüzyıl öncesinden beri müjdelenen kavramların maderleşmesi ve insanın özgürleşmesi belki gerçekleşebilecektir. Yabancılaşma süreci uzun çelişkiler zincirini içermekte ve gene her çelişkide olduğu gibi özünde ileriye dönük evrimsel yanları taşımaktadır. Bu evrimsel yanlar insanın tutsaklığına karşı özgürlüğe dönüktür. Üretiminevriminbeynin ve insanın gelişimini içeren bir özgürlüğe yabancılaşmanın aşılması ve salt daha rahat yaşama koşullarının tüketim olanaklarının değil bunlarla birlikte ama çok daha önce sorumluluğun düşünce ve üretimin evrenselleşmesini geliştirmek yeni bir yaşam biçimi demektir.

İNSANIN AŞAĞILANMASINA KARŞI TAVIR ALMAK GEREKİR. GÖSTERİLMEK İSTENDİĞİ GİBİ İNSAN DOĞUŞTAN SUÇLU DOĞMAZ, HER ŞEY SONRADAN ŞEKİLLENİR. İNSAN KİMSENİN LÜTFUYLA İNSAN OLMAMIŞTIR. EVREN MİLYONLARCA YILLIK PRATİĞİN ÜRÜNÜDÜR. ARTIK KADERCİLİĞE SIĞINIP BOYUN BÜKÜLEREK BEN BÖYLE YARATILMIŞIM, DENİLEMEZ.

İnsanın aşağılanmasına karşı tavır almak gerekir. Gösterilmek istendiği gibi insan doğuştan suçlu doğmaz, her şey sonradan şekillenir. İnsan kimsenin lütfuyla insan olmamıştır. Evren milyonlarca yıllık pratiğin ürünüdür. Artık kadercilige sığınıp boyun bükülerek ben böyle yaratılmışım, denilemez. Milyonlarca yıllık evrimi yadsımaya kimsenin hakkı yoktur. Bütün ön yargıların başkalarına önceden verilmiş müktesep hakların ortadan kaldırılması gerekir. Yabancılaşmanın yazgı değil belli sosyoekonomik formasyonlarla koşullu tarihsel bir sonuç olduğunu biliyoruz. Yabancılaşmaya karşı çıkacak insanın sahip olması gereken ahlak ilkesinin özünü sorumluluk duygusunun oluşturması gerekir. Kendini, bütün insanları, evreni kapsayan bir sorumluluk ancak bu temel üzerinde gelişen düşünce ve hareketlerimizi insanca davranışlar olarak nitelendirebiliriz ve ancak bu yolun sonunda gerçekten zorluklarımız ve isteklerimizle özlemlerimizi birleştirerek belki de tarihin nesnesi olmaktan çıkıp öznesi durumuna gelebiliriz.

PAWLOW VE OKULU

İnsanın gelişme süreci beynin yapısal ve işlevsel dinamizmi ile onun ileriye dönük ve sonsuza dek varan gelişme yeteneklerini göstermiştir. Kuşkusuz her şey söylenmiş bitmiş değildir. Hatta gerçek insanca söyleşi yeni yeni başlamaktadır. Düşünce, konuşma, bilinç gibi bu en kusursuz ürünlerin oluş ve işleyişlerini gözleyebilmek ve her gün bir yeni şekle bürünerek her yeniliğin karşısına çıkmağa çalışan çeşitli tutucu düşün akımlarının ağına düşmemek için uygulanacak yöntemin de diyalektik materyalizm olduğu görülmüştür. Korkumuz insan aklının din bilimlerinin sultasından kurtulmaya çalıştığı bir zamanda bu kez de hızla akıl dışına kayan kaba vulgar aklın alanı içine girmesidir.

İnsanoğlu için karar artık gelip çatmıştır, Ya özgürlüklerimizden, kişiliğimizden vazgeçeceğiz ya da zenginlikleri birkaç kişinin malı olmaktan çıkaracağız. Daha iyi yaşamak kendini ve diğer insanları daha sağlıklı düzenlere ulaştırmak için çalışan insan kendi elleriyle kendisine karşı ve kendisini yok etmeyi amaçlayan bir canavar ürettiğini görmelidir. Artık bütün yaşantısı, bütün davranışları bu yapay canavar tarafından kendisine dikte ettirilmektedir. İnsan giderek bu güne değin biriktirdiği erdemlerini yitirmektedir. Çalışma ve düşünce alanı daralmakta, yozlaşmaktadır. Hayvanat bahçelerindeki kafeslerde yaşayan maymunlar gibi özünden yoksun ve sadece yapısal bakımdan sözde insan ya da insan benzeri bir insan örneğine dönüştürülmek istenmektedir. Karınca topluluklarında bile varlığı kesinlikle saptanan yoğun gurup ilişkileri evrimin bu döneminden sonra insanlarda parçalanmak istenilmektedir. Bu günkü tüketim

www.arsivakimi.org

toplumlarının amacı yabancılaşmış, parçalanmış insanların oluşturduğu ve kolay yönetilebilen toplumlar oluşturmaktadır. Bu parçalanma çoğu kez uzmanlaşmak diye sunulmaktadır. Bu durumu genel olarak ayırt etmek gerektiği eskilerden beri belirtilmektedir. O dar çerçeveli yüzeysel günlük yaşam, gerekli bilgiler, yüksek basın satıcıları da denen yayın organları aracılığı ile kendisine dışardan verilmekte, falanca çamaşır tozunu kullan, falan elbiseyi giy, akşama da şu içkiyi içmek zorundasın gibi ama bu arada düşünmeye kesinlikle gereksinmesi olmadığı da telkin edilir. Tek amaç, kendisinin dışındakiler için yaşaması ve de gene onlar için çalışıp üretimi onlar için artırması ve tüketmesidir. Oysaki uzmanlaşma evrenseli kucaklamayan bir özelleşmedir. İnsanın düşüncelerinden, bütünlüğünden, ürettiği ürünlerden arınması demek değildir. Gerçek uzmanlaşma yabancılaşmaktan parçalanmaktan kurtulmuş insanın evrensel duyguları içinde geliştirebileceği bir özelleşmedir.

Taylorizm'in önerdiği gibi hiçbir şey düşünmeden her olayın dışında kalarak tek bir vidayı sıkmak uzmanlaşmak değil hiçleşmektir. Burada nesnenin özneye egemenliği söz konusu olmaktadır. Doğaya karşı hayli barbarca ve akılsızca da olsa egemenlik savaşını kazanmakta olan insan, kendi ürettiği malların karşısında yenik düşmüş gibidir.

Genel olarak çalışma ile yabancılaşmış çalışma kuşkusuz ayrı, ayrı şeylerdir. Yabancılaşmış çalışmada çalışanlar, üretimlerini başkaları hesabına yaparlar.

Ürettikleri şeyler ürettiği andan itibaren ellerinden çıkıp başkalarının kendilerine düşman birinin gücüne katılır. Onun gücünü artırır. Bu güçler birikimi gittikçe gelişerek çalışanların karşısına dikilir. Çalışmadan kopan mal gittikçe büyük güçlerin ve giderek üretici için fetişleşir.

ŞEYH ABDULESLAM LİDERLİĞİNDE BARZAN AŞİRETİ

Şeyh Abdulselam'ın tarihinin derinliğinde saklı olan şu yedi maddelik reform projesini burada zikretmek istiyorum.

Mülkiyetin ortadan kaldırılması.

Toprakların çiftçilere dağıtılması

Başlık parası ve zorla evliliklere son verilmesi

Sosyal ilişkilerin adalet ve eşitlik esasına göre düzenlenmesi

Her köyde bir mescidin kurulması. Bu mescitte dini farzların eda edilmelerinin yanı sıra, sosyal hareketlerin istişare yerleri ve köylüler arasındaki ihtilafların çözüm mercileri olarak kullanılması

Köy meselelerini her yönden ele alıp çözümlemek üzere her köyde bir konseyin kurulması

Her aşiretten silahlı güçlerin oluşturulması ve bunların başına sorumlu kişilerin tayin edilmesi

DEĞERLENDİRME

Günümüzde Kürt özgürlük hareketi adına farklı kişi ve kurumlar, belirtilen yedi maddelik reform projesinden ne kadar haberdardırlar. Düşünceleri bu pakette belirtilenlerle ne kadar bağdaşmaktadır. Tartıştığımız konu taraf olmak üzerinedir. Yukarıda belirtilen proje doğrultusunda düşündüğümüz zaman gerçekten ne kadar tarafız? Bu tamamen tartışmaya değer bir konudur. Taraf, yazımızın tamamında görüldüğü gibi taraf olma anlayışı ile özdeşleşmiştir. Günümüzde Kürt halkının özgürlüğü adına çaba gösteren sözde kadroların konumu ne kadar bu düşünceyle paralellik içindedir. Tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Büyük usta Marks'ın örnek bir sözüyle yazıma son vermek istiyorum

"Toplumlarda var olan tüm çelişkilerin temelinde ekonomik nedenler yatar"

Kaynakça
1- Emperyalizm, Siyonizm ve Ortadoğu (Abu Şehmus Demir) Eksen Yayınları
2- Davranışlarımızın kökeni (say yayınları) Sarol TEBER
3- Davranışlarımızın kökeni SEROL TABER

www.arsivakurd.org

Delîl RÊNAS

21. yy'da yaşanan siyasal gelişmeler ve uluslararası güç merkezleri

21. yy' daki siyasal gelişmelerin yönünü keskin çizgilerle ortaya koymak hayli zor. Bu siyasetin doğasına da aykırı olmalı. Ancak siyasetin yakın tarihindeki gelişmeleri objektif olarak değerlendirdiğimiz zaman, geçmiş tarihle ilişkili olarak yaşanan olaylar üzerinde tarih bilincimizi canlı tutarsak tarihsel olayların hiç de tesadüfen gelişmediğini / gelişemeyeceğini, buna bağlı olay ve olguların hangi istikamette ilerlediğini öngörmek de çok zor olmamalı. Elbette ki bu tarih anlayışımızla ilgili bir sorundur. Marksist tarih anlayışı, bütün toplumların tarihlerinin sınıflar arası çatışmaların tarihinden ibaret olduğunu söylerken; işçi sınıfıyla burjuva sınıf, ezen ile ezilen ulus, emperyalizm ile bağımlı ve sömürge uluslararasındaki savaşlarıyla birlikte emperyalistlerin kendi aralarındaki egemenlik savaşları da tamamen pazarların paylaşımına dayalı savaşlar olduğundan hareket eder. Geçmiş tarihsel olaylar bunun somut kanıtıdır. Bu anlamda tarihsel olayları, siyasal gelişmeleri değerlendirirken dünya kapitalist, emperyalist sistemin; uluslararası güç merkezlerinin birbiriyle olan ilişkileri ve çatışmaların yönünü belirleyen temel faktörlerin maddi çıkar ilişkileri olduğunu göz önüne almamız gerekiyor. Ancak bu çatışmanın biçim ve yöntemleri, sürece göre değişiklik arz etmektedir. Bu bağlamda 20. yy.'da askeri savaşlar öncelikli iken 21. yy.'da çatışma ekonomik ve diplomatik alana kaymıştır. Görünen durum böyleyken, bundan, yeri geldiğinde askeri çatışmaların devreye sokulamayacağı sonucu çıkarılmamalı... 20. yy'ın son çeyreğine gelindiğinde reel sosyalizmin yıkılmasıyla o zamana kadar somut durumda etkin olan iki kutuplu dünya, yerini tek kutuplu bir sistemin egemenliğine bıraktı. Tek kutuplu bu yeni sistem, egemenlik planında dünyayı kendi içinde üç merkezli emperyalist güce dönüştürdü:

1-Avrupa Birliği
2-ABD ve İngiltere Bloğu
3-Reel sosyalizmin yıkılmasıyla kapitalizme evrilen Rusya ve Çin.

Dünya kapitalist ve emperyalist sistem 21. yy'a üç merkezli cephe ile yeni bir siyasal sürece girerken, ikinci bir gelişme de ekonomik, sosyal ve kültürel alanda yaşanmaktadır. Ancak kapitalist dünya sisteminin kendi içindeki bu değişimi kısmi ve biçimsel olmayıp, yapısal ve niteliksel boyuttadır. Savaş sanayisinden ekonominin diğer alanlarına kadar teknolojik ve bilimsel alanlardaki gelişmeler toplumların yaşamlarında ciddi alt üst oluşlara yol açtı. Düşünce ve kültürlerde, felsefi ve ideolojik eğilimlerde, beğeni ve alışkanlıklarda büyük kırılmalar ve deformasyonlar yaşandı, yaşanıyor. İnsanlık tarihi toplumsal değerlerin dejenere olduğu, kaos ve gelecek kaygısının yoğun yaşandığı-yaşanacağı, toplumsal yoksullaşma ve açlık tehlikesinin had safhaya ulaştığı bir durumla yüz yüzedir. Bill Gates, bu gelişmeler karşısında şaşkına mı döndü; yoksa kapitalizmin geleceğinin tehlikede olduğunun farkına varıp, sistemi yeniden yapılandırma arayışı çerçevesinde "insancıl kapitalizm" tezini ortaya atmaya mı başladı? " İnsancıl Kapitalizm!" Buna karşın diğer taraftan "ABD başkanı George W. Bush'un 2009 yılı için Kongre'den talep ettiği 3.1

www.arsivkurdi.org

trilyon dolarlık rekor bütçede aslan payı olarak 515 Milyar dolar savunmaya ayrıldı. Savunma için bu talep, 2. Dünya savaşından beri bütçeden ayrılan en yüksek pay. Pentegon için talep edilen pay, önceki bütçeye göre % 7,5 arttı. Bush Yönetimi ayrıca Irak ve Afganistan'daki savaşların finansmanı için, vergi yılının ilk ayları ile yeni yönetimin geleceği Ocak 2009 'a kadar 70 Milyar dolar talep etti." *(Radikal Gazetesi, 06.02.2008)*

Bu büyük bir savaş hazırlığının işaretidir. Savaş; kapitalizmin ruhuna, tabiatına uygundur. Ancak "İnsancıl Kapitalizm" ise kapitalizmin doğasına aykırıdır. Herhalde Bill Gattes'in insancıl Kapitalizm'den kastettiği sistemin güvenliğini, güvenlik güçleri ve savaş teknolojisi yerine sosyal güvenlik kurumlarına ağırlık veren bir kapitalizmden bahsediyor olmalı. Bu sosyal güvenlik kurumları, güvenlik ve savaş güçlerinden daha etkileyici ve tahakküm kurmada daha etkin bir işleve sahip olduğuna inandığı içindir. Bu da Bill Gattes'in mahareti değildir. Avrupa kapitalizminin iki kutuplu dünyada kısmen hayata geçirdiği bir anlayıştır. Bilindiği gibi, dünyanın tek kutuplu sisteme evrilmesi ile sosyal güvenlik kurumlarından yavaş yavaş vazgeçilmeye başlandı. Gelinen süreçte AB ülkeleri de ekonomik birliğini siyasal birliğe dönüştürme sürecine girdi. Bu gelişmeler AB cephesinde de baskıların çok yönlü sertleşme sürecine girildiğinin işaretidir. Gerginlikleri arttıran ve çatışma zeminlerini kuvvetlendiren bu gelişmeler karşısında rahatsızlıkları artan büyük yığınların, muhalif dinamiklerin, yaygın kitle hareketlerinin 21. yüzyılda dünya genelinde kapitalist sisteme karşı yıkıcı ve sert bir duruş sergileyeceklerine işaret eden somut ve açık nedenler giderek daha belirginleşiyor.

Avrupa Birliği'nde Yeni Süreç

Avrupa kıtasında ulus devlet ötesi bir sürece giren AB ve Avrupa'nın iki büyük emperyalist devleti Almanya ve Fransa geçmişte

ORTADOĞU, EMPERYAL GÜÇLERİN SÜREKLİ BİR EGEMENLİK KAVGASININ OLDUĞU STRATEJİK BİR SAHADIR. ANCAK DEĞİŞEN, EŞİTSİZ GELİŞME YASASI GEREĞİ AYNI AKTÖRLERİN ETKİNLİK SIRALAMASINDA YER DEĞİŞTİRMELERİDİR. AKTÖRLERİN YER DEĞİŞTİRMESİYLE BÖLGE DEVLETLERİN KONUMLARI DA DEĞİŞMEKTEDİR.

aralarında çıkar kavgaları çok kanlı olmasına rağmen bu gün Almanya, Fransa ve İtalya sermayesi ulusal para, sınır, bayrak ve benzeri değerleri Avrupa Birliği sembol ve kurumları potasına taşımaya hız verip ulusal (has) değerleri geride bırakan söylem ve vurguları öne çıkarıyor.

Sermaye grupları arasında uluslararası sermayeden, uluslar ötesi sermaye kartellerine doğru bir gelişme yaşanıyor. Yine Çin ve Hindistan'da, ABD, İngiltere ve diğer emperyalist sermayenin yürüyen varlığı, tersinden de Çin ve Hindistan'ın ABD, AB ve Rus pazarlarına doğru büyüyen dev ihracatı karşısında ürken ABD, 2006 da dünya ekonomik formunda bazı ürünlere kota uygulamasının daha doğru olacağını savundu. Çin ise bu uygulamanın serbest piyasa ekonomisine ters olduğunu, kotanın kaldırılmasını savundu. Ekonomik alandaki bu ve benzeri gelişmeler, emperyalistler arası doğrudan bir çatışmayı frenliyor. Ancak bu güç merkezlerinin birbiriyle kıran kırana ekonomik siyasi ve diplomatik kavgası her zamankinden daha fazladır. Bu gün emperyalist güç merkezleri arasındaki ittifakların daha belirgin olduğunu söyleyebiliriz. Ancak Rusya'nın uluslararası sermaye grupları arasında hatırı sayılır bir varlığı söz konusu değil. Fakat önemli bir ekonomik ve askeri güce sahiptir. Asıl sorun ABD, İngiltere ve İsrail'in genelde Avrasya üzerindeki Rusya, Çin ve Hindistan'ın etkinliğinin kırılması özelde ise Kafkasya ve Orta Asya'daki enerji kaynaklarının Ruslara bırakılmaması konusunda hemfikirler. Burada iki cephe arasındaki hakimiyet kavgaları, ekonomik siyasi ve giderek askeri alanlarda adı konulmamış bir savaş olduğunu gösteriyor. Ne var ki bu savaş şimdilik üçüncü dünya ülkeleri üzerinden yürütülüyor. Halen tam olarak şekillenmemiş olsa da Rusya, Çin, Hindistan, İran'ın ve bölgenin bazı küçük devletlerinin ikinci bir cephe olarak ABD bloğuyla çelişkilerinin sert bir zemine girdiğini söyleyebiliriz. HUNTİGTON Batı ve Asya normlarının bariz bir çatışması söz konusu, bunun ABD ve Asya'nın bulunduğu her konferansta gözlemek mümkün. İkinci bir merkezi güç olan AB, ABD cephesine karşı sert bir tavır içine girmemeye özen göstermektedir. Diğer taraftan Rusya; Çin ve Hindistan'ın etkinliğini kırma noktasında ABD ile hemfikirdir. İran sorununda ise taraftır. Çünkü AB içinde önemli bir güç olan Almanya ve Fransa bölge devletler içinde bu süreçte direkt hedef konumunda olan Suriye ve İran'ın bu iki emperyalist ülkenin çok yönlü çıkarları olduğundan dolayı egemenliklerini kaybetmeyi kabullenmiyorlar. Diğer taraftan Rusya, Çin ve Hindistan'ın etkinliğini kırarak Avrasya enerji stratejisinden pay almak istiyorlar. Bu gelişmelerden görülüyor ki Ortadoğu, emperyal güçlerin sürekli bir egemenlik kavgasının olduğu stratejik bir sahadır. Ancak değişen, eşitsiz gelişme yasası gereği aynı aktörlerin etkinlik sıralamasında yer değiştirmeleridir. Aktörlerin yer değiştirmesiyle bölge devletlerin konumları da değişmektedir.

20. yy'da, Ortadoğu'da büyük bir coğrafya olarak Kürdistan'ın 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonunda dörde parçalanması gerçekleştirildi. İngiltere ve Fransa ile bölgenin sömürgeci ve ilhakçı devletleri bu ikinci parçalanmanın asıl sorumlularıdır. İngiltere ve Fransa

emperyalist devletleri sadece Kürdistan'ın değil, genelde Ortadoğu özelde Arap coğrafyasında halkların iradesini hiçe sayarak bölgeyi bütünüyle kendi emperyalist çıkarlarına ve güç dengelerine uygun yeni sınırları harita üzerinde adeta cetvelle çizdiler. Bununla halklar arası din ve etnik yapı farklılıklarını gerektiğinde kullanabilecek çelişkilerin zeminini hazırladılar. Kürdistan dörde bölünürken, bu arada Arap coğrafyasında kendine bağlı 20 civarında kukla devletçik oluşturdular. Bununla bölge halklarının kendi kaderlerini belirleme haklarını ellerinden almak istediler. Halen bunda ısrar ediyorlar.

Bu gelişmeler bize, emperyalist güç merkezlerinin bu bölgede egemenliklerini pekiştirmek için ciddi bir kavga içinde olduklarının ve bölgeye ilişkin amaçlı ve bilinçli bir faaliyet yürüttüklerinin göstergesidir.

İngiliz jeopolitika bilimcisi Sir Harol Mackinder daha 1904 yılında *'Avrasya'ya hükmeden dünya'ya hükmeder'* demişti. Yine ABD'li strateji uzmanı Brezenski, büyük santranç tahtası adlı kitabında ABD için *'21 yy'da en önemli stratejik ödülün Avrasya üstünde kontrol tesis etmek'* olduğunu belirtir. ABD 21. yy'da *'süper güç tahtını korumak'* istiyorsa Avrasya'yı denetlemelidir. Bunun için kendi çıkarları belirleyiciliğinde olmak şartıyla bölgenin güçlü devletleriyle ittifak kurarak Rus egemenliğini kırabilmelidir. Yine bu konuya ilgili araştırmacı yazar Şahap Osman Aras ABD'li Amiral Mahan ve Mackinder'den şöyle bir alıntı yapıyor. ABD' li Amiral Maha'nın (1840-1914) *'denizlere egemen olan dünyaya egemen olur'* öğretisine karşılık Mackinder (1869-1947) *'Dünyanın kalbine egemen olan dünyaya egemen olur'* tezini ortaya atmıştır. Mackinder'in Hearland adını verdiği dünyanın merkezini *Orta Asya* olarak gösteriyor. Bir de bu gelişmeleri farklı cephede değerlendiren MESOP politik bildirgesinde şöyle bir tespit vardır:

"Bu kavganın esas alanı genelde Asya Kıtası, özelde Ortadoğu'dur. ABD İngiliz emperyalist bloğu *'21. yy da Asya'ya hükmeden dünyaya hükmeder.'* düsturuyla hareket ediyor. Asya dünya enerji kaynaklarının ve nüfusunun önemli oranını temsil ediyor. Emperyalist kapitalist düzenin yaşamsal bağlılığı olan fosil enerji kaynaklarını (petrol, doğalgaz vb.) genelde Asya'da, özelde Ortadoğu'da bulunması; ABD emperyalizminin önce Afganistan, ardından Irak'ta askeri işgale girmesinin esas nedenidir. Amaç, Rusya'yı kuşatmaktır. Amaç kapitalist üretim ve tüketimi bölgesel savaşlarla dengeye getirmektir. Çünkü savaş emperyalizm için aynı zamanda kamusal büyük projeler işlevini de görür. Emperyalist kapitalist sistem savaş olmadan yaşayamaz. Kapitalizm savaş ile doğdu ve büyüdü, ruhunda ve dokusunda savaş

SAVAŞ EMPERYALİZM İÇİN AYNI ZAMANDA KAMUSAL BÜYÜK PROJELER İŞLEVİNİ DE GÖRÜR. EMPERYALİST KAPİTALİST SİSTEM SAVAŞ OLMADAN YAŞAYAMAZ.

var." Görünen o ki birçok düşünür; bilim adamı, stratejist, sosyolog ve siyasetçinin işaret ettiği ortak bir nokta var. Bu da ABD emperyalizminin Asya kıtasıyla ciddi bir sorun yaşadığıdır. Birileri bu sorunu medeniyetler arası sorun ve çatışma olarak görürken birileri de dünyaya bir sistem olarak egemen olma sorunu olarak görmektedir. Bu sorunların ana öznesi olan ABD'nin neden böyle bir strateji benimsediğini JAMES BAKER'den aktaralım. Bush'u Irak'ta yeni bir strateji belirlemeye zorlayan raporun sahiplerinden James Baker 2003 Haziran'ında şöyle demişti: *"Körfezin enerji rezervlerine ulaşmayı güvence altına alacak bir politika benimsedi, çünkü bu olmazsa; Amerikan ekonomisi sarsılır, ekonomi sarsılırsa insanlar işlerini kaybeder, insanlar işsiz kalırsa yönetimlerde siyasal desteklerini yitirirler. Saddam'ın körfezdeki enerji kaynaklarını ele geçirmesine seyirci kalsaydık bu dediklerimin hepsi olacaktı, birinci körfez savaşının gerçek nedeni bu, ikincisinin de!."* *(2003 Haziranında Mısırlı gazeteci yazar Cihan El Tahri'ye verdiği demeç)* James Baker'ın açıkça ifade ettiği gibi 1989'da başlayan Körfez Savaşı'nın esas nedeni, ABD'nin ekonomik anlamda ciddi bir sıkışma yaşamakla beraber sadece sorunun bu ekonomik sıkışmayı (bunalımı) atlatmak olmadığı, aynı zamanda savaşla büyümeyi ve egemenliği tesis edebileceğine inandığı için de böyle bir stratejiye gidildiğidir. Birinci Körfez Savaşı'ndan önce, 1988'de Saddam'ın Kürtlere karşı giriştiği Enfal Harekatı'na sessiz kalan ABD, ne var ki, Birinci Körfez Savaşı'yla 32. Paralelde yasak koydu. Kürtlerin, *Büyük Ortadoğu Projesi* ile stratejik önemi ve konumu değişti; bölgede bir güç haline geldiler

21.yy'da emperyalistler arasındaki egemenlik kavgasında, Kürtlerin konumu

Emperyalist güç merkezleri arasında Avrasya enerji stratejisi denilen sahada pazar paylaşım kavgası kızışıyor. Bu gün Avrasya dediğimizde bakışlar Asya kıtası, özellikle Hazar denizinin çevresine, Kafkasya ve Ortadoğu'ya yönelmektedir. Soğuk savaş döneminin bitmesiyle birlikte yeni bir yüzyıla girmeden dünyanın geleceğiyle ilgili 21.yy'daki olası gelişmelerle ilgili çok farklı görüş ve düşünceler ileri sürülmüştür. Emperyalist stratejistler o yıllarda *"'Tarihin Sonu, Medeniyetler Arası Çatışma, İdeolojilerin Sonu ve İmparatorluk" tezlerini* ileri sürdüler. F. Fukoyama Tarihin Sonu'nu ilan ederken; Hungtington Medeniyetler Arası Çatışma; A. Negri Demokratik İmparatorluk Sürecine girileceği tezini ortaya atarak, bu İmparatorluk'un ABD olduğunu işaret etmektedir. Burada asıl ilgi konusu olan; bu tezlerin doğruluğu ve yanlışlığı değil, bugünkü süreçte kamuoyunda bili-

nen Büyük Ortadoğu Projesinde Kürdistan'ın konumudur. BOP'ta Kürdistan'ın jeopolitik konumu önemli bir yer işgal ediyor.

Niçin?

Şunlardan olmalı:

1-Petrol başta olmak üzere sahip olduğu enerji kaynakları,

2-Araplarla, Farslarla ve Türklerle tarihsel çelişkisi olan ve ulusal devlet kurmak için 150 yıllık bir mücadele geleneği ve özgürlük özlemi olması,

3- Coğrafik konumu ve orada yaşayan büyük nüfus,

4- Doğu-Batı enerji koridoru olarak ifade edilen boru hattının Kürdistan'dan geçmesi,

Dünya devletleri nazarında Kürtler, artık önemli güç odaklarından biridir. Ancak Kürdistan'ın kuzeyinde durum daha farklıdır. Bu da Türkiye'nin soğuk savaş döneminden beri ABD ile olan tarihsel ittifakından kaynaklanıyor. İkincisi, Türkiye'nin NATO üyesi olması ve üçüncü bir neden de, Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği Antlaşmasını imzalanması sayılabilir. Keza ekonomik alanda IMF ve Dünya Bankası'nın reçetelerine göre hareket etmekte; hatta onların politikalarını uygulamaktadır. Bu ve buna benzer çok yönlü ilişkilerinden dolayı Türkiye Devleti dünya kapitalist sistemine entegre olan bir ülkedir. Bu sahada emperyalist merkezlerle bir sorunu yoktur; fakat BOP çerçevesinde çıkarları birbiriyle çatışıyor. Bu çelişki ve çatışmanın ana sebebi Kürtlerdir. Çünkü kendisi ile komşu olan Irak, Suriye, İran ile savaş ve çatışma içine giren ABD bloğunun buradaki rejimleri tasfiye etmek için üç parçadaki Kürtlere ihtiyacı vardır. Kürtler ile çıkar ortaklığından onları müttefik bir güç olarak kendi yanına almak zorundadır. Kürtlerin sistemin kendi iç çatışmasında kendi çıkarlarını temel alarak böyle bir ortaklık sürecinde siyasal statüye kavuşma özlemleri hem doğal hem de olması gereken bir ortaklıktır. Bu rejimlerin altında hiçbir ulusal talebi kabul etmeyen bu sömürgeci rejimler yüzyıllardan beri kavga ve çatışma içindedirler. Bu bir işbirliğidir, karşılıklı çıkara dayalıdır, işbirlikçilikten uzak bir tavırdır. İkincisi Kürtler emperyalist güçleri bu bölgeye ne dün ne de bugün kendileri çekmediler. BOP'ta Orta-Doğu haritası dün de emperyalist güçler tarafından çizildi, bugün de kendi çıkarları doğrultusunda yeniden çizilmeye çalışılıyor. Kürtlere düşen görev ulusal bir siyaset çerçevesinde ilişkiye girip, kendi ulusal statülerini sağlamalarıdır. Kürdistanlı Komünistler bu süreçte ulusal örgütleri, ulusal bağımsızlık perspektifine itme ve toplumsal devrimin dinamiklerini örgütleme ile sorumludur.

ABD bloğunun buradaki rejimleri tasfiye etme isteğinin nedeni, uluslararası sermaye ve metanın özgür dolaşımına olanak sağlayacak yeni rejim biçimlerine duyduğu ihtiyaçtır. Suriye, İran, Irak gibi rejimler tikel rejimler olup bu rejimler, sermayenin de güvencesi olmayan rejimlerdir. Bu tür rejimlerde yönetenler yönetilenlere pervazsızca davranabiliyorlar. Burjuva demokrasisinin ve kültürünün gelişme zemini olmadığı toplumlardır. Bu tür rejimlerde sivil toplum örgütlenmelerinin zemini yoktur. Yani yöneten ile yönetilen arasında aracı kurumlarının olmayışı yönetenlerin ve muhaliflerinin uç noktalardaki çıkışlarına ve uygulamalarına baskı uygulayacak, müdahale edecek, keyfi uygulamaların önüne geçebilecek mesleki örgütlenmeler, muhalif örgütlenmeler, demokratik kitle örgütlenmeleri olmayışından dolayı sermayenin de bir anlamda güvencesi yoktur ve risk altındadır. Burjuva demokrasisi nesnel olarak bu rejimlerde daha ileri bir durumdadır. Bu bağlamda Türkiye, Batı Avrupa emperyalizmi ve ABD bloğu ile entegrasyonu yaşayan bir ülke olmasından kaynaklı bu güçlerle böyle bir zeminde problemi yoktur.

21. YY.'DA KÜRDİSTAN KOMÜNİSTLERİ'NİN BİRLİĞİ İVEDİ BİR SORUNDUR. KENDİNİ KOMÜNİST OLARAK İFADE EDEN KÜRT KOMÜNİSTLERİ'NİN DÖRT PARÇADA KOMÜNİST HAREKETİN BİRLİĞİNİ SAĞLAMA SORUMLULUKLARI VARDIR.

Yukarda saydığımız nedenlerden dolayı kuzeydeki Kürt hareketini tasfiye etme noktasında AB, ABD, Türkiye ortak hareket etmektedirler. Soruna bu çerçevede baktığımız zaman Kuzey'in BOP'ta yeri yoktur. Tam tersine Kuzey'i Türk kapitalist sistemine entegre etme, Kürt hareketini marjinalleştirme noktasında Türkiye'ye her türlü desteği vermektedirler. Ancak Kuzey sorununda Türk rejimiyle nüans farklılıkları vardır. ABD kültürel haklar, insan hakları ve düşünce özgürlüğü çerçevesinde azınlık haklarının da çok gerisinde kalan bazı açılımları Türkiye'ye öneri düzeyinde zamana yayan politikaları elbette vardır. Özellikle AB'nin 2000'lerden sonra Demokratik Toplum Partisi'ne oynamasının altındaki sebep bu olmalıdır. Türkiye'deki son siyasal gelişmelerde yukarıdaki düşüncelerimizi teyit etme paralelinde gelişiyor.

21. yy.' da Kürdistan Komünistleri'nin birliği ivedi bir sorundur. Kendini komünist olarak ifade eden Kürt Komünistleri'nin dört parçada komünist hareketin birliğini sağlama sorumlulukları vardır. Bu birlik üzerinden Ortadoğu komünist hareketin birliğini hedef olarak önüne koymalıdırlar. Bunu gerçekleştirebildiğimiz oranda emperyalist güçlerin Ortadoğu'da kendi çıkarları doğrultusunda sürekli yeni haritaların çizilmesine engel olabiliriz.

Yoksa değişen aktörler sürekli kendi çıkarları doğrultusunda Ortadoğu ile oynamaya devam edeceklerdir.

Benkant COŞKUN

Kapitalizm mengenesindeki aşk...

"... Oysa ne güzeldir yüreğimizin aynı çarpması, aynı şarkılara gönül vermemiz, gözyaşlarımızın aynı renkte olması ne güzeldir..." Bu mısra dökülüyor tırmaladığım satırlara kendiliğinden, konu aşk ve sevda olunca.

Defalarca yazılsa da, anlatılsa da yaşanınca öğrenilir denmesi bu yüzden olsa gerek. Oysa hala söylenecek ne çok söz, yazılacak ne çok yazı var aşk üzerine, sevda uzerine. En güzel şarkılara, en güzel resimlere, en güzel şiirlere, efsanelere konu olmuştur; en büyük acıları, savaşları, en büyük sevinçleri yaşatmıştır aşk. Tıpkı Roma ordularının komutanı Antonius ile Kleopatra gibi, Mem ü Zin gibi, Ferhat ile Şirin gibi...

Materyalist dünya görüşü olsun, metafiziki kuramlar olsun insanlığın var oluş ve on bilerce yıllık evrimi sürecinde, aşkı kendi perspektiflerinde kabul ederlerken, bu anlamda çok yakın olmasa da zaman zaman ortak paydada buluştukları tek nokta, aşkın insanı değerler içerisindeki kutsallığıdır. Hemen belirteyim ki kutsallık olgusu burada yüce, saf, temiz anlamında kullanılmaktadır. Bu bağlamda yeri gelmişken aşkı bu iki dünya görüşü çerçevesinde kısaca ele almayı yararlı buluyorum. Metafizik kuramlara göre Tanrı dünyayı ve üzerinde yaşaması için insanları ve de diğer canlıları yaratırken, insana aşk giydirmiştir. Bu yöndeki inanışa göre kabul edilen hikayeyi anlatmadan geçemeyeceğim. Adem'in oğulları Habil ve Kabil birer ikiz kız kardeş ile dünyaya gelirler. Çoğalabilmeleri için Allah tarafından birbirlerinin kız kardeşleriyle evlenmelerinin istendiği kabul edilir. Kabil kendi ikizini Habil'e vermek istemeyerek, kardeşi Habil'i öldürür. Ve yine bu inanışa göre insanoğlunun ilk cinayeti aşk yüzünden işlenmiş olur. Ayrıca bilindiği gibi günümüzde metafizik, kendi dünya görüşü ekseninde aşk konusunu daha çok Tanrısal boyutta ve bunun getirdiği ibadet çerçevesinde ele almaktadır. Bunu örneklemek gerekirse Mevlevi görüşünü gösterebiliriz ki Mevlevi'ye göre daha çok Tanrı aşkı ile yapılan ibadetler (sema dönerek ibadet etme vs.) esas alınmaktadır. Bu yönde diğer bir benzerlik Alevi inancında da görülmektedir. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür kuşkusuz; fakat burada daha fazla buna değinmeyeceğim. Diğer taraftan dünya görüşü olarak metafizik ile taban tabana zıt olan materyalist düşünce, aşkın toplum ve bireyler üzerindeki belirleyiciliği konusunda benzer açıklamalarda bulunurken, aşkı yaşamın sürekliliği olarak tanımlar, insanlığın sahip olduğu en büyük miras olarak görür. Bu noktada hemen belirtmek gerekir ki materyalist düşünceye göre ise aşk sadece insana özgüdür. Sevginin aşk olabilmesinin koşulu duygulan sevgi türünün doğruluğu, boyutu ve karşılıklı paylaşımıdır. Aksi halde aşk tanımlaması yerinde olmaz. Ayrıca hemen belirtmek gerekir ki aşk kavramı ancak, bireylerin özgür iradeye sahip olmalarıyla anlam bulur.

Küresel Kapitalizm, insanların değerli, kutsal kabul ettiği tüm kavramlar üzerinden akar elde etmeye çalışmaktadır. Kapitalizm tarafından tüketim çılgınlığının bir parçası haline getirilen sözde özel

www.kurdi.org

günlerle (14 Şubat Sevgililer Günü vs.), tüm dünya sınırsız-bilinçsiz tüketimin en önemli argümanı olarak kullanılmaktadır. İnsanlara daha günler öncesinden "gösteriş sevgiler" pazarlamalarına başlayan sistem, sınırsız ve sebepsiz tüketimi körüklemektedir Yılın bir gününü bir şekilde isimlendirerek, bu isim başlığı altındaki her şeyi sömürmekten kaçınmayan küresel kapitalizm, anne, baba, öğretmen, sevgili kavramlarını bir hediye paketiyle tartılabilen, yılın sadece bir gününe sığdırılabilen, kutlanılmadığı zaman da suçluymuş hissiyatına sebep olmakta ve buna ısrarla devam etmektedir. İnsanlara sevgilileri olmayı sanki şart koşan, onlara sadece hediye almakla bunun ispat edileceğine ve yeter olduğuna inandıran ve sevgi-sevgili kelimesini bir güne sığdırıp çok kolay tüketilebilen hale getiren küresel Kapitalizm gelinen noktada, 2 hediyeye 'aşk'ı da tüketmiştir.

Tüm manevi duygularımızı da tüketen kapitalizm, öldürdüğü aşkın günahını da yine kendi bildiği yoldan çıkarmaktadır. Daha da kötüsü günümüz kapitalist popüler kültürü aşkı metalaştırırken toplumsal ahlak ölçülerini de yok sayıyor. Bu yönde aşkı sadece "uygun partneri (eşi) bulmak" olarak tanımlıyor. Bu anlamda birçok internet sitesinde, gazetede ve dergi sayfalarında erkek arayan kadın, kadın arayan erkek, erkek arayan erkek vs. gibi insanı değerlerle bağdaşmayan, son derece ahlak dışı ilanları yayınlamayı sıradan hale getiriyor. Toplumun çekirdek hücresi olan aile yapısının kutsallığını hiçe sayarak "evlilik köşeleri" adı altında yine insanı değerleri ayaklar altına alan yayınları öne çıkartıyor. Kısacası kapitalizm, kirli aşk pazarlıyor. İnsanlığın tüm değerleri gibi aşk ve sevgi de kapitalizm in dişlileri arasında eriyip gidiyor. Metalaştırılan her şey gibi aşk da biçimsizleşerek renksizleşiyor. Ve metalaştığı oranda paraya ve güce teslim olan aşk, artık insanın en ilkel ve hayvani içgüdüsü kadar basitleşmiştir. Öyle ki sokak köşelerinde kadın vücudu üzerinden (fuhuş ticareti öyle bir hal almıştır ki küçük çocuklar bile bu pazarın içindedir) en iğrenç şekilde pazarlık konusu edilen cinsellik, kadın-erkek ilişkisinin bir kısmıdır aslında. Fakat maalesef gelinen aşamada sevgi, saygı ve emek temeline oturmayan bir ilişki, peşi sıra yalanı ve aldatmayı üretmektedir. Evlilikler ise birbirine karşılıklı bir mülk gibi davranan iki insanın imzaladığı bir sözleşme olmaktadır. Yani tüm değerler ya hayvansal içgüdülere teslim edilmiş ya da haraç-mezat satışa sunulmuştur. Paranız varsa aşkı satın alabilirsiniz ya da eğer birilerinin hayvani içgüdülerini uyandırabiliyorsanız aşkınızı satabilirsiniz. Tüm bu iğrençliğe rağmen bunun alternatifini oluşturabilmek günümüz kapitalizm koşullarında zor görünüyor. Bu doğrultuda yapılanlar ise ya yasakçı bir zihniyetin ürünü olmakta ya da özünde mevcut olandan çok ayrışmayan, sözde alternatifler... Görünen odur ki, iliklerimize dek işleyen kapitalizm, en çok da sevgi ve aşk gibi insani duygularda kendini göstermektedir. Reklamlardan tutun da magazin programlarına kadar her yerde yapılan propaganda boşuna değildir şüphesiz. Çünkü insanlar en kolay kendi içgüdülerine, zaaflarına teslim olurlar. Zira, kapitalizmin en çok kullandığı silahın cinsellik ve aşk olması rastlantı değildir.

KAPİTALİZM TARAFINDAN TÜKETİM ÇILGINLIĞININ BİR PARÇASI HALİNE GETİRİLEN SÖZDE ÖZEL GÜNLERLE, TÜM DÜNYA SINIRSIZ-BİLİNÇSİZ TÜKETİMİN EN ÖNEMLİ ARGÜMANI OLARAK KULLANILMAKTADIR.

Ve maalesef gerçek anlamda aşk; artık daha çok, okunan hikayelerde ve efsanelerde bir anı haline dönüşmüş durumdadır. Bu noktada belirtmek gerekir ki, bu durumu tersine çevirmenin koşulu ise içinde yaşadığımız sistemin analizini doğru yapmaktır. Bu anlamda temiz ve saf bir aşka ancak kapitalizmin çürümüşlüğünü temizleyerek ulaşmanın mümkün olacağının bilincine varılmalıdır.

www.berkantcoskun.com

www.arsivekurulu.org

KİTAP

ARAŞTIRMA - İNCELEME

Tuncay Atmaca

SINIF HAREKETİ İÇİN KİMİ SAPTAMALAR

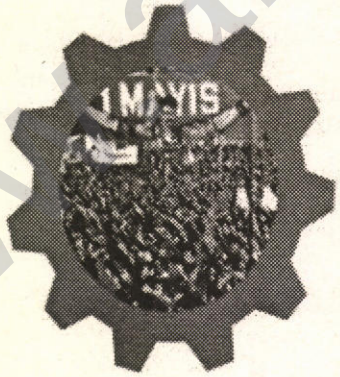

gün yayıncılık

Seksenli yılardan sonra doğu Avrupa ve sonrasında Sovyet sosyalist rejimleri yıkıldıktan sonra, işçi sınıfının devrimin öncü gücü olmaktan çıktığı sesleri bir hayli yüksek sesle çıkmaya başladı. Bu çöküş, devrimci değişimin öncüsü olan işçi sınıfının çöküşüdür denildi. İşte bu elinizdeki kitap bu seslere, çıkışlara iyi bir yanıt ve hala işçi sınıfının devrimci değişimin öncüsü olduğunu çok iyi dile getirmektedir.

Yazar bu çalışmasında, sendikaları tarihsel, niteliliksel, girdiği krizi; işçi sınıfına yönelik yapılan sıldırıların başında gelen özelleştirmeyi; YDD'yi ve ona karşı küresel mücadeleyi; Avrupa Birliği'ni ve sosyalist hareketi enine boyuna irdelemektedir. Bunların yanında yazar, yeni bir işçi hareketi ve buna paralel yeni emek örgütlülüklerinden bahsetmektedir. Emek hareketi açısından bu yeni bakış açısı sınıf mücadelesine yeni bir soluk, yeni bir hareketlilik getirebilir.

Böyle bir eseri, Gün Yayıncılık olarak, sizlerle paylaşabilmenin aracı olduğumuz için onur duymaktayız.

Kitabın adı: Sınıf Hareketi İçin Kimi Saptamalar
Yazar: Tuncay Atmaca
Yayınevi: Gün Yayıncılık/Eylül 2006
Türü: Araştırma-İnceleme-Politika

www.arsivalevi.org

YENİ BİR AYDINLANMA İÇİN

SOSYALİST MEZOPOTAMYA

Temmuz 2007 ● Sayı: 20 ● 2YTL ● www.mesop.net

AYLIK TEORİK POLİTİK DERGİ

ÇOBAN ATEŞİ HALKA AÇILMALI

TESLİM TÖRE'YE ZORUNLU YANIT

"ALÇAKLIĞIN SON SIĞINAĞI"

İÇİMİZDEKİ DARBE VE TAKİYE

ÇERKES ULUSAL SORUNU VE KAFKASYA'YA DÖNÜŞ DÜŞÜNCESİ

MA/M.olu.org

Bir önceki sayı

YENİ BİR AYDINLANMA İÇİN
SOSYALİST MEZOPOTAMYA
Nisan 2008 ● Sayı: 21 ● 2 YTL ● www.mesop.net
AYLIK TEORİK POLİTİK DERGİ

Bu noktada kimi örgütleri daha devrimci kılan şey, programı olduğu kadar, eyleminin içeriğidir de. Devrimci nitelemesini elde edebilmek için, ilkesel bütünlük (program) ön koşul olmakla beraber yetersizdir. Devrimci pratik olmadan devrimci teori lafazanlık olarak kalır ve gücünü, değerini yitirir. Devrimci pratik ise devamlılık ve süreklilik ile başarıya ulaşır. Tarihin bir anındaki devrimci pratik elbette ki değerlidir. Ancak devamı yoksa işçi sınıfı, ezilenler nezdinde ve sınıf mücadelesinde çabuk tükenen bir "miras"tır. Devrimci mücadele tarihinin kesitlerine "miras" olarak bakmak onu tüketir ve değersizleştirir. Çünkü mücadele tarihinin kazanımları ya da her türlü deneyimi şahıslara değil, tarihin bütün sömürülen sınıflarına aittir. Bu yüzden devrimcinin mücadeleye, "iyilik yap denize at" şeklinde yaklaşması uygundur. Devrimci örgüt derdi olan, salt kendi tarihini değil, sınıf mücadelesi tarihini de ele almalıdır. Tarih deney alanımız olduğuna göre, toplumsal bir tarih incelemesi gelecekle bağ kurmamıza hizmet edecek, bugünün temel ilkelerini belirlememizi sağlayacak, doğru ve sürekli bir pratikle birleştiğinde zafer mümkün olacaktır. Bu da devrimcinin kaderini ezilenlerin kaderiyle birleştirmesiyle olanaklıdır. Mücadeleye atılmayı erteleyen, işçi sınıfı ve ezilenleri nesne olarak gören her hareketin ilkeleri içi gaz dolu uçan balonlara benzer.

www.sosyalkurdi.org